ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

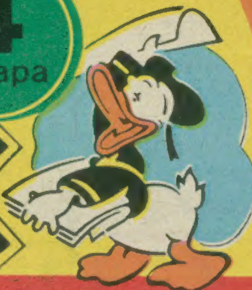

4 динара

БРОЈ 1189

11.10.1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП

РОБ РОЈ

Ripley

Веровали или не!

ДИМ ЗА БРАК

У МАЛАЈСКОМ ПЛЕМЕНУ ТЕМИЈАР СМАТРА СЕ ДА СУ НЕВЕСТА И МЛАДОЖЕЊА СКЛОПИЛИ БРАК КАД ПОВУКУ ПО ЈЕДАН ДИМ ИЗ ИСТЕ ЦИГАРЕТЕ.

ПЕЋИНСКИ СТАНОВИ

У НИКОЗИЈИ, НА СИЦИЛИЈИ, ИМАЈУ САМО ЗИДАНЕ ФАСАДЕ.

ВИЛИЈЕМ ХАКИСОН

(1770–1830) БРИТАНСКИ ДРЖАВНИК, БИО ЈЕ ПРВА ЖРТВА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ НЕСРЕЋЕ. ЗА ВРЕМЕ СВЕЧАНОГ ОТВАРАЊА ПРУГЕ ЛИВЕРПУЛ – МАНЧЕСТЕР ЗАКАЧИЛА ГА ЈЕ ЈЕДНА ЛОКОМОТИВА И СМРТНО ОЗЛЕДИЛА.

(1830)

КАМЕНИ ДЕМОНИ

У ЛИБОХОВИ (ЧЕХОСЛОВАЧКА) ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

Кашике

КОЈЕ УПОТРЕБЉАВАЈУ ПРИПАДНИЦИ МАДАГАСКАРСКОГ ПЛЕМЕНА БЕТСИМИСАРАКА СУ ВЕШТО САВИЈЕНО ЛИШЋЕ.

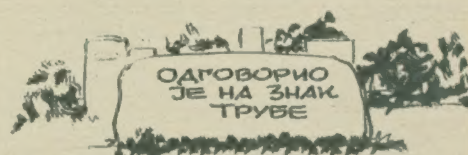

ЕПИТАФ

НА ГРОБУ КОМАНДИРА ВАТРОГАСАЦА ВИЛИЈЕМА МОНРОА ИЗ ВИЛМИНГТОНА (САД) КОЈИ ЈЕ ПОГИНУО ГАСЕЋИ ЈЕДАН ПОЖАР.

1189/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у борби против загађивања река и језера шкотски научници одлучили су да покушају и са корисним бактеријама. Резултати још нису познати.

● организатор и иницијатор такмичења боксера аматера за златну рукавицу био је амерички лист „Дејли њус" 1927. године. Прва такмичења одржана су у Њујорку а затим у Чикагу.

● застава Аљаске изабрана је на једном дечјем конкурсу 1927. године. Награду је добио тринаестогодишњи дечак Бени Бенсон.

● манија за бројањем у медицини назива се аритмотимија.

● за време Десетог светског фудбалског првенства које је одржано овог лета у Западној Немачкој први пут су употребљени специјално обучени пси-динамиташи. Пре сваке утакмице пет оваквих паса контролисало је заједно са полицијом фудбалски терен и присуствовало претресу сумњивих лица. Пси: Аргус, Рекс, Марко, Нерo и Марко II завршили су осмонедељни курс на којем су издресирани како да поуздано пронађу експлозив и на најнеочекиванијим местима.

● човек је једино живо биће које за време спавања лежи на леђима.

● немачки град Милдорф решио је на необичан начин проблем голубова који су загађивали улице и тргове. Председник општине одредио је групу радника који су се свакодневно пели на кровове кућа и крошње дрвећа и одатле узимали голубија јаја. Затим су радници та јаја кували и касније, охлађена, враћали у птичја гнезда. Резултат: годину дана касније

Милдорф је имао много мање голубова, улице и зграде биле су чистије а ипак ниједан голуб није убијен.

● за пловидбу у старом веку постојала су два извора снаге: ветар и робови. Ветар је надимао једра, а робови су веслали. Просечна брзина таквих бродова била је око пет морских миља на час. Од Картагине до Херкулових стубова, то јест од Туниса до Гибралтара, пловило се обично седам дана.

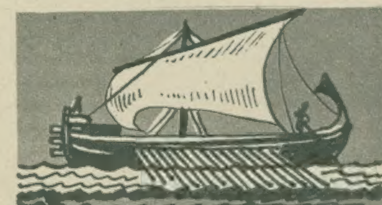

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

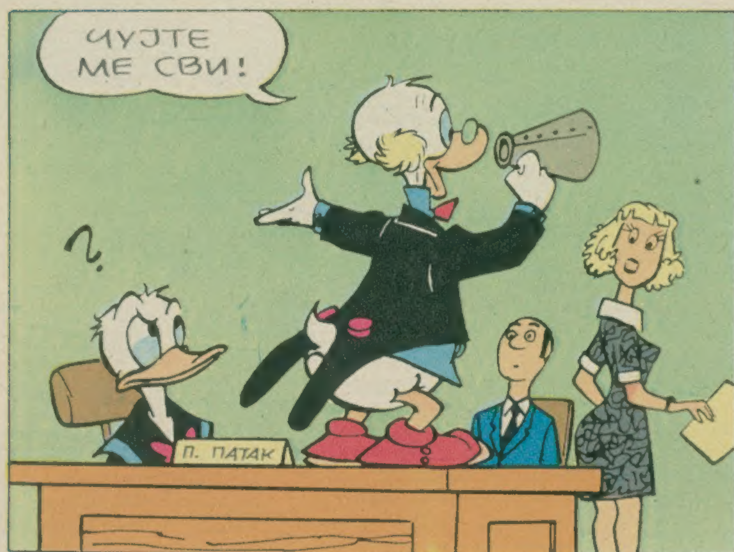

ВЕЛИКИ СТРАХ

Бик обавештајац

(Хонорар: 150 дин)

ВРЕМЕ ЈЕ ПРОЛАЗИЛО А НЕМЦИ НИКАКО ДА СЕ ОДЛУЧЕ ДА КРЕНУ.

Напасала сам бика у башти испод куће кад су се на путу који са главног сеоског друма скреће на нашу страну појавила два наоружана Немца. Са њима је ишао још један човек, неки сељак. Словенац, видело се. Кроза ме је прострујала нека стрепња, али окренула сам главу устрану правећи се да их не видим.

Знала сам да траже мог оца и два старија брата, партизане, и би ми лакше што не знам тачно где су. У пролеће те, 1944. године ретко су долазили а и мајка је готово сваки дан некуд одлазила. Носила је пошту и храну партизанима.

Бат корака сад се већ јасно чуо. Знам, испитиваће ме, само да ме не одвоје од бика. Ако се дуже задрже, морам да га притерам уз ограду како би мати, кад се буде враћала, знала да пут није слободан.

— Девојчице! — чула сам сељака иза леђа и окренула се. — Ко има код куће?

— Нико!

Немци су с пушкама у рукама опрезно улазили у двориште. Ћутке су разгледали около, а онда ушли у кућу. Приљубила сам се уз бика који је мирно пасао и чекала шта ће даље бити. Није ми ово први пут да се сретнем с Немцима, али увек сам их се бојала и тај страх не може ни са којим другим да се упореди.

— А где ти је мати? — упитао је сељак кад су Немци изишли из куће.

— Отишла је у Горицу да купи намирнице.

Сад су говорили нешто на немачком и гледали око куће. Можда бункер траже, помислила сам са стрепњом. Али, и ако га открију, тамо неће наћи ништа осим хране коју смо чували за партизане. Мајка је јутрос однела партизанску пошту. Ипак, боље је да га не пронађу.

— Знаш ли ти где је бункер? — упитао је сељак.

— Какав бункер? — зинула сам од чуда.

— Добро, добро! Сачекаћемо да ти мати дође па ћемо вас обе повести — запретио је сељак.

И заиста, сва тројица су сели на клупу спремни да чекају. Сад је већ било време да се побринем за бика, чинила сам то готово сваки дан и ником од наших није се догодило да га ту изненаде.

— Ка огради, ка огради — шапнула сам бику на уво и потерала га. Ка да ме је разумео, бик је, и даље пасући, пошао према огради.

Мало затим она тројица тражила су од мене нешто да једу и једва сам их убедила да у кући немамо ништа док мајка не донесе. Очигледно, били су гладни па су наставили да чекају. Мене су држали на оку и још ме штошта запиткивали. Нису појма имали на какве су ме муке ставили. Можда бик не пасе више крај ограде, а мати може сваки час да наиђе и, не слутећи ништа, да пође право кући.

Минути су пролазили споро као вечност. Немци проговоре по где коју реч и још не мисле да оду. Тек у неко доба дигоше се, ваљда нису више могли да издрже глад.

— Доћи ћемо ми још! — добацио ми је сељак док

КАО ДА МЕ ЈЕ РАЗУМЕО, БИК ЈЕ, И ДАЉЕ ПАСУЋИ, ПОШАО ПРЕМА ОГРАДИ

У трансформатору

(Хонорар: 150 дин)

НЕГДЕ НА СРЕДИНИ МЕРДЕВИНА РУКОМ САМ ЗАКАЧИЛА СНОП ЖИЦА И СА СВИХ СТРАНА ЈЕ ЗАИСКРИЛО И ЗАПРАШТАЛО.

САМО ЈЕДАН ТРЕНУТАК НЕШТО СЕ СТРАШНО ДОГАЂАЛО, А ОНДА ПРЕСТАЛО ЗАЈЕДНО СА МОЈОМ СВЕШЋУ.

Пронашла сам једног дана у очевом ормару велики свежањ кључева и, препознавши у њему онај који отвара врата електричног трансформатора спремила се да га испробам.

Одувек сам желела да постанем електричар, можда због оца коме сам се дивила што обавља тај занимљив и опасан посао. Волела сам да га гледам како у радионици вешто барата жицама и неким алаткама. Понекад је одлазио у оближњи трансформатор да га прегледа, али мене никад није водио.

— Није то за тебе! — говорио је и мене је још више мучило шта се то налази у тој металној кућици. Зашто не могу да завирим у њу?

Сад сам одлучила: искрашћу се из куће и отићи да сама разгледам трансформатор!

С муком сам успела да окренем кључ у брави металних врата, с мртвачком главом нацртаном на средини. Као лопов, осврнула сам се да видим има ли кога у близини. Није било ни живе душе и сад ме ништа није могло спречити да уђем унутра. Одгурнула сам тешка врата и, треперећи од радости, ступила међу безброј жица, сијалица, кутија, сатова...

је кретао за Немцима уз брег изнад наше куће.

Стајала сам ту неко време и с олакшањем гледала за њима све док се нису изгубили из вида.

Неколико минута касније спазила сам мајку и бика. Она га је приметила још издалека како пасе крај ограде и чекала у оближњем шумарку док Немци нису отишли. Нико у том тренутку није био толико захвалан једном бику као ја.

М. С.
Сежана

На молбу наше читатељке не објављујемо њено пуно име и адресу.

Све је у трансформатору било тако необично, тајанствено. Разгледала сам, пипала врховима прстију, чудила се. Нисам осетила да се врата на ветру њишу, само ме је одједном прену тресак. Врата су се затворила, а изнутра нисам могла ни да их померим.

Збуњена и још радознала, наставила сам да разгледам, овог пута тражећи неки излаз.

Уз један зид стајале су узане металне мердевине, можда горе нешто има. Попела сам се до врха, али није било никаквог отвора, осим неколико малих шупљина у металу, ваљда за ваздух. Шта сам могла друго да урадим него да сиђем и да почнем да лупам на врата. Метална кућа одјекивала је од мојих удараца и вике. Нико се није јављао.

Она малопређашња нелагодност сад се претворила у праву језу. Мојим родитељима, кад примете да ме нема, неће бити ни накрај памети да се налазим у електричном трансформатору. Ко зна колико ћу још остати ту док ме неко случајно не открије.

Поново сам пошла уз мердевине надајући се да ћу горе наћи неки већи отвор кроз који ће мој глас моћи да допре напоље. Негде на средини мердевина руком сам закачила сноп жица и одједном са свих страна је заискрило и запраштало. Следила сам се од страха. Један тренутак нешто се страшно догађало, а онда престало, заједно са мојом свешћу...

Кад је свест почела да се враћа, скочила сам вриштећи, као да се онај тренутак ужаса наставља. А тада сам схватила да се не налазим у трансформатору већ у болници, на поду поред болничког кревета. Једна рука и ноге биле су у завојима. Тек што су ме подигли на кревет, утонула сам у сан с осећајем неког неодређеног бола и сумрака у глави.

— Могло је да буде и много горе — рекао је лекар мојим родитељима кад су после неколико дана дошли у мариборску болницу по мене.

На срећу, тата је био код куће кад сам, повукавши сноп жица, направила кратак спој и пожурио у трансформатор да поправи квар.

Сад више не желим да постанем електричар иако о струји знам много више него раније.

Анита Кршлин,
Главни трг 5, Марибор

Држи се, Марко!

(Хонорар: 150 дин.)

ПОСЛЕДЊЕ ШТО САМ ЧУО БИО ЈЕ СТРАХОВИТ ТРЕСАК И ЛОМЉАВА

Кад сам положио возачки испит, желео сам да што пре поново седнем за волан, али кола нисам имао. Ипак, имао сам пријатеља који су ми позајмљивали своје аутомобиле.

Возио сам једног дана сплитским улицама нов аутомобил „жабу“ кад сам одједном наишао на Марка. Журио је неким послом у Трогир, па зашто да га не одвезем, није далеко.

Тек што смо пошли, почела је киша да пада и после неколико километара лила је као из кабла. Успорио сам, возио опрезније, а онда се пред нама на магистрали нашао тешки теретни камион. Натоварен до врха просто је милео друмом. Следио сам га једно време, и нестрпљиво чекао прву прилику да га претекнем. Кад се после неколико километара указала прилика, додао сам гас и, пролазећи поред тешког камиона, прешао на леву страну пута.

Брисачи су све време добро радили, све је било у реду, а ипак, тек што смо прошли камион, наш аутомобил се заљуљао. Почео је да плива, као да је упао у море!

Нисам приметио велику бару на путу, нисам могао ни да је приметим кад киша лије као из кабла. Само, могао сам да не претичем.

Вода је са свих страна запљуснула наш аутомобил, ништа више нисам видео, нисам знао тачно где се налазимо ни куда да окренем. Избезумљен од страха, живео сам још само у секундима иза којих можда ничег више неће бити, ни мене!

Аутомобил се још, као пијанац, заносио на путу, с једне стране на другу. Узалуд сам покушавао да га исправим, сад више ништа није зависило од волана у мојим рукама.

— Држи се, Марко! — викнуо сам пријатељу очајнички.

Још смо били на друму, „усправни“. Аутомобил се заустављао на левој страни, стајао ту секунд-два на рубу провалије, а онда смо се стрмоглавили доле.

Низ влажно тле аутомобил је клизио стреловитом брзином. Оно што сам тада осећао није више био страх, већ нешто невероватно неописиво. Онда се тандркање претворило у страховит тресак и ломњаву.

— Драгане, Драгане! — дрмусао ме је и пипао Марко. — Јеси ли добро?

Неколико тренутака био сам без свести, али читав сам, и ја и Марко! Само, позајмљеном аутомобилу требаће добри мајстори.

Драган Холцер,
фудбалер, Сплит

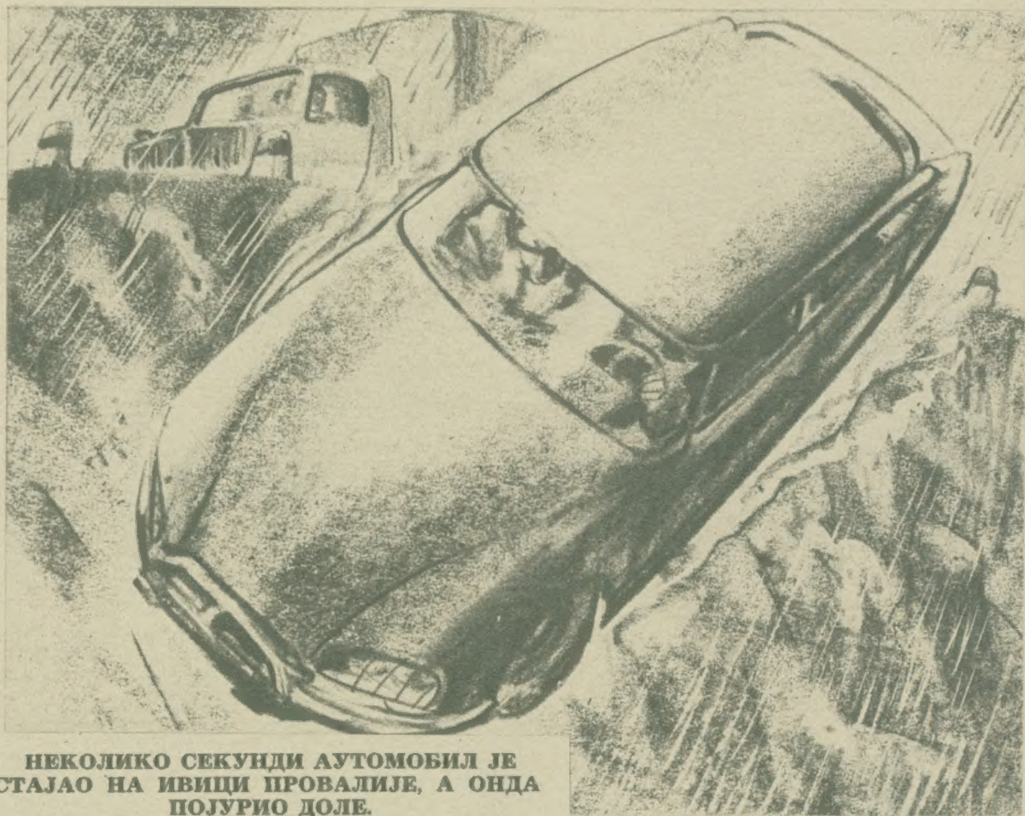

НЕКОЛИКО СЕКУНДИ АУТОМОБИЛ ЈЕ СТАЈАО НА ИВИЦИ ПРОВАЛИЈЕ, А ОНДА ПОЈУРИО ДОЛЕ.

АКО СТЕ СЕ МНОГО УПЛАШИЛИ!

Опишите са овим подацима (време, место, имена лица итд), свој истински страшни доживљај и пошаљите „Политикином забавнику“, Београд Македонска 29. Потпишите се и уз тачну адресу ставите занимање. Објављени радови биће плаћени.

WALT DISNEY
МИКИ

ДОЋИ ЋУ ПО ТЕБЕ У ОСАМ, МИНИ!

БОЉЕ У ПОЛА ДЕВЕТ, МИКИ...

... ТАКО ЋУ БАР ИМАТИ ВРЕМЕНА ДА У **ДЕВЕТ** БУДЕМ ГОТОВА!

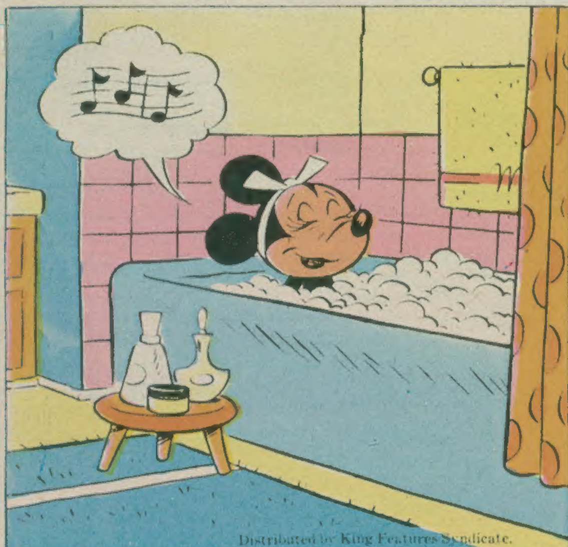

ЈОШ САМО...

... МАЛО МИРИСА РУЖИНИХ ПУПОЉАКА!

ЗВРРР!
ЗВРРР!
ЗА ТАЈ МИРИС ДАЛА САМ ПОСЛЕДЊУ ПАРУ... АЛ' ВРЕДИ!

БОЖАНСТВЕНО ИЗГЛЕДАШ, МИНИ! БИЋЕШ НАЈЛЕПША НА БАЛУ!
ХВАЛА!

ЧУЈ... ШМРК... ТАЈ МИРИС...
ДА?

ДА НЕМАШ У КУЋИ ВАЗУ СА УВЕЛИМ ЦВЕЋЕМ КОЈЕ СИ ЗАБОРАВИЛА ДА БАЦИШ?

ИЗГЛЕДА ДА САМ КАЗАО НЕШТО **ПОГРЕШНО**!
ТРАС!
1189/32

Како је грађена најдужа пруга на свету

ЧУДО У СИБИРУ

У целој Русији могли су се на прсте избројати људи који су веровали да ће се Транссибирска пруга изградити.

Наредба цара Александра III издата 1889. била је кратка, јасна и — немогућа: „Пругу ће градити руски људи од руског материјала!" Практично, то је значило не само изградити, готово без икаквих машина, циновску железничку пругу која ће пресећи цео азијски континент, од планине Урала, преко Сибира до обала Тихог океана, већ и обезбедити огромне количине искључиво домаћег материјала и опреме. У то се, заиста, тешко могло поверовати.

Али, цару и његовој влади се журило: у борби за нове колоније на Далеком истоку Јапан је постајао све снажнији и опаснији противник. Једини начин да му се супротставе било је ојачати руске гарнизоне на Истоку, населити пуста пространства Сибира. А дотур муниције, војске, намирница — није се могао замислити без пута, односно железнице.

Од Западне Европе цар није хтео ништа да тражи. Желео је да им докаже како Руси могу сами.

КРАВЕ ЋЕ ИЗГУБИТИ МЛЕКО

Групу главних инжењера којима је поверена градња Велике сибирске магистрале: Ливеровски, Михајловски, Мажников, Пушечников, чекале су огромне тешкоће. Најпре су морали да издрже свакојаке нападе конзервативаца, нарочито спахија. Поновило се оно што је Стивенсон доживео бранећи у британском Парламенту пројекат пруге Ливерпул — Манчестер. Он је морао да слуша како жене које се буду возиле железницом неће моћи да рађају, да ће људи гледајући у то чудо које пролеће брзином од 18 км на час — ослепети, а руским конструкторима предвиђали су брзи крај пруге коју ће завејати сибирске мећаве, а од дима ће „пресушити млеко у кравама". Но, то су ипак биле ситнице према ономе што их је чекало на самом градилишту, у далеком Сибиру.

Највећи подухват у историји железнице започео је 1891. године. Двоколосечна пруга је кренула са обе стране, на западу од Урала, тачније од града Чељабинска, до крајње руске луке на Пацифику — Владивостока.

Од самог почетка храбри и способни градитељи наишли су на непремостиве тешкоће. Не зна се која је деоница била тежа од које. Траса је пресецала неприступачне планинске пределе Средње Азије, велике реке Иртиш, Об, Јенисеј, Амур, области вечитог леда и, што се показало најгоре — сибирску тајгу. Иза овог лепог имена крије се прашума, опаснија и дивља од оне јужноамеричке. Висока и густа четинарска стабла, сибирске смрче, јеле, борова, столећима су бујала, дрвеће се ломило, падало и трулило стварајући непробојан зид У рано пролеће и јесен терен се претварао у непрегледну мочвару. Грађевинска сезона овде је трајала колико и кратко лето — једва два месеца!

Градитељи су ипак доскочили суровој природи: почели су да користе зиму кад је бар тло чврсто. Преко леда су набациване облице и тако превлачени возови с материјалом. Иако се добро плаћало, градња је стално трпела од недостатка радне снаге. Укупно је на самој прузи било запослено преко 70.000 радника, и више стотина хиљада људи радило је на осталим пословима: копању и туцању камења за насип, допремању материјала, извлачењу шина у челичанама.

У току изградње издигло се Бајкалско језеро за читава три метра и поплавило пругу, у долини Амура разрушено је више стотина километара тек завршене пруге. Забележено је и неколико великих новчаних афера које су високим царским чиновницима донеле огромну добит. Градитељи су, међутим, и поред свих тешкоћа напредовали и то фантастично.

700 КИЛОМЕТАРА ГОДИШЊЕ!

Већ фебруара 1897. пуштена је у промет пруга Чељабинск — Иркутск. Исте године почела је да ради и деоница између Владивостока и Хабаровска. И радови на Забајкалској деоници, од Мисове на источној обали Бајкалског језера од Сретенска, започети 1895. завршени су 1900. Тада је влада поставила инжењерима нов задатак: због угрожених интереса Царске Русије на Далеком истоку мора се започети нов крак пруге који ће најкраћим путем повезати Сибир са Владивостоком. Тако је, преко Манџурије, изграђена тзв. Источна кинеска железница. Преостала је још само Кружна бајкалска линија. Ту су изузетне тешкоће у терену натерале градитеље да успоставе „трајект": возови су на обали језера пребацивани на гигантске скеле, или зими на ледоломце, и превожени на другу страну где се пруга настављала. Пруга поред обале Бајкалског језера с многобројним тунелима и галеријама, буквално усечена, биће завршена нешто касније али већ од 1903. успостављена је веза између Чељабинска и Владивостока, на дужини од 7.416 км, односно од Москве до Владивостока — 9.280 км!

Градитељи су у потпуности извршили царево наређење, и онај део о материјалу. Осим 17 км пруге између станице Краснојарска и Минино, где су употребљене шине из Енглеске, сав шински материјал — шине, спојнице, прагови — био је руски! Укупно је у пругу уграђено 10 милиона прагова, 3,5 милиона тона шина и друге опреме. Постигнут је још један рекорд који нико до данас није поновио: годишње је грађено 700 километара пруге;

Цео свет је био задивљен. „После откривања Америке и прокопавања Суецког канала, то је највећи догађај забележен у историји", писао је париски лист „Ла Франс"...

ИЗВОЛИТЕ НА РАШЧИШЋАВАЊЕ

Први путници на овој прузи били су трговци. Они су похитали на исток нудећи индустријску робу које тамо није било, а набављали дрво, кожу, крзно, рибу. Према истоку су похрлили и многи незадовољници, сиромашни сељаци, разни преступници. Царска влада давала је разне олакшице досељеницима, почев од земљишта па до гледања кроз прсте људима сумњиве прошлости. Једино је важно било населити огромна пространства Сибира, искористити његова природна богатства, ојачати моћ и утицај на Истоку...

Прва путовања од Москве до Владивостока трајала су пуне три недеље! Путници су са собом носили своје самоваре, мангале за кување, зимницу, преобуку, ћебад. Уз пут се воз често заустављао: путници су силазили да рашчишћавају пругу од снега. Наравно, не сви, оне специјалне, из салонских кола нико није узнемиравао.

У почетку су станице изгледале овако: једна обична кућица, службеник са женом и децом, мала башта. Ту су возови застајали код водоцрпне станице или угљарнице. На тим местима су касније израсли велики сибирски градови, тачно на раздаљинама које су биле потребне да воз узме воду и угаљ!

После октобарске револуције цела Транссибирска железница из основа је реконструисана тако да је могла да прими већи број возова и издржи већи терет. У исто време она се и разгранала: у Западном Сибиру у Централној Азији изграђено је неколико хиљада километара пруге, а у Источном Сибиру и на Далеком истоку око 2.000 км. Сада се гради и Бајкалско-амурска магистрала, коју називају другом Транссибом, дугачка је 3.200 км!

Живот Сибира, области која обухвата трећину Азије, потпуно се изменио. Захваљујући богатим подземним наслагама бакра, гвоздене руде, угља, азбеста, нафте, гаса, овде су подигнути велики индустријски комбинати. У крупне индустријске центре претворили су се Новосибирск, Иркутск, Омск, Краснојарск, Хабаровск и др.

Данас је готово цела Транссибирска железница електрифицирана. Возове од по 150 вагона вуку највеће електричне локомотиве на свету, јачине 7—10.000 КС. Раздаљину од Москве до Владивостока оне преваљују за само седам дана, а ускоро, кад буде електрифицирана и последња деоница, још ће се брже из Москве стизати на Тихи океан.

В. Смиљанић

ОНЕ СУ НАЈДУЖЕ:

Москва—Владивосток 9.280 км.

Трансаустралијска пруга Перт—Бризбејн 5.600 километара

Јужнопацифичка пруга Вашингтон—Лос Анђелес 4.787 километара.

Централна пацифичка пруга Њујорк—Сан Франциско, преко Сент Луиса 4.246 км, преко Чикага 5.099 километара.

Највећа раздаљина на Земљи која може да се превали возом јесте Лисабон—Владивосток 14.230 километара!

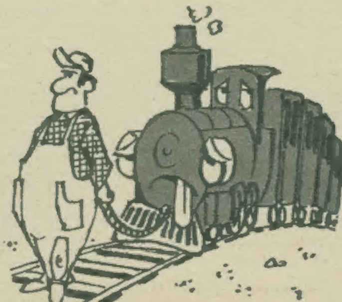

ВОЗ ИДЕ НА И

МОСКВА — Сваког дана са Јарославске-железничке станице креће десетак возова према истоку. Иако постоје редовне авионске линије са Сибиром и Далеким истоком, путовање Транссибирском железницом је доживљај који ништа не може да замени. Места у возу се обавезно резервишу, нико не може да стоји, али како је заинтересованих много, на карту се чека доста дуго. Пруга Москва — Владивосток је и једна од најоптерећенијих јер пролази кроз најважније економске области азијског дела Совјетског Савеза: на њу отпада 20% теретног саобраћаја целе земље.

ЗЛАТНИ УРАЛ — Планина на граници Европе и Азије изванредно богата рудама: платина, злато, драго камење, али и гвожђе, никл, хром, манган, бакар, угаљ, радијум, азбест, боксит, нафта. Са двеста великих фабрика највећи је индустријско-рударски рејон у Европи.

ТАЈАНСТВЕНА ПАСТРМКА — Бајкалско језеро, са 1742 метра најдубље језеро на свету, задало је велике муке градитељима Транссибирске железнице. Ова деоница с многобројним тунелима и галеријама завршена је тек 1905. Језеро заједно са нашим Охридским има најзанимљивију фауну. У њему, на великим дубинама где се и мрести живи иста она стара врста пастрмке као и код нас, која за научнике још крије многе тајне. Бајкал отиче у Јенисеј реком Ангаром на којој се налази највећа хидроцентрала на свету — Братак.

НА РЕЦИ ЈЕНИСЕЈ — Краснојарск је главни град истовремене области у средњем Сибиру. У његовој близини, на Јенисеју, изграђена је велика хидроелектрана с капацитетом од 5 милиона kW — има 10 џиновских агрегата од по 500.000 kW. Хидроелектране омогућују не само даљи привредни развој Сибира већ и електрификацију железнице, а то значи већу пропусну моћ пруге, бржи транспорт. Јер, електрични воз не мора да се зауставља да би узео „гориво".

ГРАД МЛАДИХ НАУЧНИКА — До пробијања пруге овде се на обали реке Оба у западном Сибиру налазило сеоце Новониколајевск. Данас је ту модеран град Новосибирск са преко милион становника, нај већи индустријски центар Сибира, важан саобраћајни чвор. У њему се налази и Академски градић у коме живе и раде млади научници из свих крајева СССР.

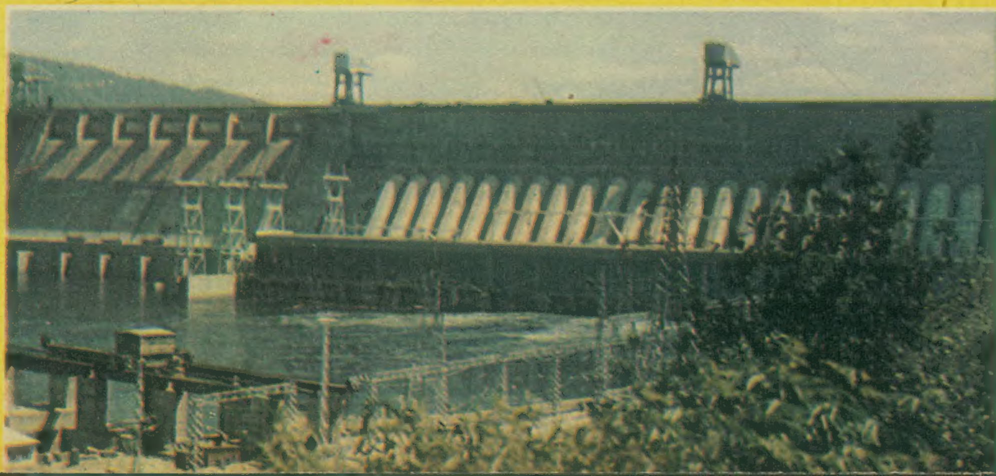

ГВРЂАВА НА АМУРУ Хабаровск је град у источном Сибиру, на реци Амуру. Првобитно насеље, тврђаву, основали су овде Руси 1652. године, а данас овај важан индустријски центар с развијеном бродоградњом и хемијском индустријом има преко 400.000 становника.

ИСТОК

НЕКАД ЈЕ ВОЗ ОД МОСКВЕ ДО ВЛАДИВОСТОКА ИШАО ТРИ НЕДЕЉЕ А ПУТНИЦИ СУ СОБОМ НОСИЛИ САМОВАРЕ, ЋЕБАД, ЗИМНИЦУ. ДАНАС ЕЛЕКТРИЧНЕ ЛОКОМОТИВЕ, ВУКУЋИ И ПО 150 ВАГОНА, РАЗДАЉИНУ ОД ПРЕКО 9.000 КИЛОМЕТАРА ПРЕЂУ ЗА САМО СЕДАМ ДАНА!

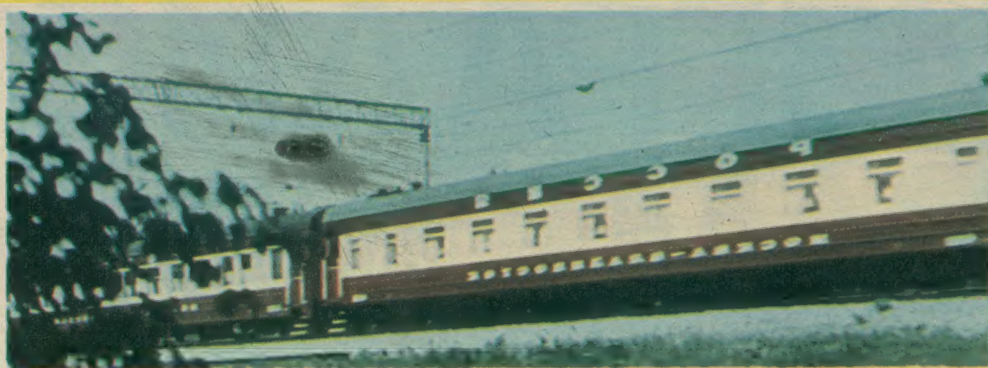

ХОТЕЛ НА ТОЧКОВИМА

Возови на транссибирској прузи где се путује данима изузетно су комфорни. Обавезна су кушет кола са 2—3 лежаја у купеу. Како је то линија огромне дужине, возови су одлично снабдевени свим врстама јела и пића. Све композиције су озвучене и путницима се преко радија дају обавештења о свим значајнијим станицама. Закашњења не сме да буде јер би то значило пореметити саобраћај на целој прузи. Цео воз, од поласка до доласка, прати се из једног центра — диспечерског аутоматског пулта. Ту се одређује време путовања, заустављања, претицања, дају се одговарајућа упутства, наређења. Сваки возовођа има радио-станицу.

УЛАН-УДЕ — Насеље основано још 1666 на реци Селенги. Данас главни град Бурјатске АССР, главна железничка веза са НР Монголијом. Овде се налази и највећа фабрика локомотива и вагона на совјетском Далеком истоку. Осим јаких електричних локомотива совјетски стручњаци сада раде на увођењу још већих и јачих — турбомлазних.

ЛЕДОЛОМЦИ И КИТОЛОВЦИ — Крајња станица на Транссибирској железници, највеће совјетско пристаниште на Далеком истоку, важна војно-поморска лука и ваздухопловна база — то је данас Владивосток. Центар риболова и лова на китове. Зимска пловидба одржава се ледоломцима пошто је море овде залеђено годишње око шест недеља.

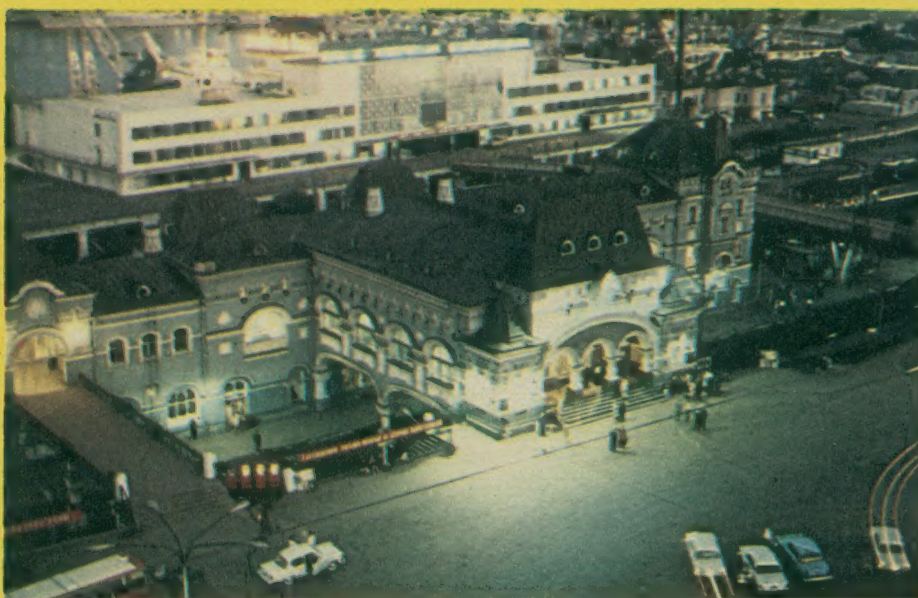

ВЛАДИ-
ВОСТОК

ПОСЛЕДЊА НА ПОСЛЕДЊОЈ ГРАНИ — Од Владивостока је касније изграђена још једна железничка грана која иде преко Сучана до пристаништа Находка, важне стратегијске тачке у Јапанском мору.

Слајдови посредством совјетске агенције АПН

ИЗГРАДИО САМ СЕДАМ МОСТОВА

ВИСОКО НАД ПРОВАЛИЈОМ, 56 МЕТАРА ИЗНАД ВОДЕ, НАЛАЗИ СЕ РАДНО МЕСТО БРКЕ БЕТОНИРЦА. ИПАК, ОН НИКАД НЕ БИ МЕЊАО СВОЈ ПОСАО.

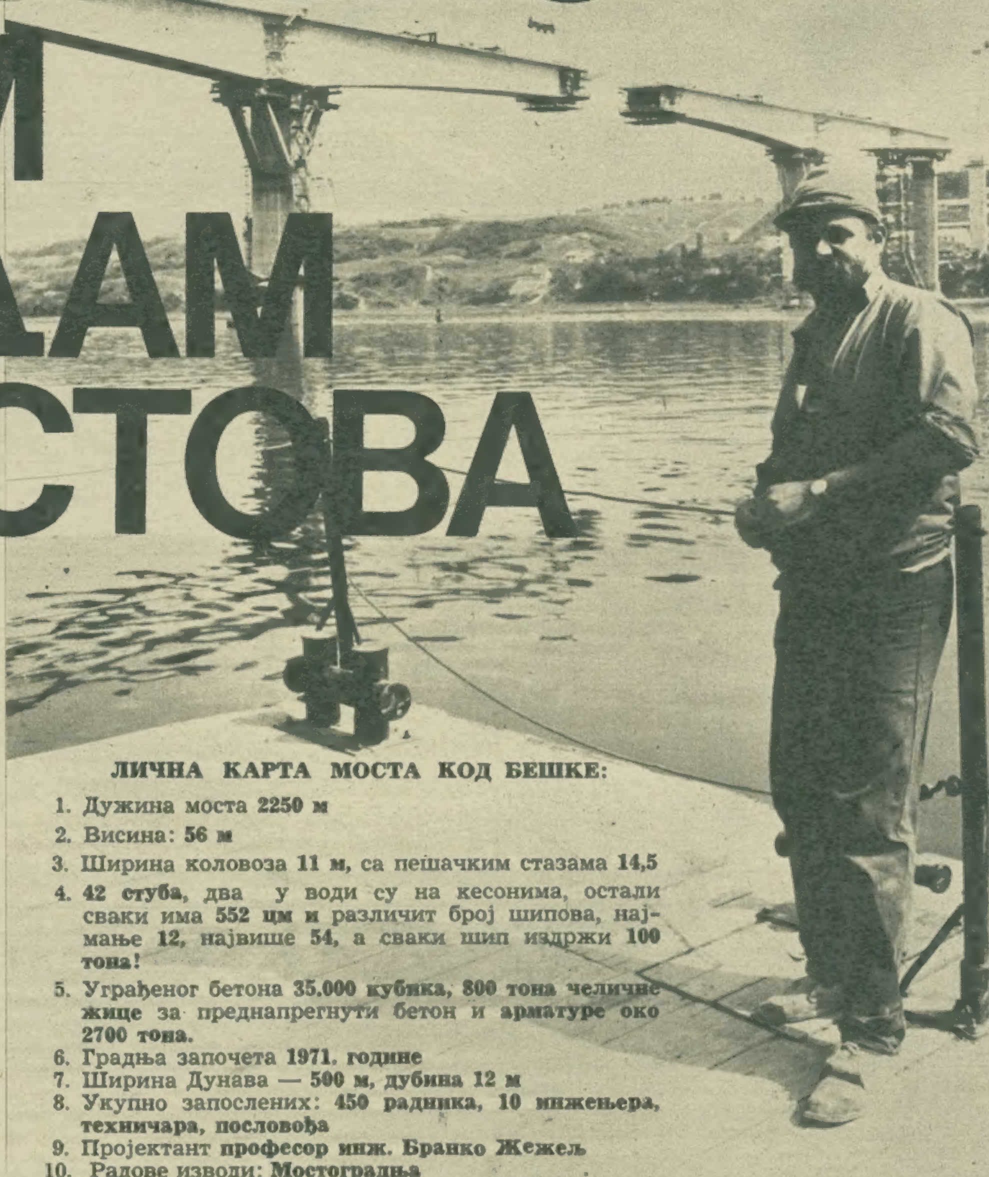

ЛИЧНА КАРТА МОСТА КОД БЕШКЕ:

1. Дужина моста **2250 м**
2. Висина: **56 м**
3. Ширина коловоза **11 м**, са пешачким стазама **14,5**
4. **42 стуба**, два у води су на кесонима, остали сваки има **552 цм и** различит број шипова, најмање **12**, највише **54**, а сваки шип издржи **100 тона!**
5. Уграђеног бетона **35.000 кубика, 800 тона челичне** жице за преднапрегнути бетон и **арматуре око 2700 тона.**
6. Градња започета **1971. године**
7. Ширина Дунава — **500 м, дубина 12 м**
8. Укупно запослених: **450 радника, 10 инжењера, техничара, пословођа**
9. Пројектант **професор инж. Бранко Жежељ**
10. Радове изводи: **Мостоградња**

Бетонирац може да бетонира школску зграду, солитер, фудбалски стадион, сајамску халу, да ради на подизању бране, хидроцентрале, на телевизијским торњевима, базенима. Најзад, без њега се не може замислити подизање моста.

Један такав гигантски мост, дугачак 2250 м управо се подиже на Дунаву код Бешке, на новом Ауто-путу Београд — Нови Сад. У њега ће бити уграђено 35.000 кубика цемента, 800 тона специјалне жице, 2700 тона арматуре.. Између два средња стуба који леже у води размак је 210 метара што је за ову врсту мостова светски рекорд! Мост је замислио пројектант Бранко Жежељ, а гради га предузеће „Мостоградња". Од 450 радника — преко 20 одсто су бетонирци. Међу њима је и Хусеин Карић-Брка. Он на градњи мостова ради већ двадесет година. Његов посао је тежак и опасан, али и занимљив и важан.

Фабрика с једним радником

Доскора бетонирац је био обичан физички радник — каже Брка. — Све смо радили рукама. Истоваривали цемент, песак, вукли воду, сипали бетон у дрвена ручна колица или сандуке и, вукли. Сада је све другачије. Цемент у џаковима ја и не видим, све је механизовано. На градилишту постоји фабрика бетона у којој ради један једини радник! У њој је све аутоматизовано: постоји дозатор, одреди се размера цемента, шљунка и воде, већ према томе која се чврстина тражи, радник само притисне дугме и — процес се сам одвија. Одатле се бетон аутo-мешалицама допрема под кабл крана и сипа у корпу, коју ми зовемо ћифа, и доноси на место уграђивања.

И мој лични алат се много променио. Некада то је била мистрија, летва равњача, дрвена ступа за набијање, сада ја у рукама држим вибратор, он разлива, уграђује и набија бетон. Кад радим на висини, обавезно имам уза се токи-воки, сва наређења добијам од руковаоца у кабини кабл-крана.

Забрањена вртоглавица!

Ипак, ја мислим, и поред све механизације добар бетонирац мора да зна и сам да направи бетон, колико воде да стави, а лопата је и даље незамењива и дуго ће то остати. Укратко, мој посао није нека филозофија, али опет не може свако да буде бетонирац.

Прво, мора да си здрав и то потпуно. Моји другови кесонци који раде под водом сваки дан иду на лекарски преглед, а једном недељно на систематски! Онда, дисциплина и другарство. Један погрешан корак и — опасност те вреба, доле, педесет шест метара испод, Дунав, мутан и дубок. А ми радимо по сваком времену. Колико сам пута овог пролећа покиснуо и продувао ме хладан ветар! Јер, ми не смемо да прекинемо посао. И то из простог разлога: ако не довршиш, ако оставиш бетон да се стегне, наставак је толико компликован да је боље да све бациш и почнеш из почетка. И зато не гледамо на сат и радно време. Радимо док не буде готово. Али, не жалим. Живимо као једна породица а зарадим месечно и по 400.000 ст. динара! Задовољан сам управо зато што сам бетонирац. Ево зашто.

Овде раде и монтери — њихов је посао најопаснији — и армирачи и тесари, и електричари, али оплата се скине, скеле такође, арматура се покрије — а бетон остаје, то се види. Зато мора да буде добар, леп, идеалне површине. Преко њега ће прећи хиљаде аутобуса, аутомобила, камиона, пешака, бициклиста. Људи ће брже свршавати послове, неће чекати на обали скелу и по два сата као што је било досад...

Кад смо почели да зидамо овај мост — овде је била пустиња: река, шума, комарци. Сада је овде читаво мало насеље — бараке, спаваонице, мензa, телевизија, лађица, и — мост скоро готов. Ускоро ћемо се растати, отићи на неко ново градилиште. Ја ћу можда у Ирак. И неће ми бити лако. Створиш ни из чега нешто и таман кад буде готово, дижи сидро па иди даље. Ипак, срећан сам, иза мене остаје велики јак мост, а на њему чини ми се најболе се види оно што смо ми бетонирци направили својим рукама.

До сада сам градио Панчевачки мост, Савски мост у Бранковој, мост у Скопљу, два у Далмацији — Бистрина код Стона и Роготина преко Неретве, — Газелу код Раковице...

Како се постаје бетонирац

Десет година Брка је радио и учио док није стекао праксу. Тада је полагао испит и постао квалификовани бетонирац. Одмах му је и плата скочила. Недавно, опет је учио и положио за висококвалификованог радника. То је један начин како се постаје бетонирац.

Иначе, може и овако: после завршене осмогодишње школе упишеш се у школу за грађевинске раднике и после две године учења и праксе постајеш квалификовани бетонирац. И не мораш да бринеш за запослење — то је тражено занимање.

В. Смиљанић

БАШТОВАН ПРОНАШАО БЕТОН

Француз Моније живео је од тога што је гајио палме у дрвеним кацама и продавао их. Једног дана дошао је на идеју како да сам прави бачве: мању кацу ставио је у већу и у простор између сипао цементну кашу. Тако је добио нову „саксију". Међутим, брзо се разочарао јер су жиле палме, ширећи се, разориле цемент. Тада је он оковао бачву обручима, али ни то није помогло. Бачва се поново распрсла. Коначно, Моније је одлучио да око каце намести гвоздене шипке у облику кавеза.

Како су оне брзо зарђале, баштован је, да би то сакрио, преко шипки излио други слој цемента. Тако се жичани кавез нашао између два слоја цемента. Овој „саксији" корење палме није могло ништа. Моније је схватио да је пронашао нешто ново и корисно, па је, пошто је био у новчаној невољи, продао патент неком предузећу. Било је то 1861. Моније је наставио да се бави гајењем палми а његов изум, који је добио име армирани бетон, направио је револуцију у грађевинарству и без њега се не може замислити ниједна модерна зграда нити објекат.

ГЛЕДАЈТЕ НА ТВ!

У недељу 13. октобра у 12,30 часова

Азбука занимања — слово Б:
бабица
бравар
балерина
бетонирац
бомбонџија
бунарџија
берберин

КАКО ПОСТАТИ СЛИКАР

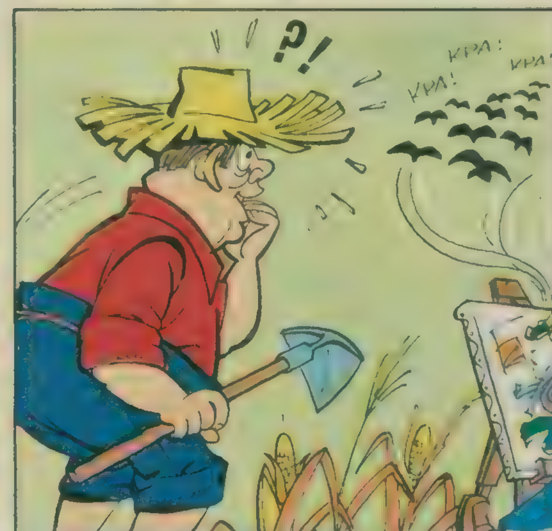

АНАНАС ЗА Ф

Савезнички обавештајци нису знали да ли је тајно оружје којим се пред крај рата хвалио Хитлер било — атомска бомба! Тек 1968. истина је избила на видело.

У рано поподне 20. априла 1945. године колона француских тенкова ушла је у тек освојени градић Хајгерлох у Швапској. Остала је у њему само колико је било потребно да се снабде горивом и продужила. Али, два пратећа џипа нису кренула за њом.

Пуковник Борис Паш и његов помоћник поручник Самјуел Гоудсмит, обојица амерички официри за везу при Слободној француској армији, знали су захваљујући поверљивом извештају да је живописна варошица Хајгерлох у овом тренутку најважније место у читавој Европи.

Чим је и последњи француски тенк замакао, њих двојица су са још десетак војника потрчали према градској пивари смештеној у подруму средњовековног замка по коме је градић и добио име. Хитајући кроз мрачне тунеле и проваљујући низ тешких дрвених врата стигли су пред једна челична. Била су откључана.

Пуковник је дао знак да сви остану по страни и с напором их отворио. Пред њим се указала огромна пуста просторија усред које је на ланцима висио округли бетонски резервоар, а испод њега — решетка за испирање уранијума.

Пуковник Паш нашао је оно што је тражио.

РОЂЕНДАНСКИ ПОКЛОН

Једно питање морило је савезнике последње године рата: јесу ли немачки научници проникли у тајну атома и успели да изазову ланчану реакцију уранијума — услов за израду најмоћнијег оружја на свету. Да ли је „тајно оружје" којим се хвалио Адолф Хитлер било — атмоска бамба? Обавештајци то нису могли знати.

Тек 23 године касније, 1968, истина је почела да излази на видело кад су проучени пожутели ратни документи заборављени по савезничким архивима. Установљено је да су Немци заиста били пред самим открићем и да је изјава шефа нацистичког центра за нуклеарна истраживања професора Герлаха, дата на суђењу за ратне злочине, била веродостојна.

— У раду смо готово стигли до критичне тачке — цепања атома — рекао је он. — Потом би прављење бомбе било права играрија. Било нам је потребно још само мало времена — једва сто часова!

А реактор се налазио у подрумима замка Хајгерлоха. Пуковник Паш са својим људима провалио је у њих на сам Хитлеров рођендан и готово у последњи час!

Пола сата касније Пашови људи пронашли су у подруму оближње зграде и Георга Дракеа, немачког научника одговорног за реактор. За њим је изишао и чувени нацистички „мозак" Ото Хан узвикнувши:

— Требало је да са Ајнштајном одем у Америку!

ИМАТЕ 10 СЕКУНДИ, ДОКТОРЕ!

Пашу је преостало да реши последњи проблем — да пронађе тешку воду која је као замена за уранијум коришћена у немачком реактору. Није је било у пивари, а по неким знацима могло се закључити да је уклоњена само неколико часова раније.

Пашов помоћник поручник Гаудсмит, пореклом Холанђанин, замолио га је да ствар препусти њему.

— За неколико минута имаћете одговор — рекао је. — Од нациста који су освојили моју земљу научио сам вештину саслушавања.

Затим се окренуо једном од научника, доктору Хајзенбергу, прислонивши му револвер уз слепоочницу.

— Десет секунди, докторе, и повлачим обарач. Нацисти су ми убили оца и два брата, а сестру послали у концентрациони логор. Већ је прошло 5 секунди!

Тачно 2 сата и 35 минута пошто је стигла у Хајгерлох јединица пуковника Паша напустила га је са врхунским немачким научницима на челу, једном тоном тешке воде и комплетним белешкама немачке Комисије за атомску енергију. Неколико километара даље конвој се зауставио, пуковник је изишао из џипа и погледао на сат. У том тренутку тло је задрхтало, сукнуо је стуб дима и ватре и тутњава се разлегла долином. Атомски реактор и добар део саме вароши Хајгерлох, према наређењу пуковника Паша, престали су да постоје.

Килограми бележака понети из атомског центра смештени су у архив да чекају боље дане. Рат је још беснео и било је пречих послова. Савезнички стручњаци нису имали времена да проверавају докле су нацисти стигли у прављењу атомске бомбе.

Када је 6. августа 1945. британски радио објавио да су Американци избацили атомску бомбу на Хирошиму, међу заробљеним немачким научницима у енглеском затвору Фарм Хол дошло је до препирке снимљене скривеним микрофонима.

Ото Хан вратио се са вечере погружен у ћелију тобоже погођен ужасом коме је и сам допринео. Хајзенберг, нациста до сржи, презриво је процедио:

— Све су то глупости, типичан холивудски трик. Они не могу имати бомбу!

Професор Вирц није био толико сигуран.

— А зашто да не? — рекао је. — Вероватно су постигли колико и ми, а имају и тог проклетог Ајнштајна!

Када је почетком XX века Ајнштајн објавио теорију релативности, научници из десетак земаља одмах су дограбили чувену формулу за претварање материје у енергију и почели да раде на цепању атома. Пошто су немачки универзитети у то време предњачили на пољу теоријске математике и физике, на њима су се изводили најважнији експерименти.

ДВА ЧУВЕНА ПИСМА

Тридесетих година у Немачку су похрлили млади научници из Британије, Француске, Италије, Америке. А тада је на власт дошао Хитлер и одлучио да немачке универзитете „очисти" од свих оних у којима није текла права аријевска крв.

То се односило на већину „мозгова" у земљи. Ајнштајн се већ раније одселио у Сједињене Америчке Државе, кући се вратио Американац Роберт Опенхајмер заједно са Италијаном Фермијем. Брилијантна физичарка Лиза Мајтнер прешла је у Енглеску као и француски нуклеарни генији Фредерик Жолио-Кири. Нилс Бор, који је од свих њих можда најдаље одмакао у раду на цепању атома, похитао је у родну Данску.

Ото Хан, дугогодишњи Ајнштајнов сарадник, остао је у Берлину. Говорио је да га политика не занима. Нешто касније, јануара 1939. у сарадњи са Паулом Хартеком, постигао је прву фазу цепања атома. Одушевљен успехом Хан је сместа свим својим пријатељима јавио вест. Хартек је послао само једно, али много практичније писмо — саопштио је нацистичком министру одбране да успех експеримента отвара врата прављењу атомске бомбе.

С друге стране Атлантика, међутим, Алберт Ајнштајн је одлучио да се обрати америчком председнику Рузвелту веома забринут због немачких радова. Написао му је: „Једна једина бомба овога типа, ношена у чамцу и активирана у некој луци може да уништи читаву ту луку и добар део околне територије!"

Да је било ко други у том часу послао писмо са таквим „фантастичним" тврђењем оно би сигурно завршило у кошу. Али, Ајнштајново мишљење толико се ценило да је Рузвелт сместа образовао саветничко тело за уранијум које је два месеца касније поднело извештај да је „могуће направити бомбу какву помиње господин Ајнштајн".

Свим нуклеарним истраживачима у САД одмах је наложено да свој будући рад држе у строгој тајности како не би ишли Немцима наруку. После неколико месеци, 3. септембра 1939, у Европи је букнуо рат.

У међувремену немачко Министарство одбране примило је Хартеково писмо исто тако озбиљно као Рузвелт Ајнштајново. Иако још не разумевајући значај открића на коме се радило. Хитлер је наредио да се нуклеарним физичарима пруже сви услови.

ПРОЈЕКТ МАНХАТАН

У Енглеској је француски физичар Жолио-Кири вршио експерименте са тешком водом која се у великим количинама производила само на једном месту — у норвешком градићу Веморку. Пред окупацију ове земље, док су се још водиле битке, доктор Кири је послао једног од својих помоћника да читаву залиху тешке воде пребаци из Веморка у Енглеску. Помоћу ње су научници у Кембриџу успели да изазову малу ланчану реакцију. Даљи рад наставили су са својим америчким колегама.

Јуна 1942. амерички председник Рузвелт одлучио је да подстакне рад на атомској бомби. Тако је на универзитеу Колумбија у Њујорку рођен „Пројект Манхатан". У оквиру овог програма 2. децембра исте године Енрико Ферми је у атомском реактору произ-

ИРЕРА

бео праву, потпуно контролисану ланчану реакцију и Рузвелту одмах послао шифровани телеграм:

„Италијански морепловац управо је стигао у Нови свет. Стоп. Домороци су пријатељи“.

Од тог тренутка развој етомске бомбе текао је незадрживо. Научници под руководством Опенхајмера, Фермија и Лизе Мајтнер радили су пуном паром, а за то су имали јаке разлоге: стизале су вести да ни Немци не губе време и да се у градићу Веморку данонођ но ради на прозиводњи тешке воде — замене за уранијум — чије су залихе нацисти већ исрцпли!

Огромне количине тешке воде пребациване су одавде у градић Готов крај Берлина где су је научници напросто „гутали“ у покушајима да изазову контролисану ланчану реакцију.

Када је један Хитлеров изасланик упитао доктора Хајзенберга, шефа екипе у Готову, које би величине требало да буде бомба која би сравнила са земљом Њујорк или Лондон, овај је одговорио:

— Величине ананаса. Ускоро ћемо фиреру моћи да поклонимо пуну котарицу овог „вођа“!

ОПЕРАЦИЈА ТЕШКА ВОДА

Тада на сцену ступа један необичан човек за кога се готово може рећи да је променио ток историје. Био је то норвешки бродовласник и одличан скијаш Клаус Хелберг који је пред окупатором побегао из своје земље и 1943. године служио као мајор у Слободној норвешкој армији стационираној у Енглеској.

Савезничка Врховна команда често је помишљала на могућност командоског препада на Веморк. Више узастопних бомбардовања хидроцентрале која је напајала постројења тешке воде остало је без успеха. Постројења су се налазила у неприступачној долини окруженој планинама где су, у вечитој магли, непрекидно беснеле заслепљујуће мећаве. Стога су падобранци-диверзанти могли бити спуштени једино унутар планинског венца где су, опет, немачке патроле чувале сваку стопу.

Клаус Хелберг изложио је другачији план: он и још неколицина падобранаца спустили би се са друге стране планинског ланца, на смучкама прешли планине и изненадили чуваре. План је звучао лудачки, али је прихваћен.

Хелберг и још четворица његових сународника спустили су се 25. фебруара на норвешко тло и отпочели свој невероватни пут према Веморку. Пуна два дана борили су се са мећавом, лавинама и хладноћом. А онда, у ноћи 27. фебруара, сишли су у долину, увукли се у хидроцентралу и поставили темпиране експлозиве. Потом су безглаво појурили ка падинама са којих су и дошли.

Једва су се докопали окриља шуме када се зачула страховита експлозија. Земља је подрхтавала, стење се сурвавало низ обронке, високо дрвеће падало је као посечено.

Шеф службе безбедности у Веморку послао је те ноћи у Берлин следећи телеграм: „Уништена важна инсталација. Петорица диверзаната у сивозеленим униформама и даље на слободи“.

ГЕСТАПО ДОЛАЗИ У ПОСЕТУ

И остали су на слободи противно најсмелијим очекивањима. Готово 5000 војника кренуло је за њима у потеру, авиони су надлетали предео, читава област је одсечена. Али, Хелберг и његови људи нису ухваћени.

Сутрадан се Хелберг сам вратио у оближњу луку Рјукан и нечувеном храброшћу и вештином успео да дигне у ваздух брод натоварен тешком водом који је управо кретао за Немачку! Нацистички нуклеарни научници остали су кратких рукава.

За Хајзенберга и његову екипу диверзија у Веморку значила је две године уништеног рада. Хитлер је морао да причека на своју „корпу ананаса“. Међутим, нацисти су ускоро стекли нову наду. Из Данске је стигла вест да је некадашњи колега немачких научника Нилс Бор успео да у својој лабораторији у Копенхагену изазове контролисану ланчану реакцију.

Када би Бор открио Немцима тајну — Гестапо би га већ на то некако натерао — можда све и не би било изгубљено. Ударац нанет у Веморку био би безначајан јер је изгледало да оно за шта је Немцима била потребна тешка вода дански научник постиже без ње!

Али, Бор је још имао пријатеља међу Немцима и једне ноћи неко га је обавестио да му Гестапо долази у посету. Научник се сместа повезао са Покретом отпора и исте ноћи је рибарским чамцем пребачен у Шведску. Одатле га је један британски бомбардер одвео у Енглеску, а други авион из Лондона у Сједињене Америчке Државе.

Недељу дана касније „господин Бејкер“ — како је гласило шифровано име Нилса Бора — показао је своје научне белешке доктору Опенхајмеру и Енрику Фермију. Ове драгоцене белешке унапредиле су амерички атомски програм за најмање годину дана.

ФАУ ПРОЈЕКТИЛИ ИЛИ АТОМСКА БОМБА?

Те последње године рата Немци су полагали сву наду још само у две ствари. Једна је била њена тајна армада вођених пројектила којом би сравнила Енглеску са земљом, друга — атомска бомба! Научници су се поделили; једни су се залагали за рад на усавршавању ракета ФАУ-1 и ФАУ-2, како су се звали страшни пројектили, други су покушавали да приволе Хитлера за настављање нуклеарних експеримената.

„Ближи смо атомској бомби него икада“ говорили су неодлучном Фиреру. „Само још неколико месеци, можда недеља...“

Хитлер се определио за ракете. Али, ни оне му више нису могле помоћи. Уцвељени нуклеарни физичари преместили су реактор у швапски градић Хајгерлох и тамо наставили да раде на своју руку. Били су на самом прагу успеха када је храбра јединица пуковника Паша пронашла њихово скровиште...

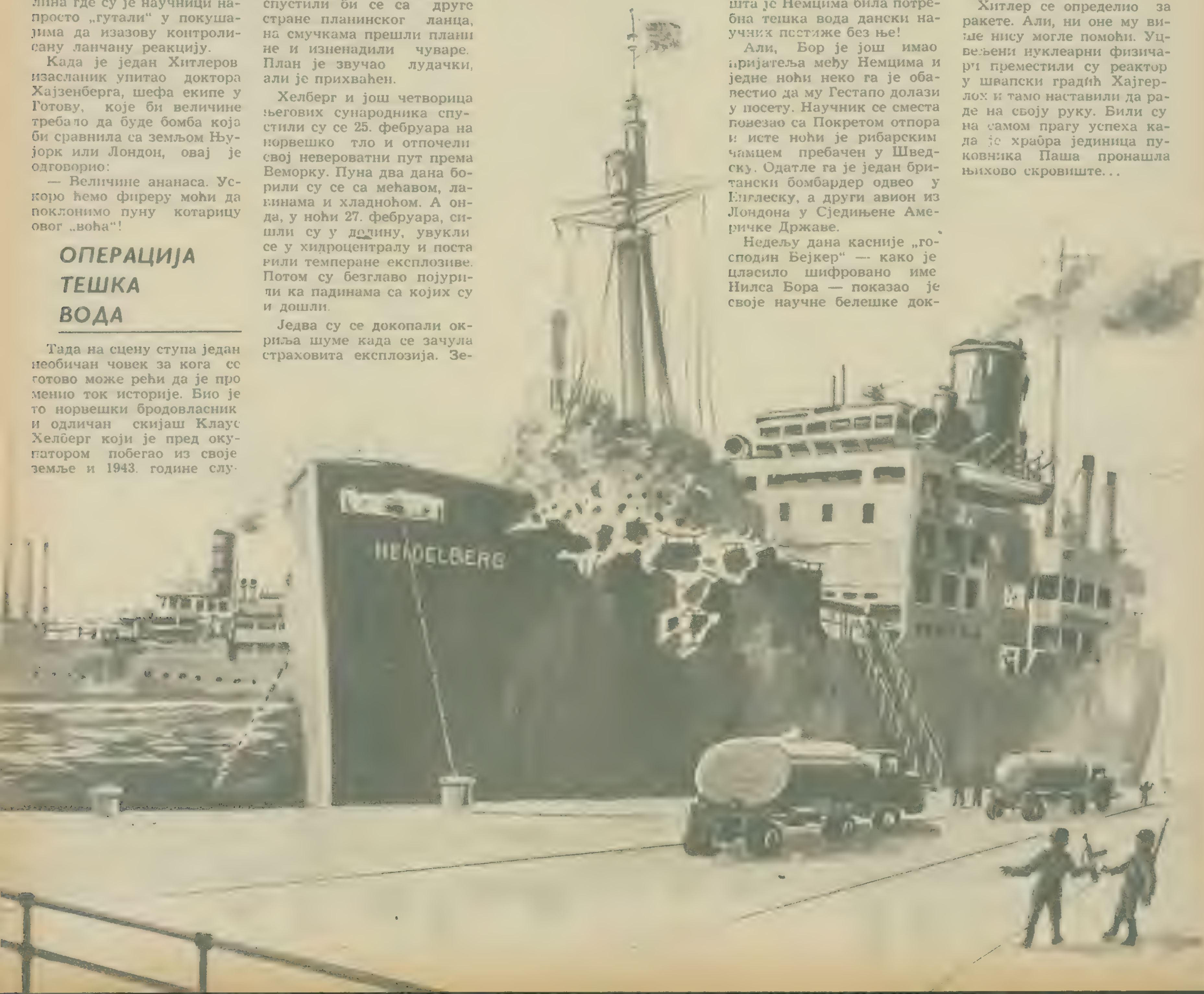

ХОГАР СТРАШНИ

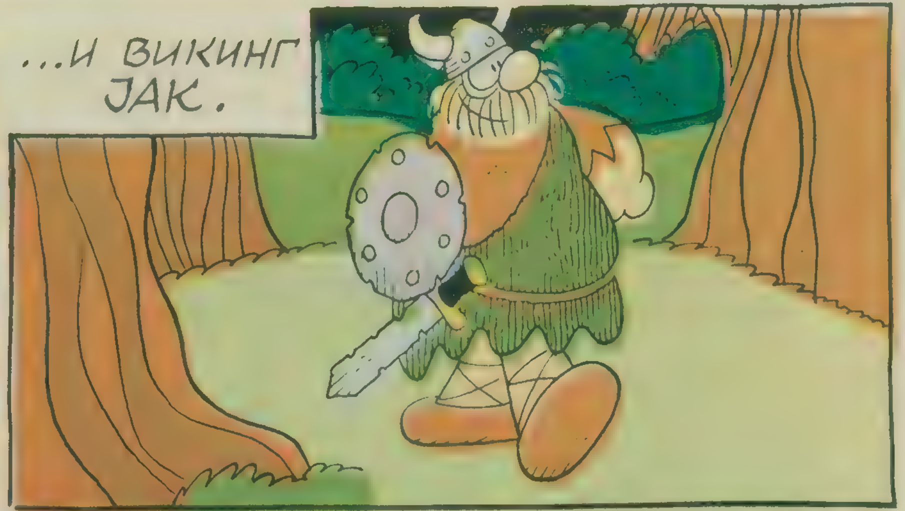

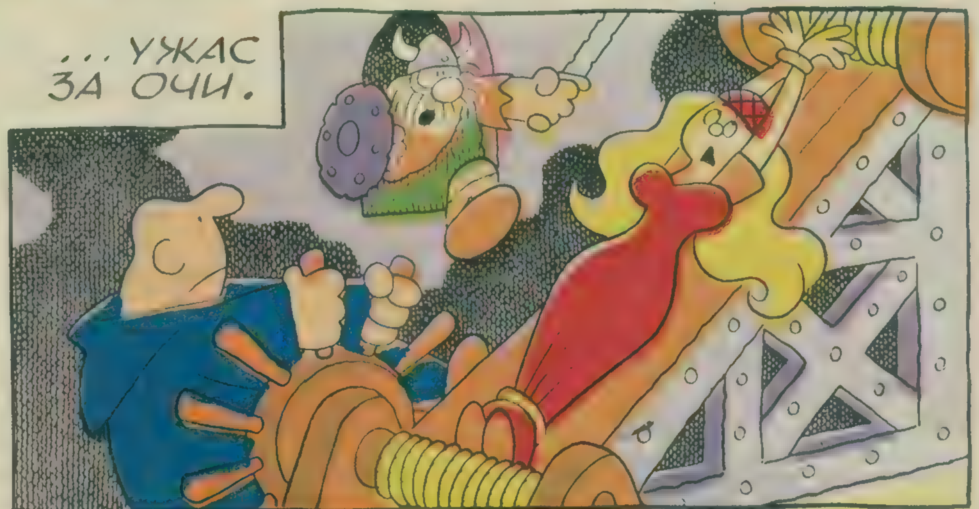

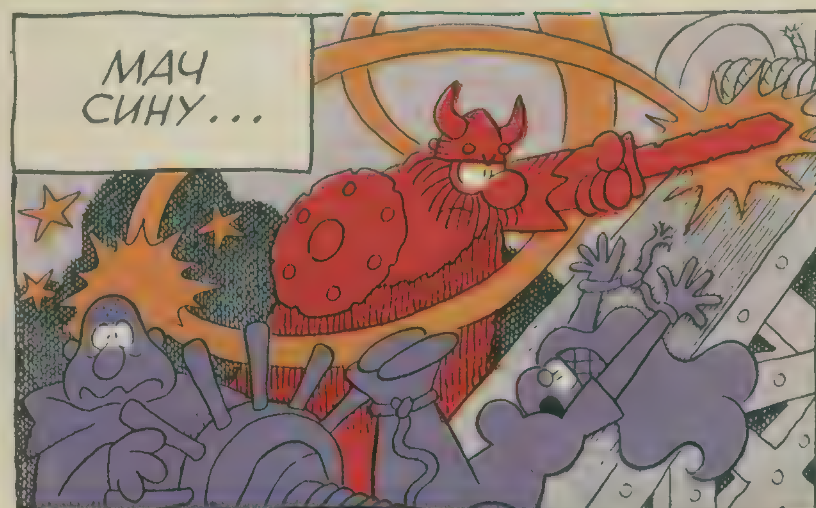

И НАЈЗАД ... СПАС!

ТРИ МОЈЕ ГРЕШКЕ

ИМАО САМ ЈОШ ТОЛИКО ГОРИВА ДА СТИГНЕМ ДО НЕКОГ ОБЛИЖЊЕГ АЕРОДРОМА, АЛИ ИЗ ГУСТИХ ОБЛАКА НИГДЕ НИЈЕ БИЛО ИЗЛАЗА!

Кад год се сетим тога, за тренутак ми се учини као да поново летим у малом, старом и бучном авиону негде изнад планина источно од Фејетвила, у Арканзасу.

Кроз старо седиште осећам како мотор подрхтава, пилотска кабина обасјана сунчевим зрацима мирише на врело уље и гориво. Око 3500 метара испод мене простире се слој облака блештав као арктичко снежно поље.

Пилотска кабина била је за мене увек пријатно место. Али, сада је другачије. Налазим се усред оног што пилоти називају „ситуација". Блештави слој облака испод мене постао ми је непријатељ, заробио ме далеко од чврстог тла на које толико желим да се спустим.

Стари пилоти имају обичај да кажу: „Кад се нађеш у „ситуацији", израчунај шта ти иде у корист а шта не." То чиним и ја, мада знам на чему сам. Слој облака је непрегледан и постаје све дебљи. Сунце, које ми сада блешти у лице, ускоро ће заћи. Игла на омни-навигатору бесциљно титра. Компас није био исправан ни кад сам узлетео. Једина срећна околност је да имам горива и да мотор добро ради.

Да би летео кроз облаке, пилоту су неопходни специјални инструменти, а ја их нисам имао. Без њих нисам знао тачно где се налазим ни где могу да се спустим.

УПАО САМ У КЛОПКУ

Имао сам важан пословни састанак у Бејтсвилу. Пилоти који морају да оду на састанак „без обзира на све", обично се памте по фотографијама из новина или умрлица. Знао сам то, а ипак сам кренуо.

Док сам се тог поподнева возио према аеродрому, видео сам да су облаци ниски, али били су испрекидани и то ме је мало охрабрило. Уз то, метеоролошки извештај је предвиђао побољшање времена. Занемарио сам чињеницу да је тај извештај био стар неколико часова. То је била моја прва грешка.

Док сам загревао мотор, проверио сам радио: омни-навигатор био је нејасан, али глас се добро чуо, пријем је био добар. Довољно за једноставан лет до Бејтсвила. Тако сам прекршио неписано правило да не постоје „једноставни" летови. Била је то моја друга грешка.

Проверавајући компас приметио сам да није тачан. Али, коригаваћу правац, снаћи ћу се некако. Грешка број три!

Волео сам да летим, наравно, кад су услови добри. Очекивао сам да ће ми и овај лет донети велико задовољство. Авион се лако дигао и почео да добија у брзини. Преда мном су се пружиле планине Озарк покривене маглом. Што сам им се више приближавао, магла се све више претварала у густе облаке. Већ сам их секао, непрозирни слојеви били су и изнад и испод мене. То мора да је локална појава, помислио сам. Скренућу мало ка северу и заобићи облаке.

Летео сам тако петнаест минута, а онда изнад мене се изненада указало плаво небо. Пожелео са да летим изнад облака, није ми ни накрај памети било да ћу упасти у клопку. Пењао сам се све више и одједном приметио да сам скренуо са северне ивице моје путање. Не мари, вратићу се на путању.

ГДЕ СУНЦЕ ЗАЛАЗИ

Двадесет минута касније стигао сам до највишег слоја облака које су поменули у метаоролошком извештају. Простор између њих и облака испод мене личио је на мрачну пећину. Опасно је да наставим у том правцу. Тада сам донео прву паметну одлуку: вратићу се у базу.

Окрећући полако авион, узео сам микрофон.

— Фејетвил, 2450 метара, олујни облаци — допро је до мене слаб глас.

Олујни облаци! Осетио сам језу. Упитао сам како је у Форт Смиту, па у Литл Року, Тулси, чак и у Спрингфилду. Одговор је био увек исти: олујни облаци! Сви аеродроми до којих сам могао стићи са онолико горива колико сам имао били су покривени олујним облацима.

Сада сам плаћао грешке које сам направио у току дана. Осетио сам изненадну жељу да се ослободим из клопке, и то одмах, и да улетим у облаке испод којих се налазио скривени свет. А онда сам се, ни сам незнам зашто, сетио једног призора из детињства: сетио сам се врабаца који би, кад се уплаше, ударили главом о затворен прозор амбара, а да су сачували присебност, могли би лако да излете кроз онај отворени. Нећу дозволити себи да се тако понашам! Сачуваћу присебност и наћи излаз.

Као дете осетио сам жељу да будем код куће, у Фејетвилу. Али, где лежи Фејетвил? Онда сам се сетио сунца. Фејетвил мора да се налази лево од заласка Сунца. Полетео сам у том правцу.

Чекао сам и презнојавао се. Пет, десет, петнаест минута. Облаци су непробојни. Радио-Фејетвил емитује упозорење свим пилотима у овом крају. Лакнуло ми је кад сам схватио да неко мисли на мене, да ће јавити чим се негде отвори процеп у облацима.

Изненада, кад сам по стоти пут погледао на таблу с инструментима, приметио сам да је игла омни-натвигатора не титра више бесциљно. Сада јасно показује 300 степени од радио-фара. Следим нови курс, игла ме води кући. Али, да не бих као врапци ударио негде главом, потребан ми је отворен прозор.

Сад се налазим тачно изнад радио-фара Фејетвил, тако игла показује. Кружим, чекам и презнојавам се. А онда, најзад:

— Пилот Централне ваздухопловне линије јавља да се у облацима појавила рупа у радијусу један-осам-нула.

СВЕТЛОСТИ ВЕСТ ФОРКА

До тог отвора у облацима има преко четрдесет километара. Морам стићи тамо пре него што се облаци поново затворе. Тренуци споро пролазе, а облаци постају пурпурни у светлости Сунца које залази.

Одједном, испод мене је мрак. Дубоко доле виде се фарови аутомобила у сумраку. Процеп у облацима је можда само 800 метара дубок, а дугачак око 3000 метара. Ако бих се обрушио, велика брзина би разнела авион у комаде. Једини спас је да се опрезно спуштим кроз отвор у облацима и да поново не упаднем у густу маглу.

Пропадам 700 метара у минуту. Није довољно, додајем гас. Сад је све црно око мене, за тренутак сам изгубио процеп у облацима. А онда сам угледао светлости села Вест Форк, у близини аеродрома Фејетвил. Ускоро су точкови додирнули писту. Стигао сам!

Рекс Алан Смит

БИМ и БУМ
JOE MUSIAL
ЕВО... ОВА МАРИОНЕТА УПОЛА ЦЕНЕ!
КУПУЈЕМО!
ВАЖИ!
РАЗНЕ ВРСТЕ КОСТИМА
ТРИКОВИ
ПЕРИКЕ
МАСКЕ
МИСЛИМ ДА ЋЕ ГА ЛУТКА ИЗЛЕЧИТИ ОД РУЖНЕ НАВИКЕ ДА НАС ВРЕЂА!
БЕЗ БРИГЕ! ПРЕПУСТИ ТО МЕНИ!

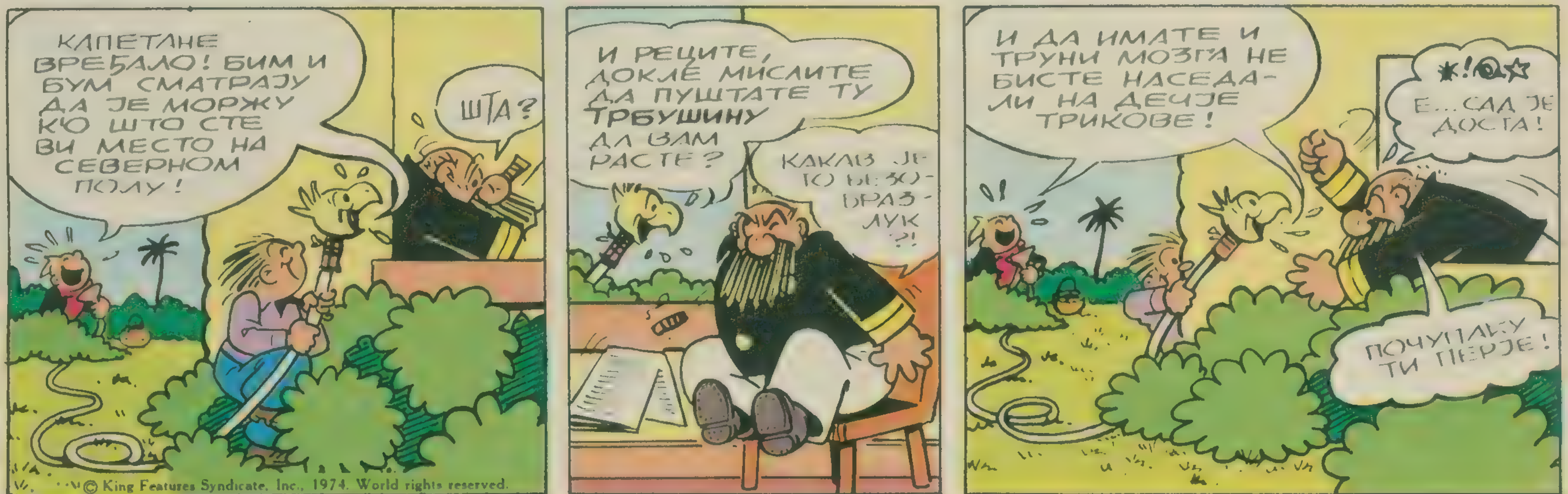
КАПЕТАНЕ ВРЕБАЛО! БИМ И БУМ СМАТРАЈУ ДА ЈЕ МОРЖУ КО ШТО СТЕ ВИ МЕСТО НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ!
ШТА?
И РЕЦИТЕ, ДОКЛЕ МИСЛИТЕ ДА ПУШТАТЕ ТУ ТРБУШИНУ ДА ВАМ РАСТЕ?
КАКАВ ЈЕ ТО БЕЗОБРАЗЛУК?!
И ДА ИМАТЕ И ТРУНИ МОЗГА НЕ БИСТЕ НАСЕДАЛИ НА ДЕЧЈЕ ТРИКОВЕ!
*!@☆
Е... САД ЈЕ ДОСТА!
ПОЧУПАЋУ ТИ ПЕРЈЕ!

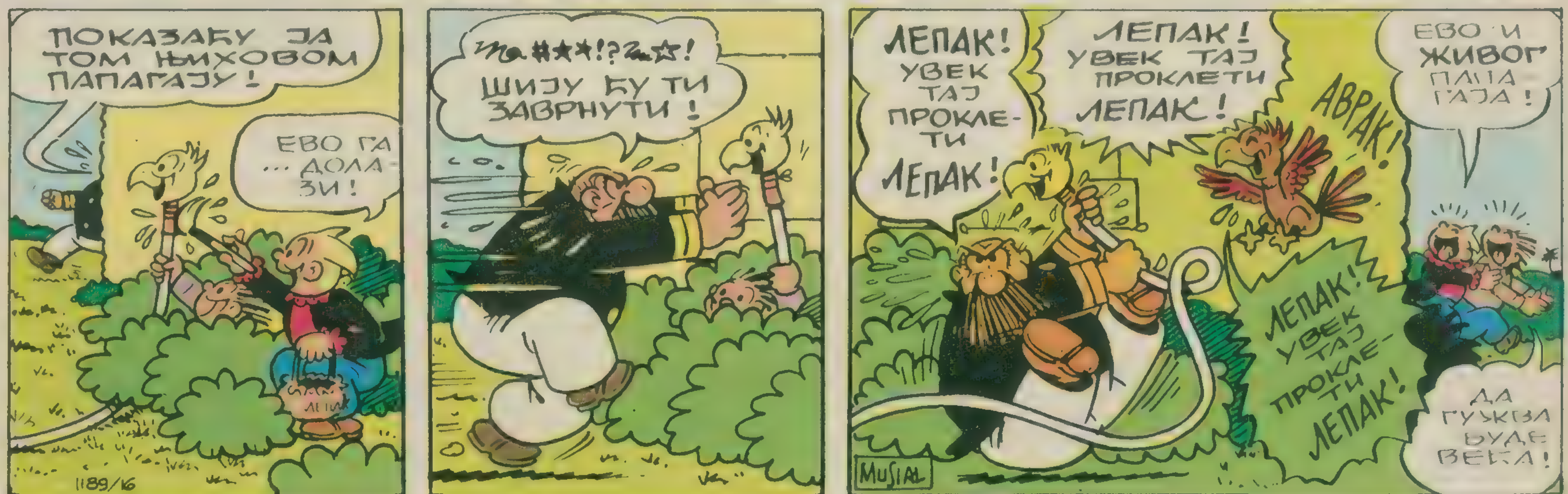
ПОКАЗАЋУ ЈА ТОМ ЊИХОВОМ ПАПАГАЈУ!
ЕВО ГА ... ДОЛАЗИ!
1189/16
ШИЈУ ЋУ ТИ ЗАВРНУТИ!
ЛЕПАК! УВЕК ТАЈ ПРОКЛЕТИ ЛЕПАК!
ЛЕПАК! УВЕК ТАЈ ПРОКЛЕТИ ЛЕПАК!
АВРАК!
ЕВО И ЖИВОГ ПАПАГАЈА!
ЛЕПАК! УВЕК ТАЈ ПРОКЛЕТИ ЛЕПАК!
ДА ГУЖВА БУДЕ ВЕЋА!
MUSIAL

ШРАФКО

ХМ... СЛАБО РАСТЕ!
ХЕМИЈА СТВАРА ЧУДА!
ОВА ЂУБРИВА ЋЕ МУ СВАКАКО ПОМОЋИ!
ХЕМИЈА ЗАИСТА СТВАРА ЧУДА...
DUDA

РОБ РОЈ према Валтеру Скоту

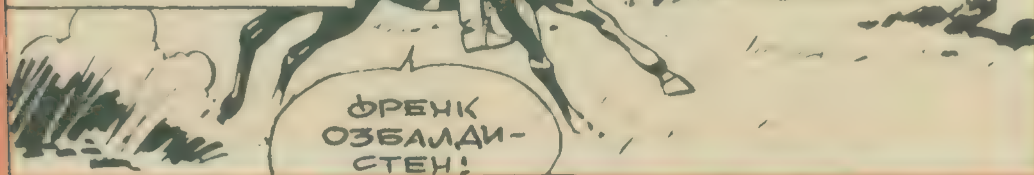

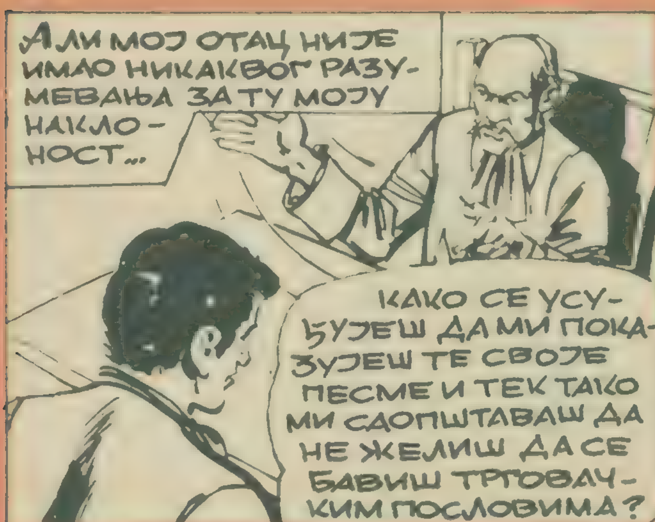

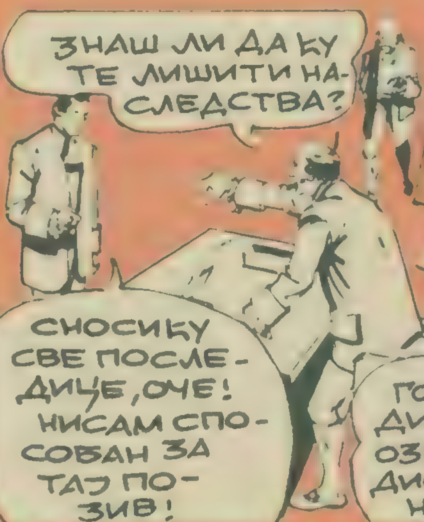

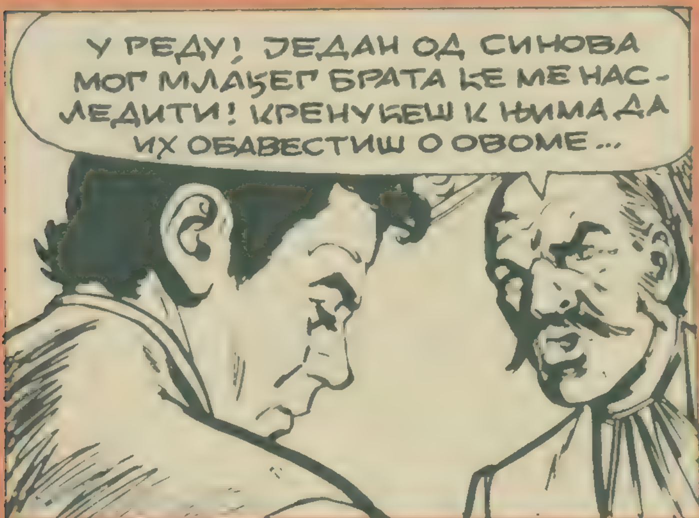

ОВАЈ СУСРЕТ МИ ЈЕ ДОНЕО НИЗ НЕПРИЈАТНОСТИ...

КАКВА ЈЕ ТО БУКА НАПОЉУ?

БУКА? ИЗГЛЕДА ЗВЕКЕТ МАЧЕВА!

А НАПОЉУ...

СКЛАЊАЈТЕ МИ СЕ С ПУТА, ЛОПУЖЕ!

УХ!

УХ!

ХАЈДЕ! ПОЂИ ЗА СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉЕМ! ХА! ХА! ХА!

ПОГЛЕДАЈ!

ДОБРО УДАРА...

ТАКО САМ СРЕО РОБЕРТА КЕМБЛА...

МОЖЕ ЛИ СЕ НЕШТО ПОЈЕСТИ У ОВОЈ КРЧМИ?

УЧИНИЋЕТЕ НАМ ЧАСТ АКО СЕДНЕТЕ ЗА НАШ СТО!

ШТА ЛИ ТО НОСИ У ТОРБИ И ЗАШТО ПОКУШАВА ДА СЕ УПОЗНА СА ОВИМ СТРАНЦЕМ?

УСКОРО...

ПОШТО СТЕ ШКОТ СИГУРНО ПУТУЈЕТЕ НА СЕВЕР! И ЈА САМ ТАМО КРЕНУО! МОЖЕМО ЗАЈЕДНО!

НЕКО БИ МОГАО ДА ВАМ УКРАДЕ ТУ ТОРБУ ОД КОЈЕ СЕ ИЗГЛЕДА НЕ ОДВАЈАТЕ!

АЛИ...

БАШ СТЕ ДУХОВИТИ, ГОСПОДИНЕ КЕМБЛЕ!

СВИ ЗНАЈУ ДА СТЕ УГЛЕДНИ ТРГОВАЦ...

ХА! ХА! ХА!

АЛИ... ТОРБА ЈЕ ПРАЗНА...

ОВАКВО ЊИХОВО ПОНАШАЊЕ НИЈЕ МЕ ИЗНЕНАДИЛО...

ЈОШ ДОК САМ БИО ДЕЧАК ПРИЧАЛИ СУ МИ НЕОБИЧНЕ ПРИЧЕ О ШКОТИМА...

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА СМО СЕ РАСТАЛИ...

ЗБОГОМ!

НАЈЗАД САМ ГА УГЛЕДАО...

ЗАМАК ОЗБАЛДИСТЕН! ЧУДНО... НЕ ПОЗНАЈЕМ НИ СВОГ СТРИЦА НИ БРАЋУ...

ОТКУД ОВИ ПСИ? УПЛАШИЛИ СУ МИ КОЊА!

ПАО САМ НА ЗЕМЉУ И ТОГ ТРЕНУТКА ЗАЧУО ГАЛОП ДРУГИХ КОЊА...

СТОЈ!
ХЕЈ!

ЖЕ-НА!
ИЗНЕНАЂЕ-НИ СТЕ? И ЈА! ГОНИЛИ СМО ЛИСИЦУ, А НАИШЛИ СМО НА ВАС!

АЛИ... МИСЛИО САМ ДА ИМАМ САМО БРАЋУ...
ВИ СТЕ ФРЕНК ОЗ-БАЛДИСТЕН? ОЧЕКИВАЛИ СМО ВАС...

А КО СТЕ ВИ?
ДИЈАНА ВЕРНОН!

НЕСТАЛА ЈЕ НАГЛО КАО ШТО СЕ И ПОЈАВИЛА...
ЂИ-ХА!...
ЧЕКАЈ-ТЕ!
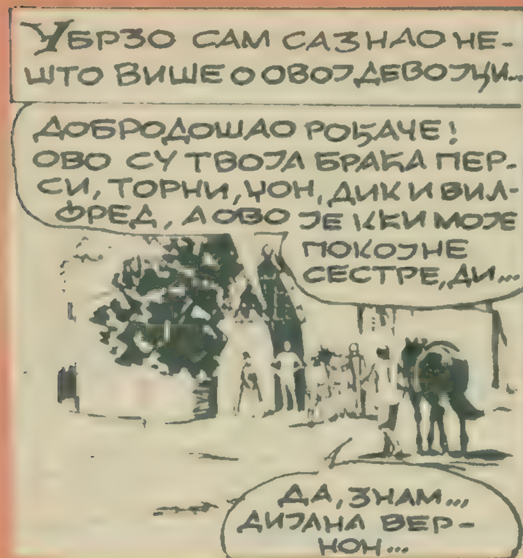
УБРЗО САМ САЗНАО НЕШТО ВИШЕ О ОВОЈ ДЕВОЈЦИ...
ДОБРОДОШАО РОЂАЧЕ! ОВО СУ ТВОЈА БРАЋА ПЕРСИ, ТОРНИ, ЏОН, ДИК И ВИЛФРЕД, А ОВО ЈЕ КЋИ МОЈЕ ПОКОЈНЕ СЕСТРЕ, ДИ...
ДА, ЗНАМ..., ДИЈАНА ВЕРНОН...

ШТА? ПОЗНАЈЕ-ТЕ СЕ?
ЗАИСТА?
НЕ БАШ ДОБРО...

УПОЗНАЈ И МОГ НАЈМЛАЂЕГ СИНА РЕШЛИЈА! ВИШЕ ВОЛИ КЊИЖЕВНОСТ ОД ЛОВА...
ЗА-ИСТА?

АЛИ ЈЕ САДА ОДЛУЧИО ДА ПОСТАНЕ ТРГОВАЦ!
АХ, ДА! РЕШЛИ ЋЕ ВОЉОМ МОГА БРАТА ЗАУЗЕТИ ТВОЈЕ МЕСТО, ФРЕНК!

НЕ ЗНАМ ЗАШТО, АЛИ ОСЕТИО САМ ОДВРАТНОСТ ПРЕМА ЊЕМУ...
НАДАМ СЕ ДА СЕ СЛАЖЕШ СА ОДЛУКОМ СВОГА ОЦА?

...И ДА НЕЋЕШ ПОЗВАТИ РОБ РОЈА И ЊЕГОВЕ БРЂАНЕ ДА ТИ ВРАТЕ ИЗГУБЉЕНО ИМАЊЕ...
РОБ РОЈА?

НИСТЕ ЧУЛИ ЗА РОБ РОЈА, САВРЕМЕНОГ РОБИН ХУДА? ОН ЈЕ ЗАШТИТНИК СИРОМАШНИХ!
ХА! ХА! ХА!
РЕШЛИ!

ДА САМ МУШКАРАЦ САДА БИХ ТЕ ИШАМАРАЛА!
АЛИ СИ ЖЕНА, ДРАГА РОЂАКО, И ТО ВРЛО ПРИВЛАЧНА!

БИЛО ЈЕ НЕЧЕГ ТАЈАНСТВЕНОГ У ПОНАШАЊУ ТЕ ПОРОДИЦЕ...

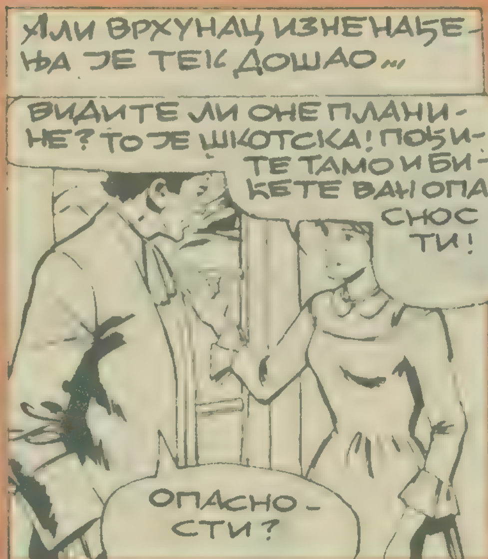
АЛИ ВРХУНАЦ ИЗНЕНАЂЕЊА ЈЕ ТЕК ДОШАО...
ВИДИТЕ ЛИ ОНЕ ПЛАНИНЕ? ТО ЈЕ ШКОТСКА! ПОЂИТЕ ТАМО И БИЋЕТЕ ВАН ОПАСНОСТИ!
ОПАСНОСТИ?

ОПТУЖЕНИ СТЕ ДА СТЕ УКРАЛИ ТОРБУ ЈЕДНОМ ЧОВЕКУ У КОЈОЈ СУ СЕ НАЛАЗИЛА ВАЖНА ДОКУМЕНТА И НОВАЦ!
АЛИ, НЕВИН САМ!

КО СЕ ТО ЗАВЕРИО ПРОТИВ МЕНЕ И КАКО ЈЕ ДИЈАНА САЗНАЛА ЗА ОВО?

НЕКИ ГЛАСОВИ НАПОЉУ ТРГЛИ СУ МЕ ИЗ РАЗМИШЉАЊА...
КО ЈЕ ОНО ТАМО?

ДИЈАНА!
ОДМАХ ОДНЕСИ ОВУ ПОРУКУ, МОРАМО ДА СПАСЕМО ГОСПОДИНА ОЗ БАЛДИСТЕНА!
ТРЕБА ЛИ ЛИЧНО ДА ЈЕ ПРЕДАМ?

ЋУТИ! НЕ СМЕШ ДА ИЗГОВОРИШ ЊЕГОВО ИМЕ! ОКРУЖЕНИ СМО НЕПРИЈАТЕЉИМА...

ШТА ЗНАЧИ СВЕ ОВО?

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА...
СИГУРНО СТЕ ПОШЛИ У СУД ДА ДОКАЖЕТЕ СВОЈУ НЕВИНОСТ!
ТАЧНО!

И ЈА ЋУ ПОЋИ С ВАМА!
НИ ГОВОРА О ТОМЕ!
ЗАШТО ТО ЧИНИ ЗА МЕНЕ?

И ПОРЕД МОГ ОДБИЈАЊА ДИЈАНА ЈЕ КРЕНУЛА СА МНОМ...
РЕЋИ ЋУ ВАМ НЕШТО: ЧУВАЈТЕ СЕ РЕШЛИЈА!
АЛИ ЗАШТО?

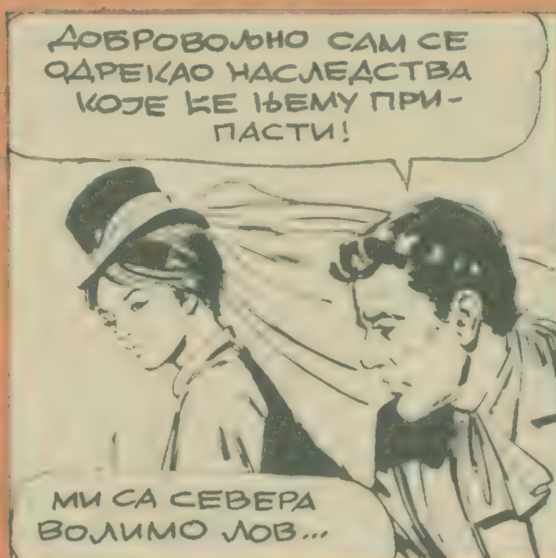
ДОБРОВОЉНО САМ СЕ ОДРЕКАО НАСЛЕДСТВА КОЈЕ ЋЕ ЊЕМУ ПРИПАСТИ!
МИ СА СЕВЕРА ВОЛИМО ЛОВ...

... И РЕШЛИ ТАКОЂЕ! САМО ОН ВОЛИ ЛОВ НА ЉУДЕ!

ОСЕЋАО САМ СЕ КАО ДА СЕ ПАУКОВА МРЕЖА ОБАВИЈА ОКО МЕНЕ И ДА НЕ МОГУ ДА ЈЕ СЕ ОСЛОБОДИМ...

ЈОШ ВИШЕ САМ СЕ УЗНЕМИРИО, КАДА САМ СТИГАО ДО СУДИЈЕ ИНГЛВУДА...
РЕШЛИ!
ДРАГИ РОЂАЧЕ! ЧИМ САМ ЧУО ЗА ОПТУЖБУ ДОШАО САМ ДА ТИ ПОМОГНЕМ...

ЧУДНОВАТО! ИЗГЛЕДА ДА СУ ВЕЋ СВИ УПОЗНАТИ СА СЛУЧАЈЕМ...
ХМ! ХМ!

ГОСПОДИН МОРИС, ОВДЕ ПРИСУТАН, ОПТУЖУЈЕ ВАС ЗА КРАЂУ СВОЈЕ ТОРБЕ!
ЈА... ЈА ТО НИСАМ РЕКАО...

ШТА? ПОВЛАЧИТЕ ОПТУЖБУ?
НЕ! АЛИ НИСАМ ЗНАО ЊЕГОВО ИМЕ СВЕ ДОК МИ НИЈЕ УРУЧЕНО ОВО АНОНИМНО ПИСМО!

ДАЈТЕ МИ ТАЈ ПАПИР!
ДВОЈИЦА СУ МЕ НАПАЛИ...

...И НИЈЕДАН ОД ЊИХ НИЈЕ БИО ГОСПОДИН ОЗБАЛДИСТЕН!
ГОСПОДИН КЕМБЛ!

МОГУ ДА ДОКАЖЕМ ТО ЈЕР САМ СЕ НАЛАЗИО СА ГОСПОДИНОМ МОРИСОМ У ТРЕНУТКУ КРАЂЕ!
ЗАЈЕДНО СТЕ ПУТОВАЛИ?

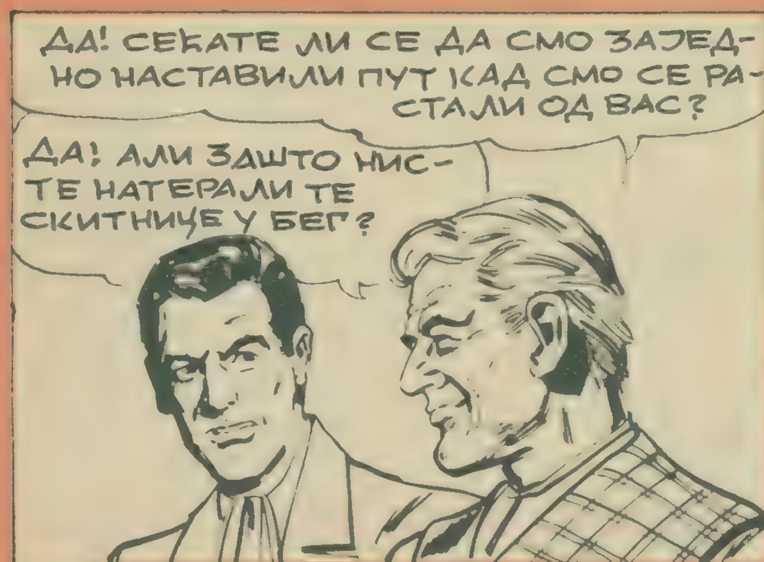
ДА! СЕЋАТЕ ЛИ СЕ ДА СМО ЗАЈЕДНО НАСТАВИЛИ ПУТ КАД СМО СЕ РАСТАЛИ ОД ВАС?
ДА! АЛИ ЗАШТО НИСТЕ НАТЕРАЛИ ТЕ СКИТНИЦЕ У БЕГ?

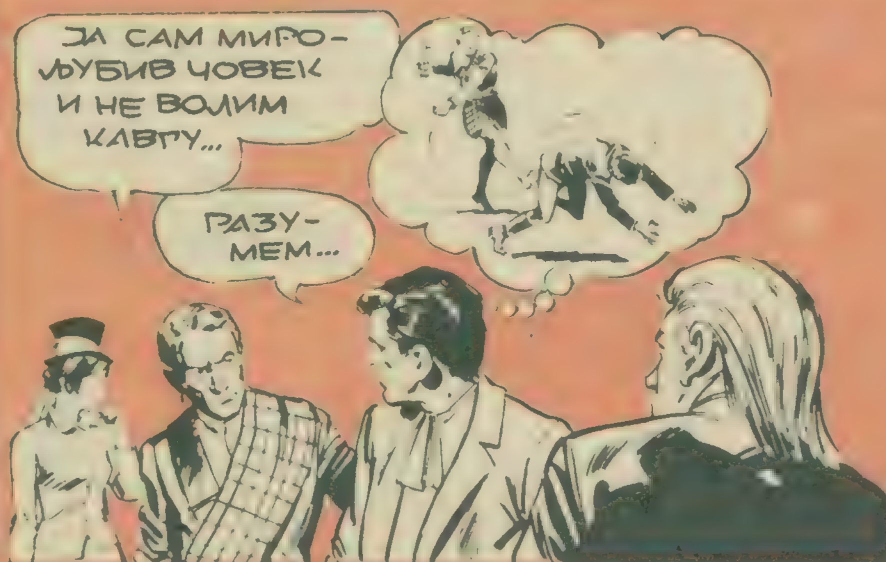
ЈА САМ МИРОЉУБИВ ЧОВЕК И НЕ ВОЛИМ КАВГУ...
РАЗУМЕМ...

КО ЋЕ МИ ОБЈАСНИТИ СВЕ ОВО?
ТРАЖИЋУ ПРАВДУ У ЛОНДОНУ!
СМИРИТЕ СЕ!

НЕМАМ ДРУГОГ ДОКАЗА ПРОТИВ ГОСПОДИНА ОЗБАЛДИСТЕНА СЕМ ОВОГ ПАПИРА, А ТУ ЈЕ И ИЗЈАВА ГОСПОДИНА КЕМБЛА!
СХВАТАМ...

АЛИ У ЛОНДОНУ ЋУ НАЋИ ПРАВОГ КРИВЦА...
И ЈА ЋУ ПОКУШАТИ ДА ГА ПРОНАЂЕМ!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА МЕ ПОСЛУШАТЕ...
ДА БЕЖИМ У ШКОТСКУ И ТИМЕ ПРИЗНАМ КРИВИЦУ?

НЕ МОГУ ВАС СТАЛНО ШТИТИТИ, ОЗБАЛДИСТЕНЕ! ХОЋЕТЕ ЛИ МЕ ОТПРАТИТИ ДО ЗАМКА, ГОСПОДИНЕ КЕМБЛЕ?
РАДО! ТО МИ ЈЕ УЗ ПУТ!
ДИЈАНА!

РАЗУМЕМ ВАШУ ЗБУЊЕНОСТ, МЛАДИЋУ! АЛИ ЖИВИМО У ВРЕМЕ У КОМЕ ОБИЧАН ЗАКОН НЕ МОЖЕ ДА ЗАШТИТИ ГРАЂАНЕ!
КАКО ТО МИСЛИТЕ!

ПОСТОЈЕ НЕПРИЈАТЕЉСТВА ИЗМЕЂУ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА И ПОВРЕМЕНО...
...ПОВРЕМЕНО ЈЕ ПОТРЕБНА ПОМОЋ РОБ РОЈА! ХА! ХА!

ДА ЛИ ОН ЗАИСТА ПОСТОЈИ...
ДА, ПРИЈАТЕЉУ!

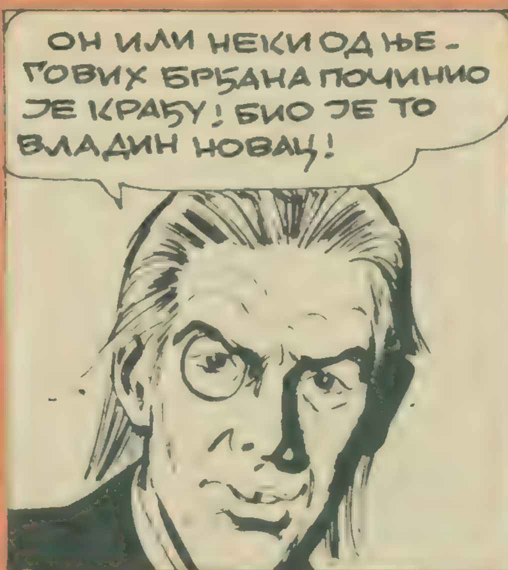
ОН ИЛИ НЕКИ ОД ЊЕГОВИХ БРЂАНА ПОЧИНИО ЈЕ КРАЂУ! БИО ЈЕ ТО ВЛАДИН НОВАЦ!

КАКВУ УЛОГУ У СВЕМУ ОВОМЕ ИМА ТАЈ КЕМБЛ?
И РОБ ЈЕ УБРЗО УШАО У МОЈ ЖИВОТ...

ВЕРОВАО САМ ДА КЕМБЛ ЗНА НЕШТО ВИШЕ О КРАЂИ И ЗАТО САМ СЕ УПУТИО КА ЊЕГОВОМ ЗАМКУ...
ХЕЈ!

ЗАМАК ГОРИ!

АЛИ ВАТРА НИЈЕ БИЛА ЈЕДИНА НЕСРЕЋА КОЈА ЈЕ ЗАДЕСИЛА КЕМБЛА...
И СТОКА МУ ЈЕ ПОКЛАНА! КО ЈЕ ТО УЧИНИО И ЗАШТО?

УБРЗО САМ САЗНАО...
ВОЈНИЦИ!
ХА! ХА! ХА! НАУЧИЋЕ САДА ДА ПОШТУЈЕ ЗАКОН...
НЕЋЕ ИМАТИ ЧИМЕ ДА ПЛАТИ ПОРЕЗ! ХА! ХА!

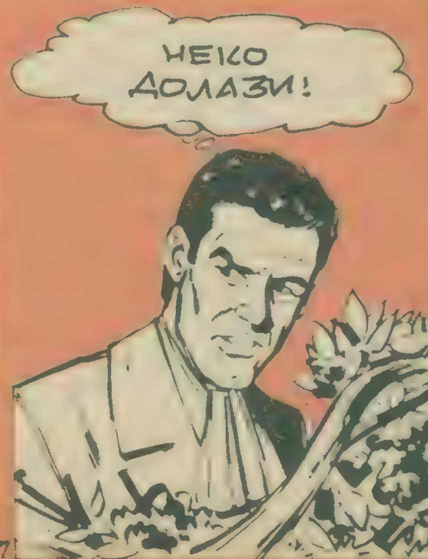
НЕКО ДОЛАЗИ!

РОБЕРТ КЕМБЛ!

ПАЗИТЕ! ЧУЈЕ СЕ ГАЛОП...

ПРОКЛЕТНИЦИ! САДА ЋЕТЕ ВИДЕТИ КО ЈЕ РОБ РОЈ!

РОБ РОЈ! РОБЕРТ КЕМБЛ ЈЕ РОБ РОЈ!
УХВАТИТЕ ГА!
ОН ЈЕ РОБ РОЈ!

ЗА ШКОТСКУ!
УХ!
АААХ!

ИЗДАЈНИЧЕ!

АЛИ СВЕ...
НИЈЕ ЈОШ...
...ИЗГУБЉЕНО!
УХХХ! АХХХ! АУУУ!

ОПКОЛИЛИ СУ ГА! НЕ МОЖЕ ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ СВИХ ЊИХ!

НЕШТО МЕ ЈЕ НАТЕРАЛО ДА СЕ И ЈА УМЕШАМ У БОРБУ...
ПАЗИТЕ!
ШТА?

ЗА ЊИМ!
БЕЖИТЕ! ВАШ ЖИВОТ ЈЕ ДРАГОЦЕНИЈИ ОД МОГ!

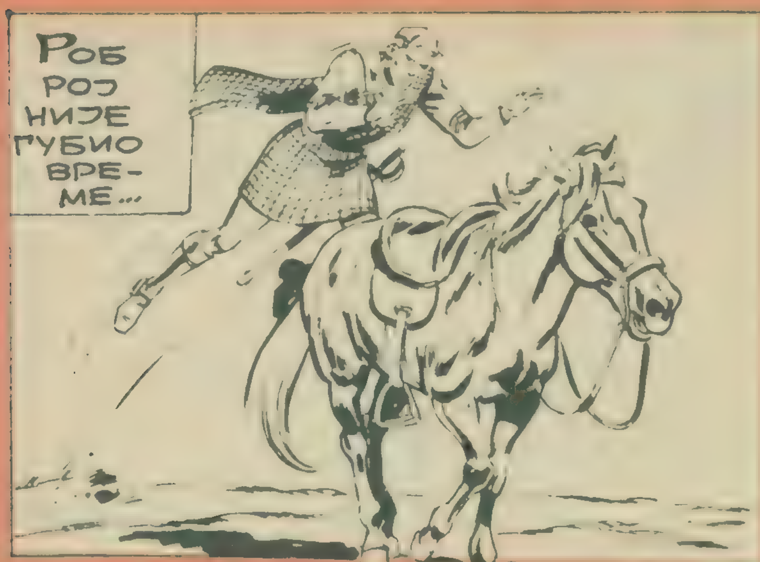
РОБ РОЈ НИЈЕ ГУБИО ВРЕМЕ...

НИКАДА ВАМ ОВО НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ!
ПОБЕГАО НАМ ЈЕ!
НА КОЊЕ!

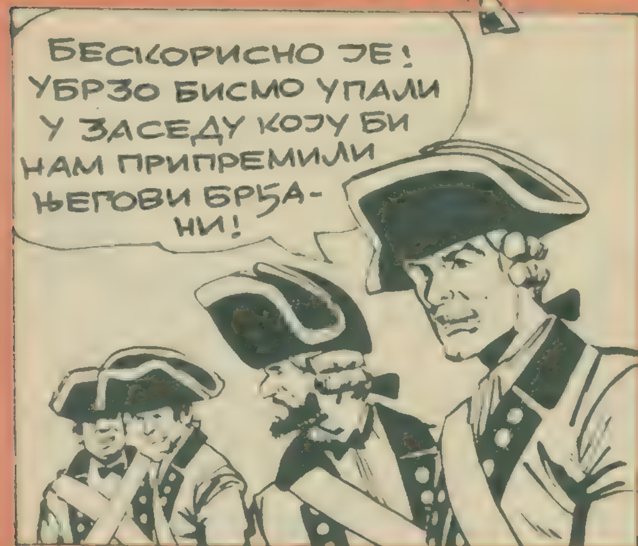
БЕСКОРИСНО ЈЕ! УБРЗО БИСМО УПАЛИ У ЗАСЕДУ КОЈУ БИ НАМ ПРИПРЕМИЛИ ЊЕГОВИ БРЂАНИ!

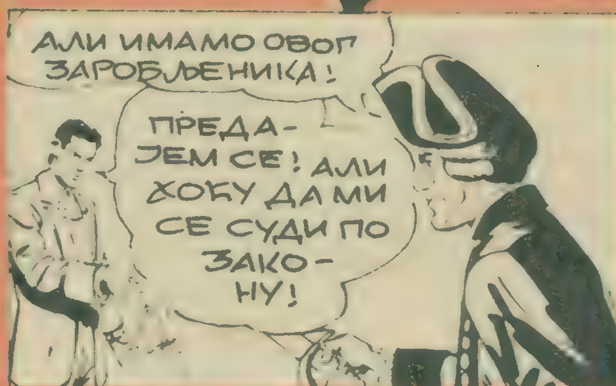
АЛИ ИМАМО ОВОГ ЗАРОБЉЕНИКА!
ПРЕДАЈЕМ СЕ! АЛИ ХОЋУ ДА МИ СЕ СУДИ ПО ЗАКОНУ!

НАПРЕД! ТИ ЋЕШ НАМ ОТКРИТИ СКРОВИШТЕ РОБ РОЈА!
КАКО ДА ИХ УБЕДИМ ДА САМ ГА ПРВИ ПУТ САДА ВИДЕО?

БАЦИЛИ СУ МЕ У ПОДЗЕМНУ ТАМНИЦУ У НАЈБЛИЖОЈ ГРОФОВИЈИ.
УЛАЗИ!

ПОЧЕО САМ ВЕЋ ДА ЖАЛИМ ШТО САМ СПАСАО РОБ РОЈА, КАД...
НЕКО СТЕЊЕ...

И ВАС СУ ЗАТВОРИЛИ, ГОСПОДИНЕ?
НЕКАДА СУ ЗАТОЧЕНИЦИ ОВИХ ТАМНИЦА БИЛИ САМО ЗЛОЧИНЦИ...

АЛИ, ЗАШТО СУ ВАС УХАПСИЛИ?
НИСАМ ПЛАТИО НАМЕТ КОЈИ МИ ЈЕ ГРОФ НАМЕТНУО!
НИ ЈА!
АХ, КАДА БИ РОБ РОЈ МОГАО ДА НАМ ПОМОГНЕ...

ШТА БИ ОН ТО МОГАО ДА УЧИНИ ЗА ВАС?
МНОГО! РАЗДЕЛИО БИ НОВАЦ СИРОМАШНИМА...
МЕНИ ЈЕ ПОМОГАО КАД СУ МИ ПОКРАЛИ СТОКУ...

РОБ РОЈ... МИСЛИМ ДА ОВОГ ПУТА НЕЋЕ МОЋИ НИШТА ДА УЧИНИ ЗА НАС!

СУЂЕЊЕ ЈЕ БИЛО КРАТКО...
ОСУЂУЈЕТЕ СЕ НА СМРТ ВЕШАЊЕМ!
СВЕ ЈЕ ИЗГУБЉЕНО!

МОЈЕ ПОСЛЕДЊЕ МИСЛИ БИЛЕ СУ УПУЋЕНЕ МОМ ОЦУ И...
ДИЈАНА!

АХ, КАКО БИХ ВОЛЕО ДА САЗНАМ СВЕ ТАЈНЕ ТВОГ ЖИВОТА!

АЛИ, САДА ЈЕ СВЕ КАСНО!

ИЗВРШИТЕ ПРЕСУДУ!

ЧЕКАЈТЕ! ЈА СЕ НЕ СЛАЖЕМ С ПРЕСУДОМ!
ХЕЈ! КО СЕ ТО УСУЂУ-ЈЕ?
ШТА?

ОБЕЋАО САМ ТИ ДА ЋЕМО СЕ ПО-НОВО ВИДЕТИ!
РОБ РОЈ!
УХВАТИ-ТЕ ГА!
РОБ РОЈ!

ХВАЛА! АЛИ, ИЗЛА-ЖЕТЕ СЕ ОПАСНОСТИ ЗБОГ МЕНЕ!
ДУГУЈЕМ ВАМ ЖИВОТ, ПРИЈА-ТЕЉУ!

ВОЈНИЦИ! УХВАТИ-ТЕ ГА! САМ ЈЕ!

САМ? ВАРАТЕ СЕ, ГРОФЕ МАН-ФРЕДЕ!
ГАЈДЕ! ЧУЈУ СЕ ГАЈДЕ!
ТО СУ БРЂА-НИ РОБ РОЈА!

КО СУ БРЂАНИ?
ЉУДИ КО-ЈИ СУ ИЗ-ГУБИЛИ СВЕ И ПОШЛИ ЗА МНОМ У ПЛАНИ-НУ!
ДОЛЕ ТИРА-НИ!
ЖИ-ВЕО РОБ РОЈ!

ЗЕМЉА ЈЕ ДРХТАЛА ПОД ОВИМ ХРАБРИМ МОМЦИМА...

ДРАГИ ГРОФЕ НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ НАС ПОЗ-ВАТИ У СВОЈ ЗА-МАК!
ДА...ДА, СВАКАКО!

ПРОСЛАВИЋЕМО ОВО! БИЋЕ ПИЋА И ХРАНЕ ЗА СВЕ!
ЖИВЕО!
БРА-ВО!
УРА!

А ОВА ДИВНА ДАМА ЋЕ НАМ ПОКЛОНИТИ СВОЈУ ОГРЛИЦУ!

ПАЛА ЈЕ НОЋ, А У ДВОРИШТУ ЗАМКА ГРОФА МАНФРЕДА БРЂАНИ РОБ РОЈА СУ СЕ ВЕСЕЛИЛИ...

ЗАР СЕ НЕ БОЈИТЕ ОСВЕТЕ ГРОФА МАНФРЕДА?
НЕ! ПЛЕМСТВО ЈЕ ЗЛОУПОТРЕБИЛО СВОЈЕ ПРАВО...

ЊИХОВА ВЛАСТ ЈЕ ПОЉУЉАНА! ГРОФОВИ ЉУДИ ЋЕ ПОЋИ СА МНОМ У ПЛАНИНУ!

АЛИ НЕ СВИ...
НЕ БОЈТЕ СЕ! ГРОФ ЋЕ ПОЋИ У ЛОНДОН ДА ТРАЖИ ПОМОЋ...

... ЗА ТО ВРЕМЕ МИ ЋЕМО СЕ БОРИТИ ЗА ШКОТСКУ!

САДА КАДА МИ ЈЕ ЗАМАК СПАЉЕН БИЋУ ЈОШ ВИШЕ ВЕЗАН ЗА СВОЈЕ БРЂАНЕ ЈЕР МОЈ ДОМ СУ САДА ПЛАНИНЕ!
МОГУ ЛИ НЕШТО ДА ВАС ПИТАМ?

ЈЕСТЕ ЛИ ВИ УКРАЛИ ТОРБУ ГОСПОДИНА МОРИСА?
ДА! У ЊОЈ СЕ НАЛАЗИО НОВАЦ СИРОМАШНИХ СЕЉАКА...

ДВОЈИЦА ОД МОЈИХ ЉУДИ СУ ЈЕ УКРАЛИ! АЛИ, ЈЕДАН ОД ЊИХ МЕ ЈЕ ИЗДАО!

КО?
РЕШЛИ! ОН ЈЕ НАПИСАО ОНО АНОНИМНО ПИСМО! ПОЗНАО САМ ЊЕГОВ РУКОПИС!

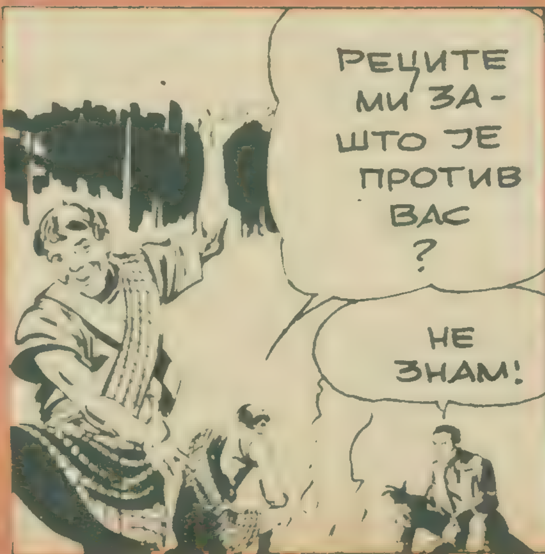
РЕЦИТЕ МИ ЗАШТО ЈЕ ПРОТИВ ВАС?
НЕ ЗНАМ!

ЧУВАЈТЕ ГА СЕ! ЛУКАВ ЈЕ ОН!

МОЈИ ЉУДИ ЋЕ ВАС ОТПРАТИТИ ДО ЧИВИОТСКИХ ПЛАНИНА, КАДА ИХ ПРЕЂЕТЕ БИЋЕТЕ У СИГУРНО-СТИ!

ЧВРСТО СМО СТИСЛИ ЈЕДАН ДРУ-ГОМ РУ-КУ...
ЗБО-ГОМ!
ЈА ЋУ ВАМ РЕ-ЋИ ДОВИЂЕЊА! МО-ЖДА ЋЕМО СЕ ПОНО-ВО ВИДЕТИ!

ШКОТСКА И РОБ РОЈ ОСТАЛИ СУ ИЗА МЕНЕ...

САДА СТЕ У ЕНГ-ЛЕСКОЈ И НЕМАТЕ ЧЕГА ДА СЕ БОЈИТЕ!
УБРЗО ЋЕ-ТЕ НАИЋИ И НА ЗАМАК ОЗБАЛ-ДИСТЕН!
ЗБОГОМ И ХВАЛА!

МОРАМ СПРЕЧИТИ РЕШЛИЈА ДА ЗАУЗ-МЕ МОЈЕ МЕСТО!

ХОЋУ ЛИ СТИЋИ НА ВРЕМЕ?

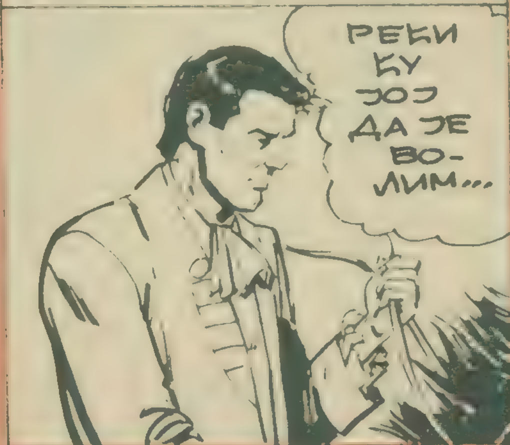
БИО САМ СРЕЋАН ШТО ЋУ ПОНОВО ВИДЕТИ ДИЈАНУ...
РЕЋИ ЋУ ЈОЈ ДА ЈЕ ВО-ЛИМ...

АЛИ КАДА САМ ЈЕ УГЛЕ-ДАО НИСАМ ИМАО ХРАБРО-СТИ ДА ЈОЈ ТО ПРИЗНАМ...
ВРАТИЛИ СТЕ СЕ? ДОБРО ЈЕ ШТО СТЕ МЕ ПО-СЛУШАЛИ!
АЛИ ...

ГДЕ ЈЕ РЕШЛИ? НЕ СМЕ ДА КРЕНЕ ЗА ЛОНДОН!
КАСНО ЈЕ...

ОТИШАО ЈЕ ПРЕ ДВА ДА-НА!
ПОЋИ ЋУ И ЈА ОД-МАХ...

ЗНАТЕ ЛИ ДА ВАС ЈЕ МОРИС ТУЖИО У ЛОНДОНУ!

МОРАМ ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМ ОВЕНА, ОЧЕВОГ ПОМОЋНИКА, О СВЕМУ!

"ТО САМ И УЧИНИО, АЛИ ДАНИ СУ ПРОЛАЗИЛИ, А ОДГОВОР НИЈЕ СТИЗАО...

ДИЈАНА МЕ ЈЕ ИЗБЕГАВАЛА, АЛИ ЈЕДНОГ ДАНА...
ЗАШТО БЕЖИТЕ? ЗАР НЕ ЗНАТЕ ДА ВАС ВОЛИМ?
ЋУТИТЕ...

МОЖДА ВОЛИТЕ НЕКОГ ДРУГОГ?
БИЛА САМ ЗАЉУБЉЕНА У РЕШЛИЈА, АЛИ САМ БРЗО СХВАТИЛА ДА НИЈЕ ДОСТОЈАН МОЈЕ ЉУБАВИ!

ОНДА МОГУ ДА СЕ НАДАМ?
МОЖЕМО БИТИ САМО ПРИЈАТЕЉИ!

БИО САМ ОЧАЈАН, А КАД ЈЕ ПАЛА НОЋ...
ДИЈАНА ЈЕ С НЕКИМ У БИБЛИОТЕЦИ!

КО ЈЕ ТО? СТРИЦ И БРАЋА СУ У СУСЕДНОМ СЕЛУ!

ПОТРЧАО САМ...
МОРАМ ДА САЗНАМ КО ЈЕ ТО!

ХЕЈ!

НАШАО САМ САМО ДИЈАНУ...

КАКО СЕ УСУЂУЈЕТЕ ДА УЛАЗИТЕ БЕЗ КУЦАЊА?

НЕМА НИКОГ!

ГДЕ ВОДЕ ОВА ВРАТА?

СТАНИТЕ! НЕ СМЕТЕ ТАМО!

ТАЈНИ ПРОЛАЗ...

ЕНО ГА! СТА-НИТЕ!

ПОБЕГАО МИ ЈЕ!

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА...

ДИ-ЈАНА, ЈА...

УПРКОС ВА-ШЕГ НЕДОЛИЧ-НОГ ПОНАША-ЊА ДОНЕЛА САМ ВАМ ОВО ПИСМО!

НЕ ГОВОРИТЕ НИШТА И НЕ ПИТАЈТЕ МЕ НИШТА! ВАШ ОТАЦ ЈЕ У НЕВОЉИ!

МОЈ ОТАЦ?

ОН ЈЕ У ХОЛАНДИЈИ И РЕШ-ЛИ ЈЕ УЗЕО СВЕ ПОСЛОВЕ У СВОЈЕ РУКЕ! ПОБЕГАО ЈЕ ЗА ШКОТСКУ СА СВИМ ДОКУМЕН-ТИМА! ЧИТАЈТЕ...

...АКО НЕ УСПЕТЕ ДА ПОВРАТИТЕ СВЕ ТЕ ПАПИ-РЕ ВАШ ОТАЦ ЋЕ ПРОПАСТИ.
ПРИЈАТЕЉ

МОРАМ ОДМАХ У ШКОТСКУ ДА ПРОНАЂЕМ РЕШЛИЈА!

ТРЕБА ДА СЕ ПРИ-ДРУЖИТЕ НЕКОМ ОВЕНУ У ГЛАЗГОВУ!

УБРЗО САМ ПРЕШАО ПЛАНИНЕ И РЕКУ ТВИД...

СТИГАО САМ У ГЛАЗГОВ ПРЕД КУЋУ МАК ВИТИЈА, ОЧЕВОГ ОРТАКА...
НЕ УЛАЗИТЕ УНУТРА! ОПАСНО ЈЕ!
ШТА? АЛИ...

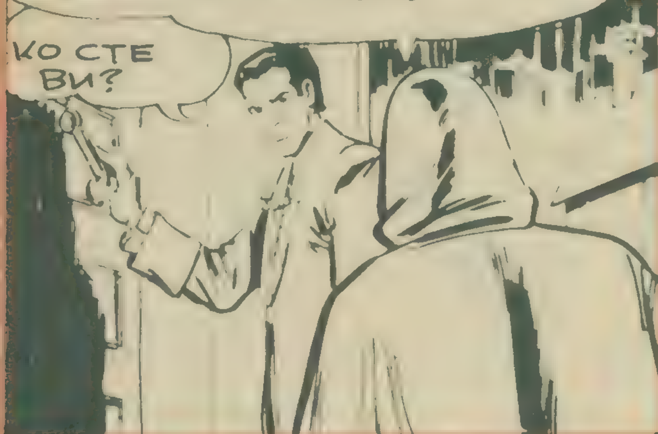
НАЋИ ЋЕМО СЕ КРОЗ ДВА САТА НА МОСТУ! ЈА САМ ВАМ ПРИЈАТЕЉ!
КО СТЕ ВИ?

ПОЗНАТ МИ ЈЕ ОВАЈ ГЛАС!

ПОСЛЕ ДВА САТА...
ДА НИЈЕ ОВО ЗАМКА?
ТАЧНИ СТЕ! ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

КО СТЕ ВИ И КУДА МЕ ВОДИТЕ?
У ЗАТВОР!

ШТА?
НАПРЕД! ВЕЋ САМ СЕ СУВИШЕ ИЗЛОЖИО ОПАСНОСТИ ЗБОГ ВАС!

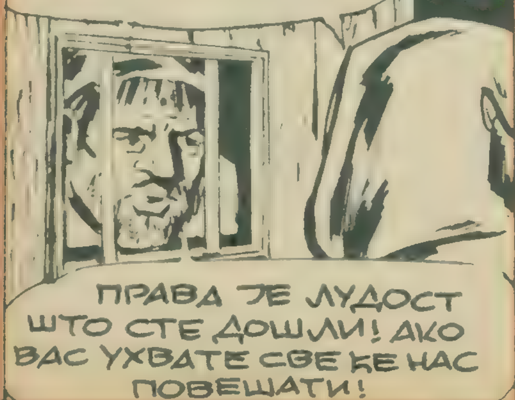
У ЗАТВОРУ...
ОТВОРИ, ДАГЛАСЕ! ТО САМ ЈА!
ПРАВА ЈЕ ЛУДОСТ ШТО СТЕ ДОШЛИ! АКО ВАС УХВАТЕ СВЕ ЋЕ НАС ПОВЕШАТИ!

НЕЋЕТЕ ВАЉДА НАПУСТИТИ ПРИЈАТЕЉА У ОПАСНОСТИ?
РОБ РОЈ!

ДА СТЕ ПОСЕТИЛИ МАК ВИТИЈА И ВИ БИСТЕ ЗАВРШИЛИ У ЗАТВОРУ, КАО И ПОМОЋНИК ВАШЕГ ОЦА!
ОВЕН! АЛИ ЗАШТО?

ОВЕН МИ ЈЕ СВЕ ОБЈАСНИО...
МАК ВИТИ ЈЕ САЗНАО ЗА КРАЂУ ВРЕДНОСНИХ ПАПИРА И ДА БИ МЕ НАТЕРАО ДА ИСПЛАТИМ ЊЕГОВ ДЕО ЗАТВОРИО МЕ ЈЕ...
РАЗУМЕМ...

АКО НЕ ПОВРАТИТЕ ТЕ СВЕ ПАПИРЕ...
ПОВРАТИЋУ ИХ, ОВЕНЕ...

ОДЈЕДНОМ...
КО ЈЕ ТО, ДАГЛАСЕ?
НЕ ЗНАМ! ГОТОВИ СМО! САКРИЈТЕ СЕ НЕГДЕ!

ОВАЈ КРЕВЕТ НАМ НИЈЕ БАШ ВЕЛИКА ЗАШТИТА!
НАДАМ СЕ ДА ТАЈ НИЈЕ ДОШАО ЗБОГ ОВЕНА...

СУДИЈА ЏАРВИ!
ГОСПОДИНЕ ЏАРВИ...
ПОЗНАЈЕТЕ СЕ?

ДОШАО САМ ДА УЧИНИМ НЕШТО ЗА ВАС!
АЛИ, КОМПАНИЈА ДУГУЈЕ И ВАМА!

ДА! И ЈА САМ ОРТАК ГОСПОДИНА ОЗБАЛДИСТЕНА! АКО ПОЛОЖИМ КАУЦИЈУ ЗА ВАШЕ ОСЛОБОЂЕЊЕ...

...НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ УЧИНИТИ СВЕ ДА СПАСЕТЕ КОМПАНИЈУ! КОГА ИМА УНУТРА?

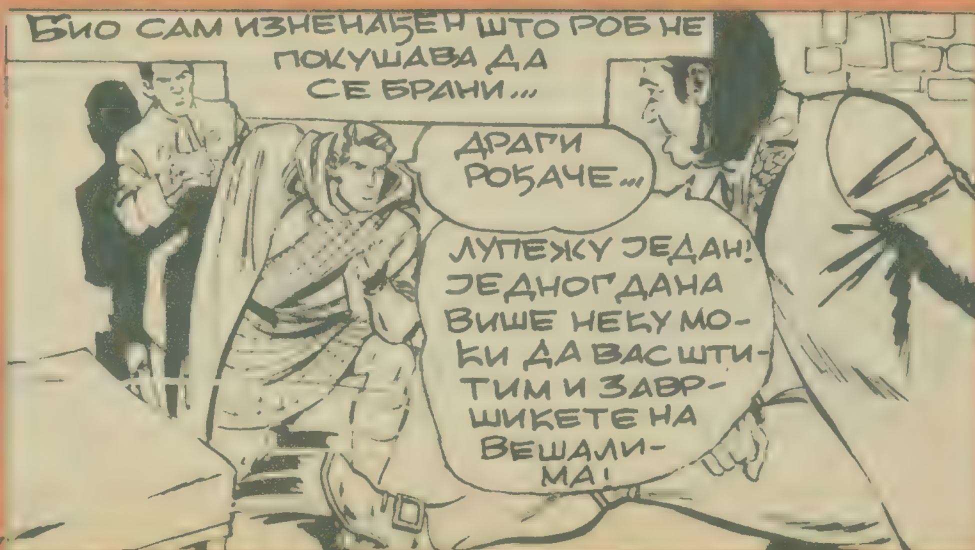
БИО САМ ИЗНЕНАЂЕН ШТО РОБ НЕ ПОКУШАВА ДА СЕ БРАНИ...
ДРАГИ РОЂАЧЕ...
ЛУПЕЖУ ЈЕДАН! ЈЕДНОГ ДАНА ВИШЕ НЕЋУ МОЋИ ДА ВАС ШТИТИМ И ЗАВРШИЋЕТЕ НА ВЕШАЛИМА!

ЗНАТЕ ЛИ ДА ЋЕ ШКОТСКУ ПРИПОЈИТИ ЕНГЛЕСКОЈ?
МОЖДА...

...АЛИ МОЈИ БРЂАНИ И ЈА ЋЕМО СЕ БОРИТИ ДО КРАЈА, ТРЕБА СТАТИ НА ПУТ МНОГИМ НЕПРАВДАМА!
СВАКАКО, АЛИ ОТКУД ВИ У ЗАТВОРУ, РОБЕ?

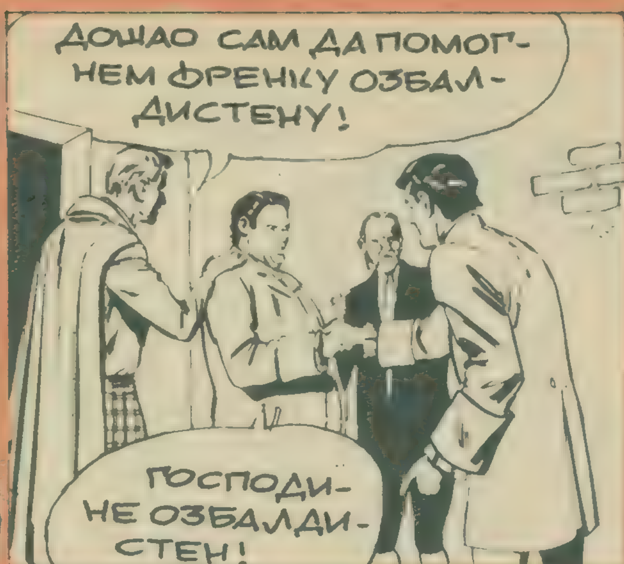
ДОШАО САМ ДА ПОМОГНЕМ ФРЕНКУ ОЗБАЛДИСТЕНУ!
ГОСПОДИНЕ ОЗБАЛДИСТЕН!

ИЗИЂИМО ОДАВДЕ ДОК ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

НА УЛИЦИ...
РЕШЛИ ЈЕ УКРАО ВРЕДНОСНЕ ПАПИРЕ НЕ САМО ДА БИ НАШКОДИО ВАШЕМ ОЦУ И ИЗ ПОЛИТИЧКИХ РАЗЛОГА...
МОРАМО СЕ ДОКОПАТИ ТИХ ПАПИРА!

АЛИ КАКО?
НЕ БРИНИТЕ! ЈА ЋУ ИХ ПРОНАЋИ!

РОБ РОЈ ЈЕ ОТИШАО...

АЛИ...
ШТА ЈЕ ТО?
ЗВЕКЕТ МАЧЕВА, РОБ ЈЕ УПАО У ЗАСЕДУ!

ИЗВУКАО САМ МАЧ ИЗ КОРИЦА...
ПАЗИТЕ! МОЖДА СУ ТО ВОЈНИЦИ...
УСПЕО ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ!

ЧЕКАЛО МЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ...
РЕШЛИ! ДОБРО ДА САМ ВАС НАШАО! РЕЋИ ЋЕТЕ МИ НЕШТО О ПОСЛОВИМА МОГА ОЦА!
НЕ ЗАСМЕЈАВАЈТЕ МЕ!

ХОЋЕТЕ ЛИ МИ ПРЕДАТИ ТЕ ПАПИРЕ ИЛИ ЋУ ВАС...
АКО МЕ УБИЈЕТЕ НИКАДА ИХ ВИШЕ НЕЋЕТЕ НАЋИ!

ЗАБОРАВЉАТЕ ДА СТЕ ПРИЈАТЕЉ РОБ РОЈА И САМО ЈЕДНА МОЈА РЕЧ ОВОМ КАПЕТАНУ И ОДВЕШЋЕ ВАС НА ВЕШАЛА!

ТАЈ РОБ ЈЕ ПРАВИ ЂАВО, ШТА СЕ ДОГОДИЛО ГОСПОДИНЕ РЕШЛИ?
НИШТА, СЕМ АКО МОЈ РОЂАК НЕМА ШТА ДА КАЖЕ!

ХА, ХА, ХА! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ЗАНЕМЕО!
ИЗДАЈНИЧЕ!

ФРЕНК И ГОСПОДИН ЏАРВИ УПУТИЛИ СУ СЕ КА ПЛАНИНАМА ДА ПРОНАЂУ РОБ РОЈА...
РОБА ЈЕ ЗАИСТА ТЕШКО УХВАТИТИ ОВДЕ...

ПОГЛЕДАЈТЕ! ВОЈНИЦИ!
ЗАИСТА?

ПРЕТПОСТАВЉАО САМ ДА ЋЕ ДОЋИ ДО ОВОГА!
ТО СУ БРЂАНИ! ОПКОЛИЛИ СУ ВОЈНИКЕ!

НАПРЕД! ЗА РОБ РОЈА! ЗА ШКОТСКУ!
ПРВИ ПУТ САМ ТАДА ВИДЕО СУПРУГУ РОБ РОЈА...

НЕШТО СЕ СТРАШНО ДОГОДИЛО ЧИМ СЕ БРЂАНИ ОВАКО ЖЕСТОКО БОРЕ!

БОРБА ЈЕ БИЛА КРАТКА И ЗАВРШИЛА СЕ ПОБЕДОМ БРЂАНА, АЛИ...
РОБ РОЈА СУ УХВАТИЛИ НА ПРЕВАРУ!

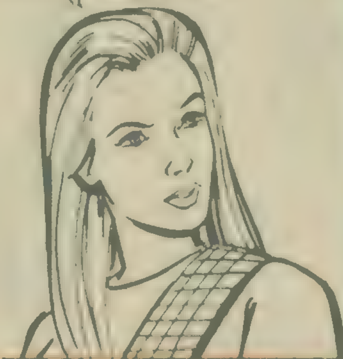
ПОЗВАЛИ СУ ГА НА ПРЕГОВОР О МИРУ И ЈОШ ГА НИСУ ПУСТИЛИ!

ЈА САМ ЗАУЗЕЛА ЊЕГОВО МЕСТО! КРЕНУЋЕМО У ГЛАЗГОВ ДА ГА ОСЛОБОДИМО!
НАПРЕД!
ЖИВЕО!
ПОБЕДИЋЕМО!
ЗА РОБ РОЈА!

АЛИ ТО ЗНАЧИ РАТ!

МОЖДА ПОСТОЈИ ДРУГИ НАЧИН ДА ГА СПАСЕМО...
НЕШТО МОРАМО УЧИНИТИ...

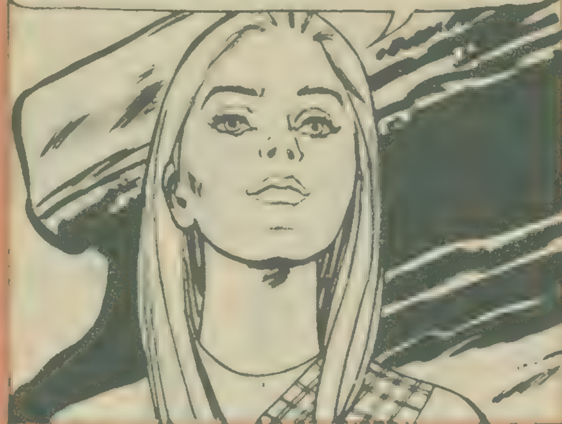
...СУТРА ЋЕ ГА УБИТИ!

УСПЕО САМ ДА ЈЕ УБЕДИМ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА ПРЕГОВАРАМО О ЊЕГОВОМ ОСЛОБОЂЕЊУ. УПУТИО САМ СЕ У ГЛАЗГОВ...

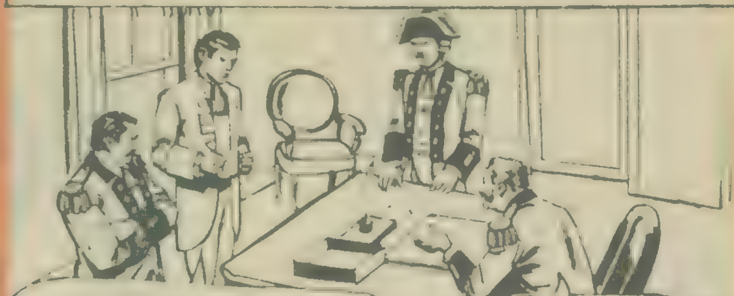
ПОСЛЕ НЕКОЛИКО САТИ...
АКО НЕ ОСЛОБОДИТЕ РОБ РОЈА БРЂАНИ ЋЕ НАПАСТИ ГРАДОВЕ...
НЕ СМЕМО ДА ДОЗВОЛИМО ДА НАС ТИ ПОБУЊЕНИЦИ УПЛАШЕ!

МИСЛИМ ДА БИ БОЉЕ БИЛО ДА ГА ПРЕБАЦИМО У ЗАМАК ГАРТАРТАН И ТАМО ПРЕГОВАРАМО!
ДА! У ПРАВУ СТЕ!

ПОШАО САМ ДА ВИДИМ РОБ РОЈА КАДА СУ ГА ПОВЕЛИ У ЗАМАК ГАРТАРТАН...
ФРЕНК ОЗБАЛДИСТЕН! ШТА РАДИ ОН ОВДЕ?
КАД БИХ САМО МОГАО ДА МУ КАЖЕМ...

ПУТ ЈЕ БИО ТАКО УЗАН ДА НИСАМ МОГАО ДА МУ СЕ ПРИБЛИЖИМ...
САМО ДА ИЗИЂЕМО ИЗ КЛАНЦА... ДА НЕ БИСМО УПАЛИ У ЗАСЕДУ!

Али, роба нису брђани ослободили...
Бихаа! Бихаа!
...већ његова неустрашивост.
Побегао нам је!
Убиће се!
Неће га ухватити. Познаје овај крај као свој длан!
Војници су све претражили, али без успеха...
Нашао сам његов килт! Сигурно се удавио!
Напустио сам војнике, а када је пала ноћ...
Стој! Како се зовеш?
Френк Озбалдистен!
Вас тражимо! Роб Рој вам шаље ово...
Шта је то?
Папири мог' оца...
Чекајте!
Збогом!
Ветар је скинуо капуљачу једном од њих и...
Па то је жена!

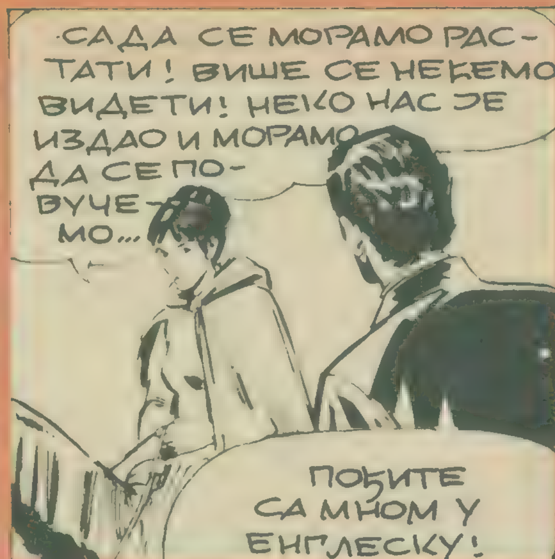

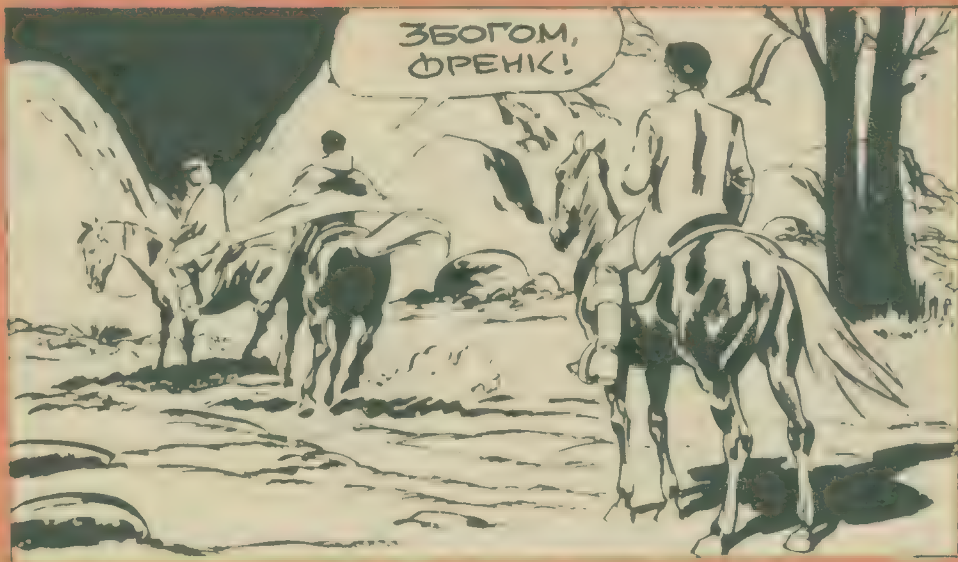

ПО-ВРАТИО САМ УГЛЕД СВО-МЕ ОЦУ, АЛИ ЈА...

ДАНИ СУ МИ ПРОЛА-ЗИЛИ ЈЕДНОЛИЧНО У ОЧЕВОЈ КУЋИ У ЛОНДОНУ...

А ШТА ЈЕ С ЊЕГОВИМ СИНОВИМА?
СВИ СУ УМРЛИ!

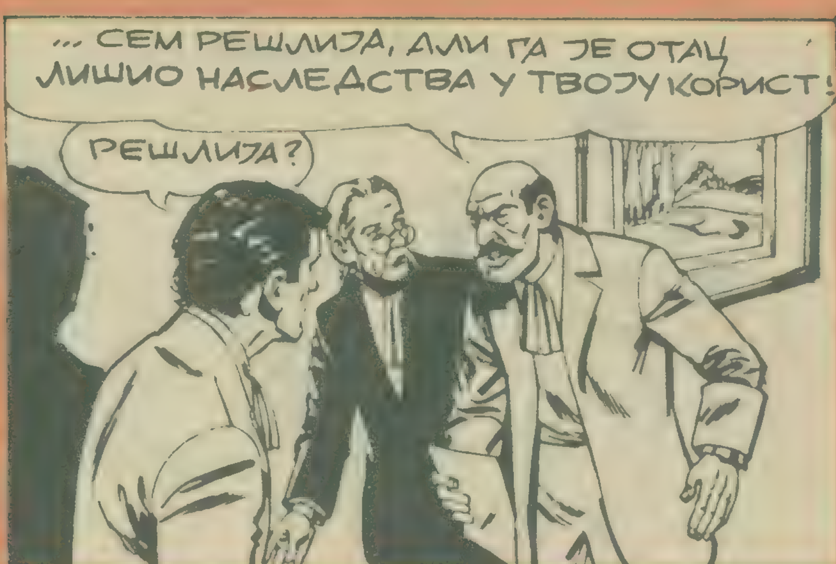
... СЕМ РЕШЛИЈА, АЛИ ГА ЈЕ ОТАЦ ЛИШИО НАСЛЕДСТВА У ТВОЈУ КОРИСТ!
РЕШЛИЈА?

КРЕНУО САМ ОДМАХ ЗА ШКОТСКУ...
ЗАМАК ОЗБАЛДИСТЕН! ЈОШ НИСАМ ЗАБОРАВИО ДАН КАДА САМ УПОЗНАО ДИЈАНУ...

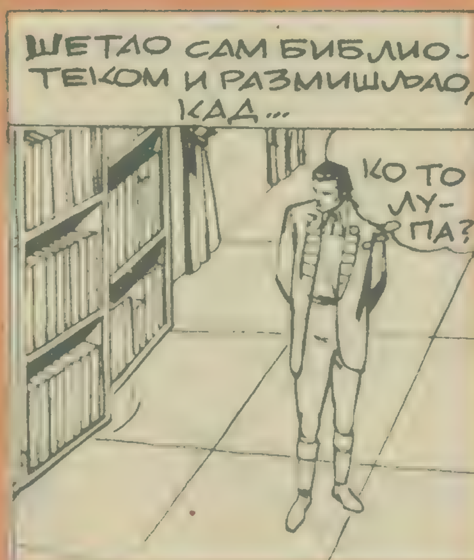
ШЕТАО САМ БИБЛИОТЕКОМ И РАЗМИШЉАО, КАД...
КО ТО ЛУПА?

ЗАНЕМЕО САМ...
ДИЈАНА!
МОЛИМ ВАС, СПАСИТЕ НАС! ГОНЕ НАС!

НЕ БОЈТЕ СЕ, САКРИЋУ И ВАС И ВАШЕГ СУПРУГА!
МОГ СУПРУГА? АЛИ, ОВО ЈЕ МОЈ ОТАЦ! ВЛАДА ГА ТРАЖИ ЗБОГ УЧЕШКА У ЗАВЕРИ 1715. ГОДИНЕ...

АЛИ...
ОТВОРИТЕ У ИМЕ ЗАКОНА!

РЕШЛИ! ГОТОВИ СМО!
НЕ! ПОБЕЋИ ЋЕТЕ КРОЗ ТАЈНИ ПРОЛАЗ...

АЛИ И РЕШЛИ ЈЕ ДОБРО ПОЗНАВАО ЗАМАК...
АХ!
НЕ ЖУРИТЕ, ДРАГА РОЂАКО!

А ВИ ЋЕТЕ, ДРАГИ РОЂАЧЕ, ОСТАТИ И БЕЗ СВОЈЕ ДРАГЕ И ЗАМКА! ХА! ХА! ХА!
ДИЈАНА!

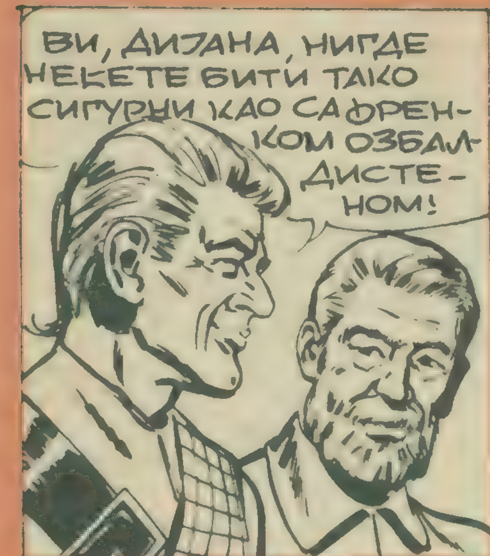

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **Благо Емоне**

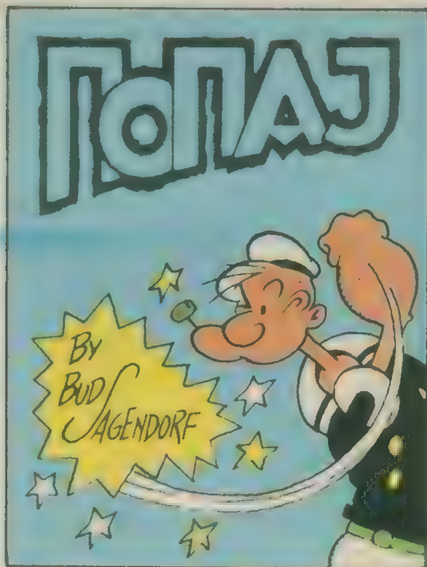
ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ТИ СИ ЧОВЕК МОГ ЖИВОТА! ЈА САМ ТВОЈА ЖЕНА!
ШТА ЋЕШ! СУДБИНА ЈЕ ПОНЕКАД ОКРУТНА!

ЖЕЛИМ ДА СВЕ У ЖИВОТУ ДЕЛИМ С ТОБОМ!
'ОЋЕШ ЛИ СА МНОМ И СПАНАЋ ДА ЈЕДЕШ?
?

ЖЕЛИМ ДА УЧЕСТВУЈЕМ У СВИМ ТВОЈИМ БРИГАМА И РАДОСТИМА!
!

ТВОЈЕ ЗАБАВЕ ТРЕБА ДА БУДУ И МОЈЕ ЗАБАВЕ!
ГЛЕ! ЕНО БАЦЕ!

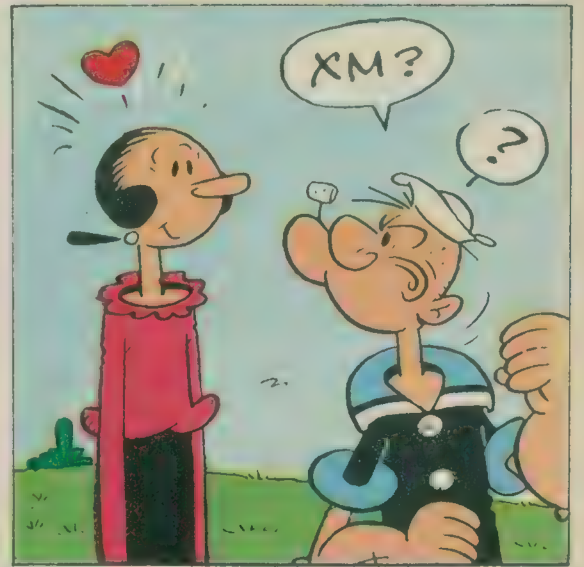
ХМ?
?

? ?
ХАЈДЕ, ОЛИВА! ДА НЕ ПРОПУСТИШ ЗАБАВУ!

ЗДРАВО, БАЦО!
ГРРР!
? ?

МОРАШ ПРИЗНАТИ ДА ЈЕ БИЛО ЗАБАВНО!
?
BUD SAGENDORF
1189/17

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

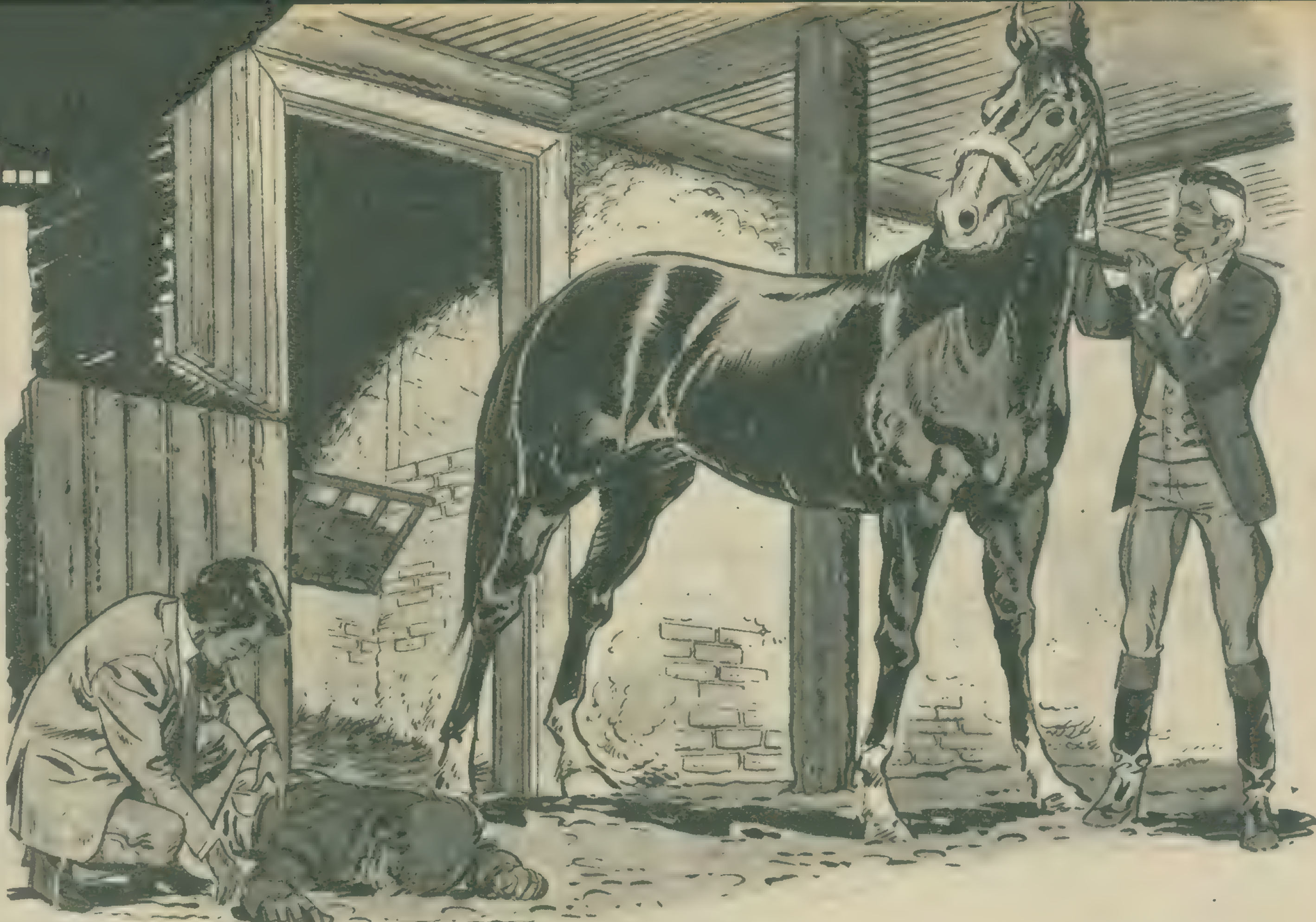

Коњи су на старту! — зачуо се из гласноговорника уњкави глас спикера

Поред мене, с догледом у руци, налазио се сер Јустас.

— Видећете лепу трку, инспекторе Жеди. Само да Лотосов Цвет...

И он настави нешто да мрмља себи у браду...

А доле, на тркачкој стази хиподрома у Остендеу. коњи са џокејима на леђима нервозно су подрхтавали, фркталн, док им се сјајна длака пресијавала на сунцу...

Данас сам био гост свог старог познаника, енглеског баронета Јустаса Вога, коме сам пре неколико година учинио неку услугу. Он је био познати одгајивач коња а Лотосов Цвет у кога је полагао велике наде био је његов мљеник.

— После толико непријатних послова којима сте при морани да се бавите — рекао ми је сер Јустас позивајући ме у Останде — ред је да се и ви једном лепо проведете, драги инспекторе. Ништа тако не одмара нерве као гледање трка...

И сад, док сам посматрао узбуђену гомилу, узрујане коње и лепе девојке, у себи сам му давао за право.

Одједном сер Јустас ме зграби за мишицу и узбуђено повика:

— Лотосов Цвет! Лотосов Цвет!

У исто време поред нас је један крупан човек груба лика, с цигаром у руци, викао:

— Жути Кепец! Жути Кепец!

На чело су избила два ждрепца и готово поравнани грабили према циљу.

ОСВЕТИЋУ СЕ ЈА!

А тада џокеј Жутог Кепеца подстаче свог коња престигавши Лотосов Цвет за пола главе.

— Победио је Жути Кепец! — урлао је човек поред нас.

— Није тачно — љутито му одговори сер Јустас.

Фото-финиш му је касније дао за право. Жути Кепец је био дисквалификован, јер је његов џокеј пресекао стазу Лотосовом Цвету и омео га да правилно истрчи.

— То је скандал! — љутио се крупни човек поред нас. — Ја се зовем Вербел и ја сам власник Жутог Кепеца...

— Нисте у праву! — одврати му достојанствено мој пријатељ. — Ја сам сер Јустас Вог, власник Лотосовог Цвета...

— Идите до ђавола! — бесно му одврати Вербел и удаљи се.

ТАЈНА КОЦКЕ ШЕЋЕРА

— Власници тркачких коња обично су џентлмени — примети сер Јустас. — Овај Вербел очигледно је изузетак.

Недалеко од штала два човека су се свађала. Чарли, џокеј Лотосовог Цвета гурао је од себе Ромеа који је јахао Жутог Кепеца.

Висок човек бронзана тена прискочи да их раздвоји. Био је то Џемс Браун, лични слуга сер Јустаса, који га је свуда пратио. Он шчепа мајушног Ромеа за оковратник блузе и добро га продрма.

— Џемсе! — умеша се сер Јустас. — Пусти га!

— У реду, сер! — мирно му одговори Џемс и пусти Ромеа који се скотрља у блато. Посрамљен, Ромео се подиже и уз претње напусти место.

Сцени је присуствовао још један млађи човек, сива лица као да је дуго боловао.

— Кладио сам се на Жутог Кепеца — мрмљао је човек. — Сад сам пропао. Али, осветићу се ја, не брините!

Чим се мало удаљио од нас, упитао сам ко је он.

— То је неки Дерен — објасни ми један од сер Јустасових људи. — Некад је радио код газде и сер Јустас га је отпустио јер је био лош радник... Сиромах, болује од шећерне болести и узима инсулин. Мало је и ћакнут...

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

Те вечери седели смо на тераси дивне Јустасове виле у Кнок ле Зуту и пили шампањац прослављајући победу Лотосовог Цвета.

— Џемсе! — позва сер Јустас свог батлера — напуните нам чаше.

Он је био толико навикао да се Џемс увек налази у његовој близини да се зачудио кад није добио одговор на свој позив.

— Да видимо где је Џемс ... — поче сер Јустас.

Његове речи пресекли су у том тренутку рзање коња и батлеров узбуђен глас:

— Не звао се ја Џемс Браун...

— Лотосов Цвет! — повика баронет. — Џемс! Да им се нешто није догодило?

Пожурили смо кроз парк виле до штала. У отвореном боксу Лотосов Цвет је, привезан, рзао и њиштао. Поред његових ногу лежао је без свести Џемс. На слепоочници имао је рану од метка. Извадио сам батеријску лампу из џепа и њоме осветлио боксове и околину. На слами у боксу Лотосовог Цвета нашао сам парче шећера...

После пола часа у вилу сер Јустаса стигла је полиција.

— Шта мислите, сер Јустасе — упита га инспектор Дроман коме је била поверена истрага о овом случају — шта се заправо овде догодило?

— Не знам — одговори још збуњени сер Јустас. — Вероватно се неко пришуњао штали да би одвео Лотосов Цвет... Или да би га повредио.

— Да ли је коцка шећера била отровна?

— То ће нам показати анализе. У сваком случају, посетилац је имао лоше намере. Џемс га је изненадио, сироти мој Џемс... И зато је морао да умре...

— После данашње трке — умешао сам се и ја обраћајући се инспектору Дроману — више особа је претило сер Јустасу. Џокеј Ромео, власник ергеле Вербел и неки Дерен...

ПРЕКРШЕНА НАРЕДБА

Сутрадан ујутру, осумњичени су се налазили у полицијској станици. Нијеедан од њих није имао проверен алиби.

— То је глупост! — бунио се Ромео! — Признајем да сам се због неправилне одлуке препирао са Чарлијем, али ја никад не бих убио коња, никад! А ко је, уосталом, жртва. инспекторе?

— Џемс — објасни Дроман — сер Јустасов батлер.

У слами поред коња нађено је парче шећера. Џемс је добро знао да се увече шећер не сме давати Лотосовом Цвету и он моју наредбу никад не би прекршио — додао је сер Јустас.

— Ја јесам прек човек — умеша се Вербел — брзо планем али се исто тако брзо и охладим. И ја никад не бих ризиковао свој положај и кришом се ноћу увлачио у туђе штале...

Дерен, блеђи и нервознији него дан раније, гласно се правдао:

— Ја сам невин! Нисам ја убио Брауна. Сер Јустас га је узео у службу тек пошто је мене отпустио. Ја сам га јуче на хиподрому први пут видео! Кунем се! Уосталом, Лотосов Цвет ме добро познаје и мени није потребна коцка шећера да бих му пришао.

— То важи и за мене — додаде Ромео. — Ја сам га више пута јахао.

— То не доказује ништа — примети инспектор. — Можда је шећер био натопљен отровом или дрогом?

Анализа је показала да у шећеру није било трагова отрова ни дроге. Кривац је вероватно имао намере да на други начин нашкоди коњу. И ко ли је био?

Тада сам се сетио једног детаља који је у ствари био главни доказ да је убица ...?

Ако сте пажљиво прочитали ову причу, драги читаоци, можда сте и сами открили ко је од тројице осумњичених убио батлера Џемса и шта га је одало. У том случају вам честитамо. А ако нисте, погледајте решење на 31. страни.

ПОЛИЦА ЗА ШКОЛСКУ ЛЕКТИРУ

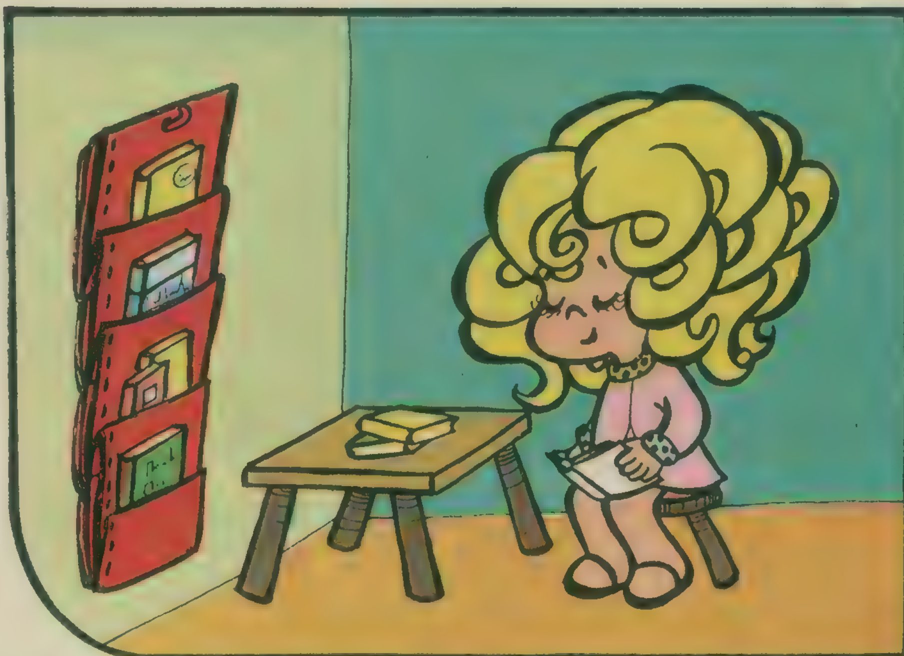

НАПРАВИТЕ САМИ

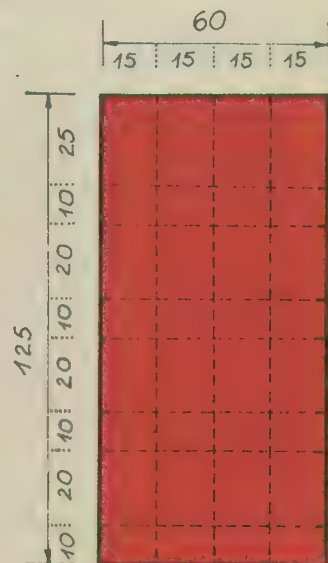

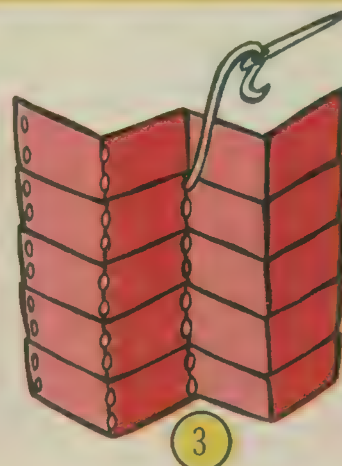

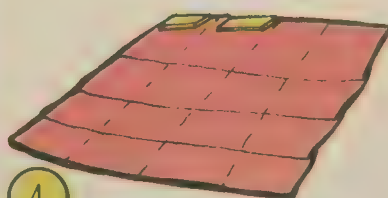

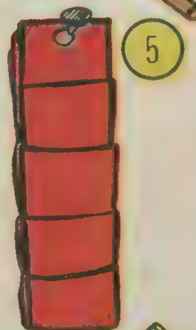

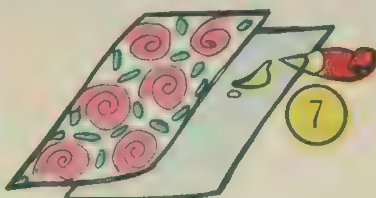

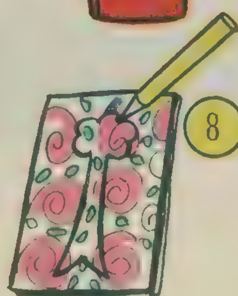

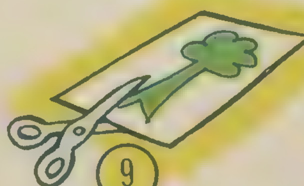

Ако желите да вам књиге за школску лектиру буду увек при руци, направите ову малу зидну полицу и укуцајте је изнад свог радног стола или постеље.

Полицу можете направити од чврстог картона или јачег платна према нашем **цртежу 1** (димензије су дате у сантиметрима). Картон или платно пресавијте по хоризонталним испрекиданим линијама **(цртеж 2)**, а по вертикалним пресавијте и прошијте јачим концем или спојте спајалицом **(цртеж 3)**.

На полеђини полице, на горњој ивици, залепите лајсне од шпер-плоче или дебље, картона **(црт. 4)** да се полица не би брзо искрзала. Полицу испресавијајте и на врху пробушите отвор већи од главе ексера да бисте могли полицу лако да скидате са зида. Остаје вам само да поређате књиге и уживате у делу својих руку.

Често се догађа да нас неко прекине у читању и онда не знамо на којој страни смо стали. Предлажемо вам зато да направите веселу „траку“ за обележавање као што је ова на нашем **цртежу 6**. Њу треба само пажљиво да обрежете, пресавијете по цртицама и залепите. Уколико вам се ова трака за обележавање страница не допада, направите другу, односно узмите два парчета шарене хартије **(црт. 7)** и на њима обликујте оловком лик неке своје омиљене птице, животиње или чак цртаног јунака **(црт. 8)**. Пажљиво маказама обрежите **(црт. 9)** и ево готове траке **(црт. 10)**. Ако трака испадне лепо можете је поклонити неком од укућана или другова.

ПОСЛЕДЊА ТР УСАМЉЕНОГ ЏИНА

За огромног кита-уљешуру, најнезграпније и најпустоловније створење међу свим сисарима, није било хране одмах испод топле површине Атлантика, па је ронио, кружио под водом трагао. Ни на дубини од 35 метара није било боље. Захваљујући довољној количини кисеоника у својим плућима могао је да остане под водом и цео час. Зато се спуштао све дубље. Око седамдесет метара испод површине нашао је другог ловца. Десет дугачких руку које значе мору, а свака од њих наоружана сисаљкама, свака сисаљка оивичена хваталькама, уста која би могла прегристи метални тањир. Џиновска хоботница!

Двадесет пет метара дугачка хоботница била је гладна и није имала намеру да побегне. И она је била у лову.

Кит је напао. Хоботница је, с пипцима раширеним као кишобран, чекала да га прими у смртоносни загрљај, а онда је одједном испустила мастило и водом се проширио тамносмеђи облак. У том облаку и хоботница и кит чекаће да загризу нешто чврсто.

Стари кит носио је у жилама страх из многих оваквих битака, али облак мастила није га преварио. Спретно је своје огромно тело окренуо на страну и пљоснатим оком пажљиво почео да тражи хоботницу. Ускоро ју је угледао како пружених пипака излази иза свог штита.

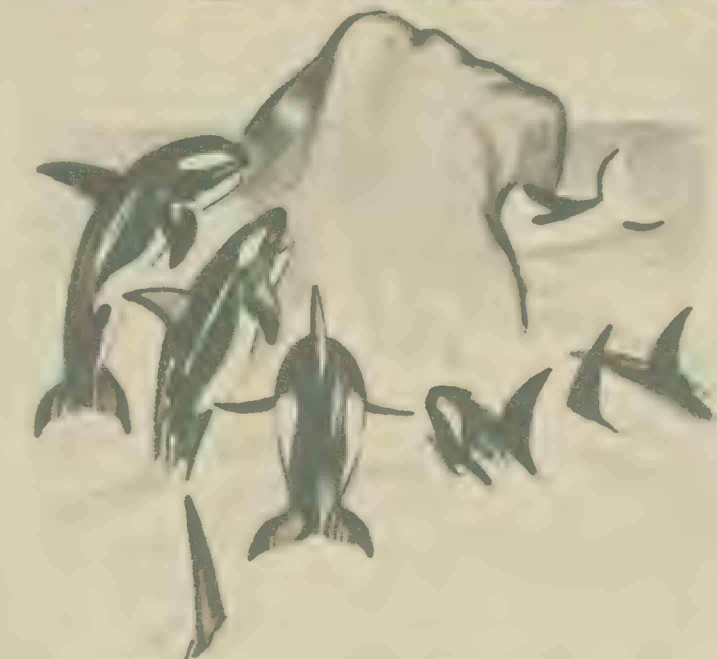

ХАРПУН СЕ СИЛОВИТО ЗАБО У ОГРОМНО ТЕЛО КИТА-УЉЕШУРЕ И ИЗ ЊЕГА ЈЕ СНАГА ПОЧЕЛА ДА ИСТИЧЕ. ЗА ТРАГОМ КРВИ КРЕНУЛИ СУ МНОГИ БРОДОВИ И АЈКУЛЕ!

КАО БОМБА

Хоботница се спремала да пипцима обујми главу кита и да тако затвори његову страшну вилицу. Кит се окренуо према њој и већ следећег тренутка сударили су се главама. На површини вода је готово кључала, као да је оживео неки стари подморски вулкан. Кит је отворио чељусти и оштри зуби из доње вилице дограбили су један пипак.

Џиновски октопод није дохватио кита баш онако како је желео, али ипак је успео да изведе један страшан захват. Три његова снажна пипка залепила су се киту за вилицу и спречила га да поново загризе.

Кит је затресао огромном главом не би ли се ослободио хоботнице, али она се трудила да одржи своје пипке на његовим чељустима. Само још мало да остане тако и победиће. Увек је тако било: држала би чврсто стегнуте вилице неког кита све док се не би угушио. Али, овај се није дао. Затресао је главом, још једном покушавајући да се ослободи нападача. А онда је изненада у акцију ступила његова масивна опрема за потискивање према површини и појурио је невероватном брзином.

Са октоподом који је чврсто држао његове чељусти кит је искочио на површину као бомба. Затим се, исто тако изненада, упркос десет тона тешком телу, отиснуо големим репним перајима и винуо се у ваздух. При паду покушао је да смрви октопода о површину океана. И још једном тако. И још једном. Кит је користио воду као неки чврст зид и октоподова снага је попуштала. Већ на измаку снаге. кит је отворио вилицу и отресао с ње пипке. Стресао се, потпуно се одлобађајући пипака, а онда неочекивано напао. Октопод се борио, поново покушавао да ухвати кита у свој опасни загрљај, али није имао снаге

УБИЦЕ НАПАДАЈУ

Последњим налетом кит је смрвио октоподов централни нервни систем и он је био готов. Кит је избацио густ облак влажног ваздуха, штрцајући увис воду која му је била продрла у ноздрве, и удахнуо свежег, у плућа велика као соба. Онда је почео да једе и да пуни свој огромни желудац пипцима, главом и телом џиновске хоботнице.

Многе су се чудне ствари десиле старом киту тих година. Није више тражио харем за парење, није се због женке упуштао у битку с другим мужјацима. Певање женки које га је некад тако снажно вукло није га више привлачило. Лутао је унаоколо обузет чудним немиром и осећањем умора које није разумео. Био је усамљен и стар. На његовом двадесет и два метра дугачком телу налазили су се ожиљци од рана које је задобио борећи се са морским неманима и људима китоловцима.

Припадао је породици китова-зубана који имају зубе само у доњој чељусти. Глава му је била огромна, прилично спљоштена напред и на врху мало уздигнута. Износила је трећину његове укупне величине! У унутрашњости главе био је прави подрум шупљина у којима се налазило близу 2000 литара уља, скупоценог ворвања. Због тог уља људи су га прогонили. И због мирисаве амбре, коју ће наћи у њему, због сланине, због зуба... Он је имао горко искуство с људима.

Сада је пливао мирно, повремено зарањајући у свом непрекидном трагању за храном. Познавао је ове воде око Јужне Америке по укусу, температури и слaности. Не дајући свом телу никакву специјалну брзину, прелазио је више од 25 километара дневно, стално путујући на југ. Кад је ушао у хладну Фокленддову струју, чуо је подмукле гласове иза себе, знак да је плен нањушен, ловачки крик китова-убица.

Дрхтај страха прошао је кроз тело џиновског кита-уљешуре. Они су били једини терор мора са којим он није могао лако да изађе на крај. Била су то крупна уништавајућа торпеда, паметне животиње које су међусобно сарађивале и помагале се. У поређењу с њима, вукови су били овце. Ови китови-убице могли су ухватити све и јели су све, најрадије месо и у овом тренутку њихов избор је пао на великог старог кита. Он није убрзао, одржао је свој устаљени ритам. Све време је мислио, планирао. Није било начина да побегне јату китова-убица, једини излаз је самоубиство.

Многи китови су се бацили на обалу и умирали радије него да буду поједени живи, али он се није тако предавао, увек се борио за живот. А затим, морао је стићи на тај чудни састанак далеко на југу.

СЕЋАЊЕ НА МЛАДОСТ

Повећао је брзину док су се китови-убице приближавали довикујући се. Један је појурио напред, нападајући. Требало је да отвори вилицу великог кита. Ако не успе сам, други ће му притећи у помоћ. Кад заједничким снагама отворе вилицу, друга два кита-убице зарониће у његова уста и ишчупаће му језик. То је био њихов начин да убију џина као што је овај.

Кит је, не успоравајући, окренуо главу мало у страну како би држао убицу на оку и у тренутку кад је овај појурио да нападне одоздо његову вилицу, велика глава се спустила и загризла по средини кита убицу дугачког 15 метара. Стари џин је изронио и испљунуо кита нападача као чачкалицу. Затим је окренуо главу да погледа кита који му је прилазио с друге стране. Овај је успорио пливање и окренуо главу, претварајући се да тражи нешто.

Иза старог кита китови-убице су се договарали и, као да су се сложили да у овом великом мору има лакше ловине, оставили га на миру.

Вода је сад била све хладнија и кад је прошао јужна Џорџијска острва, вратила му се снага какву одавно није осећао.

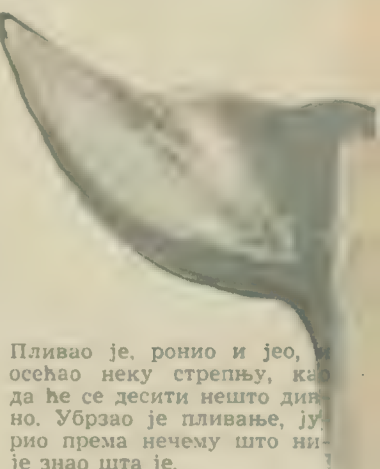

Пливао је, ронио и јео, и осећао неку стрепњу, као да ће се десити нешто дивно. Убрзао је пливање, јурио према нечему што није знао шта је.

Пет дана касније, прошао је Дрејков пролаз између Јужне Америке и Антарктика. Тамо су се, јужно од острва Аделаида, отворила врата његове давно изгубљене младости. Болови и муке као да су нестали. Овде је био живот, буран живот, ово море било је рај. Овде је било довољно само да отвори уста и удахне храну. После дугих година рада и муке, овде је сада могао да се опусти, да ужива. Понекад би се бацио у ваздух, од радости, мада то није чинио још од ране младости... али сад је опет био млад, сит, мишићи су опет били напети

ПОБЕДИО ЈЕ ЉУДЕ

Чамац који се споро приближавао није сметао старом киту. Стотине пута видео је бродове како вуку мреже за собом, они спори никада му нису сметали. Био је на површини, ту његове очи нису виделе најбоље, поготово на овом блиставом летњем сунцу Антарктика.

РКА

Није могао видети топ за гађање китова ни тобџију како се горе на извидничком месту договара и управља цев топа право према њему.

Пуцањ топа одјекнуо је поларним ваздухом и тешки харпун је појурио према великом киту-уљешури, вукући за собом црни конопац. Продро је у његово тело као метак, кидајући га.

Кит је грчевито скочио из воде, бол и шок су га подигли пре него што је и био свестан да је рањен. Затим је послушао свој инстинкт и заронио у дубину.

На броду посада је чекала. Није важно што га нису одмах погодили на витално место и убили. Сада је то само питање времена. Ипак, битка још није била завршена јер уљешура се, кад је нападнут, за разлику од других китова, храбро бранио. Сви искусни поморци знају да се многи бродови који су пошли у лов на уљешуре нису никад вратили.

Отимајући се и борећи се против метала забоденог тело стари кит је покушао да зарони дубље, али најлонски конопац привезан за харпун само се растезао.

Покушао је да јурне на брод. Није успео, метал га је одбио и он је осетио страховит бол. Брод убица је кренуо пуном брзином, борећи се против његових очајничких напада. Посада, као муве, јурила је по палуби. Људи су се трудили да одрже брод да се не преврне. Кит је поново напао. Брод се нагнуо, конопац којим је кит био везан запео је за пропелер. Он се, покренут снажним болом у леђима још једном пропео и — био је слободан!

Просто је лебдео, луд од радости. Лебдео је кроз ноћ, лебдео цео следећи дан. И даље је крварио и вукао за собом стотинак метара најлонског кабла.

Ајкуле су ишле за трагом крви, луделе од њега. Мада су пливале као демони, што су брже могле, није било начина да ухвате кита. Он се није заустављао ни да се храни. Није се заустављао да се одмори. Није се уопште заустављао, ишао је само напред, живећи од сопственог тела, трошећи тоне себе самог, борећи се против отровног умора. Прелазио је огромне даљине — неких 400 километара у 24 сата.

СЕВЕРНО ОД МОНТЕВИДЕА

Још је био веома дугачак, али више није био тако тежак. Огромне количине крви истицале су кроз рану. Постепено је успоравао, а његово дисање сада је личило на звиждање.

Причало се о великом рањеном киту. Он то није знао. Њему је било свеједно што су га видели око залива Сан Матијас. Сада је имао циљ, и о томе се такође нагађало на бродовима, телеграфисало. Куда иде?

Стари кит је знао. Успорио је већ, стално је био на ивици дављења, крв му је пунила плућа. Његови снажни мишићи претварали су се у конопце. Кретао се болно, само га је његов непознати циљ терао напред.

Северно од Монтевидеа једва је успевао да се креће, за то му је био потребан страховит напор. Борећи се за ваздух, исцрпивши последње резерве снаге, само воља га је водила. Кожа је на њему висила. Чак је и његова велика поносна глава падала. У њој више није било уља. Све што је још имао било је усредсређено на те последње покрете репом, а велики број бродова ишао је за њим и терао га даље.

Дахћући, умирући, ушао је у бразилску струју, застао, а онда се одвукао мало даље, и још мало даље. Био је где је желео да буде, у топлим водама. Стресао се и заронио, дубоко, дубоко у утешну топлину, у којој се родио, живео... и умро.

Стан Петерсон

Дан BARRY
ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЋЕГ ПЕТКА: ЗАРОБЉЕНИ!

МАЂИОНИЧАРСКЕ ВЕШТИНЕ

ДЕВОЈКА ЈЕ НЕСТАЛА! Девојка улази у расклопљени сандук. Мађионичар подвлачи штап испод сандука да би доказао да испод њега нема ничег. Затим затвара сандук, окреће га и поново отвара. Девојке више нема у сандуку! Трик се састоји у следећем: девојка се ухвати за ручке на задњој страни сандука. Док њен партнер отвара предњу страну, која скрива задњу од погледа публике, девојка нестаје кроз капак на поду.

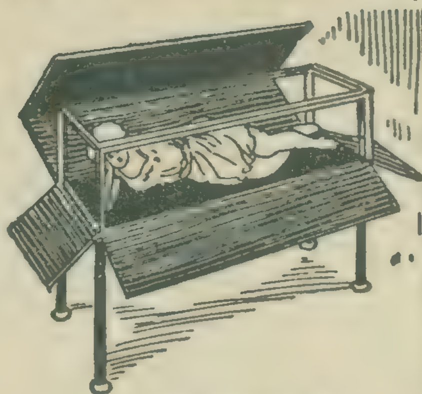

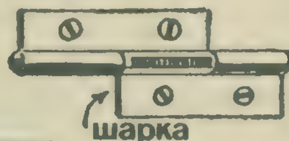

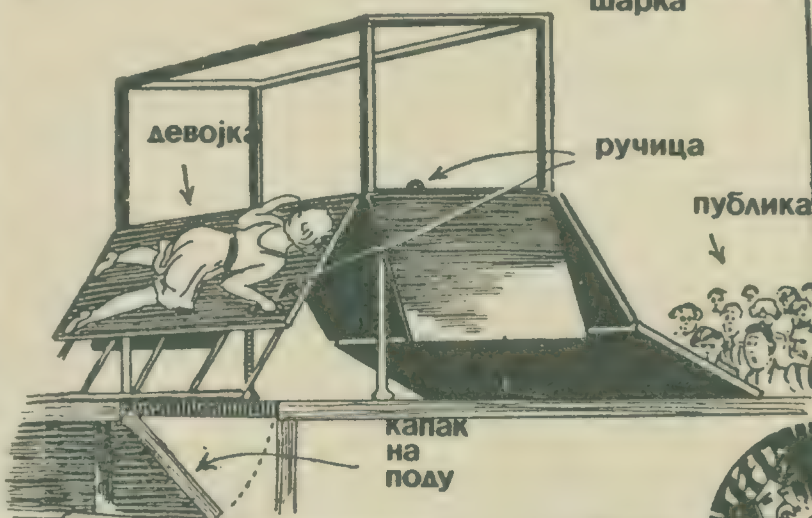

ПЛОЧИЦА ЈЕ ПРЕМЕШТЕНА! На столу се налазе округле плочице. Осим једне која је црна, све су црвене. Она стоји било где у низу. На захтев публике мађионичар треба да је премести. Да би извео трик, мађионичар ће се послужити једном папирном ролном, која је тек толико широка да може да се навуче преко плочица. Црна плочица има у ствари само црну траку омотану око себе, која ће се трењем ролне померити на место које је означила публика.

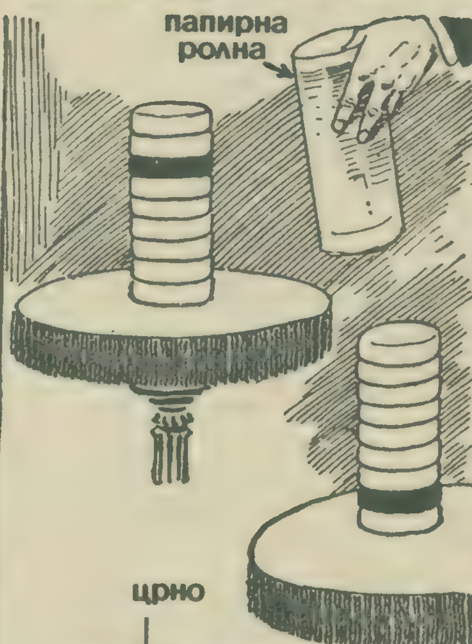

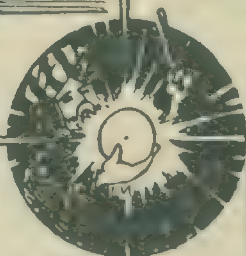

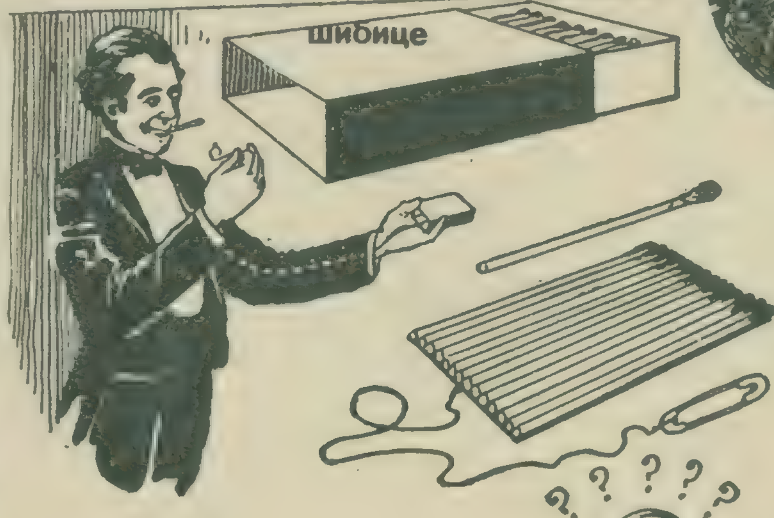

ТАЈНА РУКАВА. Мађионичар показује публици пуну кутију шибица. Затим нуди свом помоћнику цигарету и припаљује је палидрвцетом из кутије. Гаси палидрвце и даје помоћнику кутију. Он је отвара и показује публици. Кутија је празна! Тајна лежи у малој плочици, везаној еластичном траком за мађионичарев рукав, на коју су налепљена палидрвца. Када се кутија отвори, плочица испод поклопца склизне у рукав.

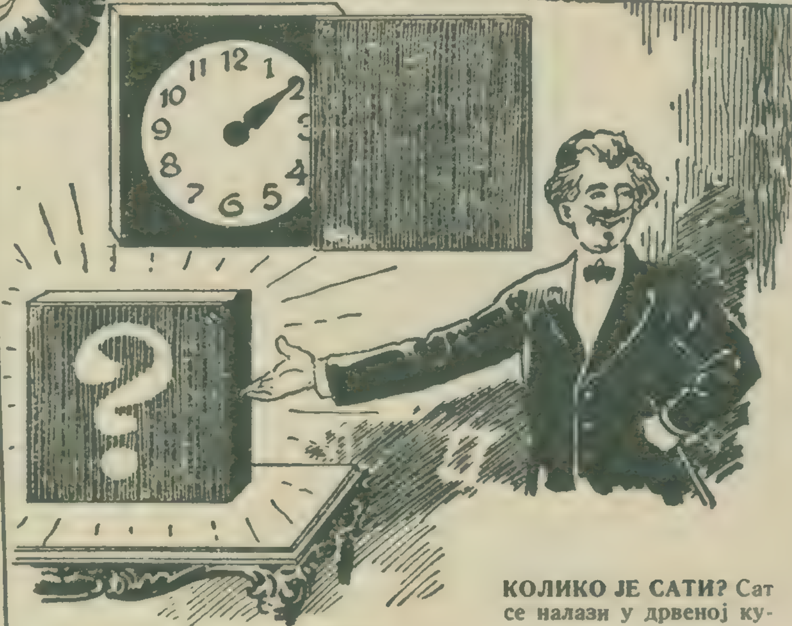

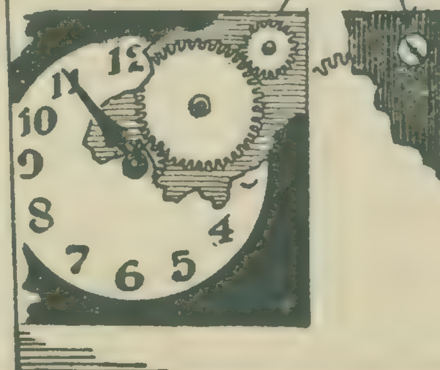

КОЛИКО ЈЕ САТИ? Сат се налази у дрвеној кутији, чији је поклопац причвршћен једним завртњем. Неко из публике помера казаљке сата, али тако да мађионичар не види. Вешти мађионичар ће открити колико је сати гледајући завртањ са стрелицом на поклопцу. Тај завртањ је у вези с казаљком и окреће се заједно с њом. Кад се поклопац затвори и сат сакрије, завртањ остаје у положају једнаком са казаљком.

Користан и трајан поклон за ваше најмилије

1. МАТЕМАТИКА — енциклопедија математике. Ова књига омогућава свим ученицима, студентима наставницима и професорима да лако и брзо савладају све тешкоће из области математике. У преводу наших познатих математичара представља математички део „Опште енциклопедије Ларус". Књига је штампана латиницом, формата 23x30 цм у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом

Цена књиге 250.— динара
Преко Забавника 200.— динара

2. ТАЈ ДИВНИ ЧУДЕСНИ СВЕТ — садржи пет популарно писаних књига које доприносе да читалац стекне, формира и прошири фонд знања из области математике, енергије, музике, археологије и историје људског друштва. Књиге су штампане ћирилицом, у првокласној вишебојној техници, луксузно опремљене са тврдим повезом и пластифицираним корицама. На крају сваке књиге је азбучни речник најважнијих појмова

Цена књиге 200.— динара
Преко Забавника 160.— динара

3. ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ — књига о најлепшим градовима старог континента. То је права ревија градова. Сви су они споменик и биографија нација, израсли на темељима народног генија. Књига је луксузно опремљена, формата 22x30 цм са више од 240 илустрација у боји штампаних на прворазредној хартији, и заштитним четворобојним омотом

Цена књиге 150.— динара
Преко Забавника 120.— динара

4. МУЗИКА КРОЗ ВЕКОВЕ — историјски развој музичке уметности уз међусобна прожимања и утицаје појединих епоха и стилова. Формат 22x29,5 цм 320 страница са великим бројем фотографија у четворобојној штампи које приказују старе музичке инструменте, примере нотног текста и партитуре, рукописе, цртеже, слике и карикатуре славних музичких личности, позоришне огласе, сценографију, итд

Цена књиге 300.— динара
Преко Забавника 250.— динара

5. ЗЕМЉА МЕСЕЦ — повест о почетку космичке ере — садржи велики број информација и фотографија о историјским летовима на Месец. Књига је луксузно опремљена, вишебојна штампа, 160 страна, великог формата, тврди повез пластифициране корице

Цена књиге 60.— динара
Преко Забавника 50.— динара

6. БИО ЈЕДНОМ — најлепше приповетке југословенских народа припремљене за младе, за оне са маштом за све који воле мудру реч домишљатост и смех. Књига је луксузно опремљена у првокласној вишебојној техници богато илустрована, у тврдом повезу и пластифицираним корицама

Цена књиге 60.— динара
Преко Забавника 50.— динара

7. ДЕЦА СВЕТА — збирка дивних прича о деци целог света. Ова је књига о вашем другу и пријатељу о руској девојчици Наташи и њеном брату, о индијском дечку Гопалу и његовој сестрици, о твом другу из далеког Јапана и Мексика, о црном дечаку из сунчане Африке. То је књига о највећој и најлепшој породици пријатељској породици све деце света чији је заједнички језик љубав. Књига је штампана ћирилицом великог формата са 240 страна и више од 200 оригиналних фотографија.

Цена књиге 60.— динара
Преко Забавника 50.— динара

8. ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА — енциклопедија најпознатијих Дизнијевих ликова и јунака сабраних у четири изванредне илустроване књиге са више од 60 бајки и прича чији чаробни јунаци годинама одушевљавају децу и одрасле. Књиге су луксузно опремљене, вишебојна штампа, са пластифицираним корицама у боји и украсном поклон-кутијом такође у боји

Цена књиге 300.— динара
Преко Забавника 250.— динара

Специјалан попуст преко Забавника

ЗА ГОТОВО. Свака књига или комплет књига има свој број. Упиши бројеве књига које желиш да купиш на наруџбеницу. **Попуњену наруџбеницу налепи на дописницу и пошаљи на адресу:** ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ВУК КАРАЏИЋ", 11001 БЕОГРАД, Краљевића Марка бр. 9. Књиге ћеш платити поштару кад их донесе. Примају се наруџбенице само за 30 динара или више (јер се за мање не исплати слати због поштарине)

НА ОТПЛАТУ. Упиши на надруџбеницу бројеве књига или комплета које желиш да купиш и пошаљи на адресу: ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ВУК КАРАЏИЋ", 11001 БЕОГРАД, Краљевића Марка 9. Примају се наруџбенице само за 60.— динара и више (јер се не исплати слати за мању суму). Ако купујеш књиге за 60.— динара до 120.— динара плаћаш по 30.— динара месечно. Ако купујеш књиге за више од 120.— динара платићеш их у 10 месечних рата, с тим што најмања месечна рата може бити 30.— динара. Прву рату платићеш кад добијеш књиге

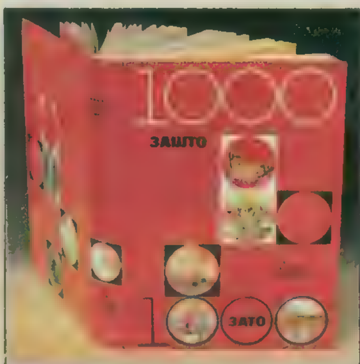

9. ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО — Богата ризница одговора на многобројна дечја питања. Ова дивна књига неопходна је потреба сваког ученика јер пружа читав низ сазнања о свету који га окружује. То је поучан, забаван, користан и пре свега информативан приручник. Књига је писана једноставно и популарно, на 483 стране двостубачног текста, формата 28,5x20,5 цм. Луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама

Цена књиге је 180.— динара
Преко Забавника 150.— динара

ЗЛАТНА ГРЛИЦА И КОЛО
Библиотека за све узрасте. 10. Десанка Максимовић: ОРАШЧИЋИ-ПАЛЧИЋИ 11. Стеван Раичковић ВЕТРЕЊАЧА 12. Слободан Марковић: ДВАНАЕСТ МЕСЕЦИ 13. Гвидо Тартаља: ОПЕТ ЈЕ ТУ ПРОЛЕЋЕ 14. Коста Степановић: ГОЛУБ НА ДЛАНУ 15. Ивица Рорић Вања ПРИЧА ДО ПРИЧЕ, ПЈЕСМА ДО ПЈЕСМЕ

Цена књиге 35.— динара
Преко Забавника 30.— динара

16. ВЕЛИКИ ЂАЧКИ РЕЦИТАТОР — за ђаке и наставнике. Веома корисна књига која омогућује да улепшате ваше празничне и школске свечаности. Садржи више од 240 пригодних песама.

Цена књиге 50.— динара
Преко Забавника 40.— динара

17. МАЈСТОР У КУЋИ — сто заната у једној књизи. Садржи: оправке на водоводним инсталацијама, како се рукује бојама и лаковима, вештина постављања тапета, завесе и застори, пресвлачење и тапацирање намештаја, руковање струјом, радови на подовима, бравама и кључевима, радови на моторном возилу и много других савета како уштедите време и новац

Цена књиге 150.— динара
Преко Забавника 120.— динара

18. ДЕЧЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛАРУС — драгоцен приручник сваком ученику, луксузно опремљен, у тврдом повезу, илустрације у четворобојној штампи.

Цена књиге 120.— динара
Преко Забавника 100.— динара

Ален Гре: **СЛИКОВНИЦЕ ЗА УЧЕЊЕ И РАЗОНОДУ** 19. АВИОНИ, 20. БРОДОВИ, 21. МОРЕ, 22 ШУМА, 23. ПЛАНИНА, 24. ВОЗОВИ 25. ПУТОВАЊА, 26. У МОРСКИМ ДУБИНАМА, 27. ТЕЛЕВИЗИЈА

Цена књиге 7.— динара
Преко Забавника 6.— динара

Освојите добре оцене уз помоћ добре књиге!

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО — купујем књиге са бројевима: ______________

За укупну суму од __________ динара, коју ћу платити поштару кад ми донесе књиге.

НА ОТПЛАТУ — купујем књиге са бројевима: ______________

За укупну суму од __________ динара, коју ћу платити у __________ месечних рата. Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге.

____
(Читко: име и презиме наручиоца)

____
(Пошт. број и место)

____
(Улица и број)

Овера о запослењу — Купац

______________ ______________
(Печат и потпис овлашћ. лица) (Својеручни потпис купца)

Поруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана од 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка бр. 9
Сва обавештења можете добити на телефон 620—371

ИМПЕРАТОР ШАНСОНЕ ДИКТАТОР РОМАНТИКЕ!

Када се буду сводили биланси музичке 1974. године Шарл Азнавур, француски шансоњер и глумац, заузеће почасно место. У времену буке, електронике и разних звучних ефеката њему је пошло за руком да једном шансоном врати романтику на врхове свих топ-листа. То је подвиг достојан најискренијег поштовања.

Азнавур је већ годинама један од најистакнутијих представника „праве“ француске музике тако да није чудо што су његов живот и каријера добро познати и што је о њему написано више књига. Пореклом је из Јерменије а рођен је пре више од педесет година у главном граду Француске. Породица је била веома сиромашна тако да је од најранијег детињства упознао немаштину и живот париских предграђа. Иде у школу, прихвата се сваког посла а чак проналази времена да игра у дечјем позоришту где га сматрају најталентованијим чланом. За време рата радио је као улични продавац новина. „Мој глас био је толико снажан да сам био најгрлатији а самим тим и најбољи продавац штампе на париским булеварима.“

Музици се озбиљније посветио непосредно после рата. Није познавао ноте, али му то није сметало да напише више изузетних шансона које ће у интерпретацији „вечних“ Мориса Шевалијеа и Едит Пјаф доживети незапамћен успех. Временом „мали Шарл“, назван тако због своје висине (висок је свега 156 сантиметара), постаје један од водећих младих композитора. По савету пријатеља 1959. године и сам почиње каријеру певача. Певајући врло сугестивно песме које су „имале одређену дубину и искреност, преносећи људима поруке о љубави, њиховим проблемима са вечно присутном атмосфером љубави нисам се трудио да улепшавам истину. У мојим су песмама ствари увек остајале онакве какве сам их ја видео: са свим лепим и свим лошим у себи“. Свега неколико година било је потребно „ружном али неодољивом“ Шарлу да избије на чело свих шансоњера. У исто време остварио је више запажених филмских улога. У каријери је доживео сва највећа признања, гостовао је широм света (три пута у Југославији) са много успеха и продао милионе плоча. Ипак, у једном тренутку искрености изјавио је да у каријери има још само једну жељу: да његова песма буде на првом месту британске хит-листе.

То му је пошло за руком овога лета. Како?

Припремајући за британску телевизију ББС драмску серију „Седам лица жене“ продуценти су трагали за композитором способним да направи добру музичку тему која ће се провлачити кроз све приче. Неко се сетио да је тих дана у Лондону видео Азнавура и убрзо је познатом шансоњеру понуђено да компонује тему. Шарл се одмах присетио песме коју је посветио својој жени Ули и после свега два дана донео је ноте за композицију „Она“. Плоча је непосредно затим снимљена у Лондону а Азнавур је песму отпевао на енглеском „са доста француског шарма“. Његов изговор није био баш прави енглески али песма је одисала атмосфером која је морала да заголица пажњу купаца. За свега неколико дана плоча је продата у тиражу од 200 хиљада примерака и тако постала највећи „бестселер“ протеклог лета.

Плочу на којој се налази композиција „Она“ као и све остале Азнавурове плоче на југословенском тржишту пласира Продукција плоча РТБ.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

„ОНА“
(SHE)

Текст и музика:
ШАРЛ АЗНАВУР
(CHARLES AZNAVOUR)
Изводи аутор

Она, можда лице које нећу заборавити
траг задовољства или жалости.
Можда све моје богатство или
цена коју морам платити.
Она, можда химна моје душе
можда радост што деца доносе
можда сто плачних ствари у току дана.

Она, можда лепа можда дивља
можда глад можда гозба
што сваки дан претвара у рај или пакао.

Она, можда огледало мојих снова
чији се осмех одражава у потоку.
Она, можда није оно што изгледа
јер је затворена као шкољка.
Она, вечно срећна у сваком друштву
са очима светлим и поносним
да их нико и не сме видети тужне.
Она, можда љубав која неће потрајати
што се само може вратити као сен прошлости
да се увек памти.
Она, можда разлог мог опстанка
Она, Зашто и Где мога живота.
Она, коју чувам кроз тешкоће
и кроз године које ће доћи.
Узећу смех и њене сузе
да од њих направим успомене.
Куда год да пође следићу је
јер је она смисао мог живота.
Она. Она.. Она.... Она....

Песму недеље Политикиног Забавника можете чути у понедељак 14. октобра у емисији „Вече уз радио“ који се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часова!

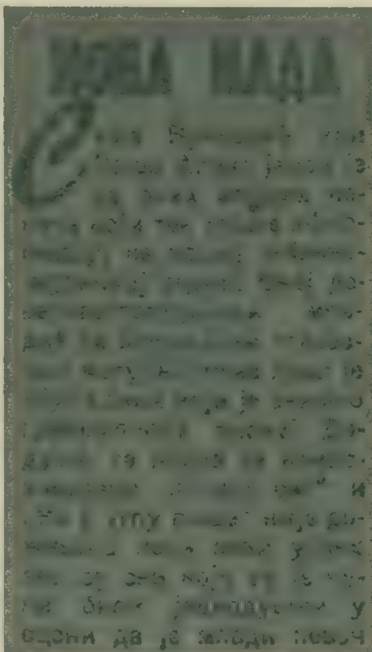

ДИСКО КВИЗ

1. КОРНЕЛИЈЕ КОВАЧ је добио „Златну арену“ у Пули за филмску музику?
   а) да
   б) не
2. НИЛ ЈАНГ (NEIL YOUNG) по народности је:
   а) Американац
   б) Канађанин
   ц) Енглез
3. АЛВИН ЛИ (ALVIN LEE) и РИК ЛИ (RICK LEE) из групе TEN YEARS AFTER рођена су браћа?
   а) да
   б) не
4. **ЈЕДНА** од ових група гостовала је у Југославији:
   а) СВИТ (SWEET)
   б) Т.РЕКС (T. REX)
   ц) МАД (MUD)

ОДГОВОРИ:
1) да
2) Канађанин
3) нису
4) СВИТ

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

● Песма „Волети некога“ из репертоара групе „Би Џиз“ (BEE GEES) за последњих седам година доживела је преко 200 различитих интерпретација.

● Раша Ђелмаш — члан YU-групе, планира да се ускоро поново посвети ауто-тркама.

● У Великој Британији постоји национално удружење диск-џокеја које окупља око 37 000 чланова.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ЈЕЛИЦА ПАВЛИЧИЋ

Снимио: М. Вучићевић

Фантастична прича

РАТКО ЈАНКОВИЋ

МАСКИРАНИ АН

Моје бекство почело је онда када је сваки даљи отпор постао бесмислен. Три године сам се скривао у нади да ћу остати непримећен. Али, увек су ме проналазили. Алиса Спрингс — Аустралија; Ростов на Дону, Украјинска ССР — СССР; Најроби — Кенија; Феникс — Аризона; Каракас — Венецуела... и свуда сам имао утисак да ме прате, да видим њихова у тријумфу искежена лица јер је једини живи вођа побуне надохват руке.

Измицао сам у последњи час, када ме смрт додиривала својим леденим дахом. Последњи у низу догађаја натерао ме је да одлучим...

Било је топло, неуобичајено варшавско лето. Дубоко заваљен у седиште таксија напуштао сам изнајмљени мали стан. Црна асфалтна трака алеје. Ниподлеглошћи нестајала је под точковима кола.

— Ви сте странац, зар не господине? — упита возач.

— Да, странац — одговорих руски.

— Одакле?

Лагано куцање таксиметра и рано недељно јутро скоро су ме успавали. Нисам био расположен за разговор. Тек да нешто кажем промрмљах:

— Из Југославије.

— О, Југословен... — озари се лице возача. — Ваша земља је дивна, господине...

Незаинтересовано сам гледао кроз прозор. Рекао сам прву земљу која ми је пала на памет и изгледало је да сам покренуо лавину.

ИЗМИЦАО САМ УВЕК У ПОСЛЕДЊИ ЧАС, КАДА БИ МЕ СМРТ ДОДИРНУЛА СВОЈИМ ЛЕДЕНИМ ДАХОМ.

Удес

Кола су клизила Јерозолимском улицом. Рекао сам возачу да хоћу преко Висле. На средини раскошног моста Поњатовског у ретровизору угледах црни затворени аутомобил марке пакард — исти онај који ме је пратио у Фениксу.

— Брже, брже — повиках.

Пакард је јурио за нама. Уз шкрипу кочница избисмо на трг Вашингтона.

— Куда сада господине? — мирно упита возач гледајући у ретровизор.

— Било куда, што даље од оних кола!

Осмехну се и притисну папучицу за гас. Испред нас се заустављао аутобус број III. Крајњим напором шофер га заобиђе и улете у Француску улицу. Пакард, који је закачио аутобус десним фаром, био је двадесетак метара иза нас.

Уз продорну шкрипу точкова улетесмо у једну побочну улицицу.

— Ово је Елстерска улица. Њоме избијамо... — поче возач.

И тада угледасмо паркирани светлоплави опел. Високи проседи човек, црни дугокоси младић избачена стомака и једна млађа жена, вероватно његова мајка, лагано су прилазили опелу смејући се.

Возач притисну кочницу и заустави на непун метар од њих. Пакард уз страшан тресак удари у нас. Силина удара прикова нас за седишта. Што смо могли брже истрчасмо из кола. Аутомобил наших прогонитеља обави дим и онда возило уз заглушујући тутањ плану.

Потрчали смо низ улицу. Успео сам да закачим погледом оно троје који су, неповређени, запањено гледали за нама. Младић је, сив од страха, у висини отворених уста држао тек начети парадајз. То је било смешно.

Од тада сам престао да се кријем. Завараћу прогонитеље, — мислио сам, који ме, вероватно, траже по тихим и скровитим местима ако престанем да се кријем. Збигњев, како се звао таксиста, више се није одвајао од мене.

Од дуготрајних припрема за побуну моје тело је постало гипко и снажно. Почео сам да се професионално бавим спортом у коме доминирају снага, брзина и агресивност. Постао сам професионални боксер тешке категорије.

У почетку није било лако. Збигњева и мене нису схватали озбиљно. Оскудевали смо и у новцу. Једно време смо живели од скромне уштеђевине мога друга. Али, успеси су морали да дођу. Људи воле велике, немилосрдне шампионе. Моје брзе и ефектне победе над Ђанијем Манцинијем у Милану, Мишелом Бујеом у Марсељу, британским бомбардером Самјуелом Квинсберијем донели су ми славу, новац и удобан живот.

Збигњев је преузео на себе дужност секретара, тренера, кувара и, изнад свега, саветника. Он је некада и сам био боксер велтер категорије а касније тренер једног другоразредног клуба који се угасио.

Ја сам, стално у бекству, морао на ринг да излазим с маском на лицу. Новинари су ми измислили надимак: Маскирани анђео. Нисам никада успео да откријем зашто „анђео" када сам своје противнике слао на под најдаље до седме рунде.

Изазов

У време мојих највећих успеха, после победе над Квинсберијем, са друге стране Атлантика блеснула је нова звезда професионалног ринга — Брајен Мекгрир. Нас двојица је требало да у директном судару решимо питање првог изазивача апсолутног првака света.

Збигњев ме терао да до изнемоглости тренирам и трчим. Бирао је стрме, бескрајне успоне. Обливен знојем грчевито сам се борио за ваздух. Он је седео на мотору и сваки пут када бих застао ударао ме дугим бамбусовим штапом по леђима.

Стрпљиво сам подносио. Имао сам нејасно осећање да иза Брајена Мекгрира провирује рука мојих прогонитеља. Зашто — то не бих умео да кажем.

Меч у петнаест рунди заказан је за 27. октобар у Каракасу, Венецуела. На овом датуму је инсистирао Збигњев јер му је тога дана рођендан.

У огромној дворани врвело је као у кошници. На средини, под јарким осветљењем био је смештен ринг.

Док смо Збигњев и ја улазили у препуну халу светина се утиша. Гледали су са страхопоштовањем „феномена из Европе" како су ме овде представили новинари. Брајен Мекгрир, кога сам видео на мерењу, дочекан је бурним пљеском и усклицима обожавања. Ишао је на челу поворке тренера, масера и лекара. Немо је посматрао усталасану дворану и без осмеха одмахивао руком.

Збигњев се прибио уз мене нервозно се осврћући. Плашио се да нам не дрогирају воду, пешкире или штитнике. Све је то носио са собом и још се трудио да ме заштити телом од радознале публике.

Формалности око почетка борбе су обављене и у празном рингу, између затегнутих конопаца, нашли смо се лицем у лице Брајен Мекгрир и ја.

Послушао сам Збигњева и у првој рунди се држао на одстојању. Обигравао сам трудећи се да задам ударац. Мекгрир се кретао чудесном лакоћом избегавајући сваки мој покушај напада. У три дуга минута нисмо разменили ниједан ударац.

Борба

Збигњев се грчио у свом углу гризући нокте до крви.

— То је невероватно — шапутао ми је у уво и стављао хладни сунђер на врат. — Пази се, дечко, држи одстојање.

Друга, трећа и четврта рунда прошле су слично првој. Прави љубитељи и познаваоци бокса уживали су у борби у којој се противници нису штедели али су брзином и вештином успевали да избегну и блокирају ударце. Само је један мањи проценат гомиле звиждао желећи да за свој новац виде крв — такве сам увек презирао.

У паузи између четврте и пете рунде Збигњев је био очајан. Изморен убитачним темпом борбе ја сам отворених уста гутао ваздух трудећи се да у кратком минуту одмора повратим мало снаге.

— То је невероватно — викао је мој друг. — Погледај га само!

Бацио сам поглед по дијагонали ринга. Потпуно миран, руку ослоњених на колена стакласто ме посматрао Брајен Мекгрир.

— Он као да не дише, као да се није борио, проклета протува! — сиктао је Збигњев мешајући пољски, енглески и руски.

Његови секунданти нису се тру-

ЂЕО

дили око њега. Ниједан га није расхлађивао водом или спрејом, масирао мишиће или махао пешкиром да му у плућа убаци што више ваздуха. Само су га немо посматрали беспослено скрштених руку. Погледи које су упућивали своме пулену не беху пуни бриге за исход меча, но некако заплашени, испуњени скривеним ужасом.

Мислим да сам тада осетио, први пут, страх на рингу. Не за судбину меча него за свој живот. Брајен Мекгрир, то сам му читао у очима, није ишао на победу на поене или нокаутом. Он је желео да ме убије, ту на рингу, пред хиљадама гледалаца.

Последња — пета рунда

— Ова рунда одлучује! Он или ја, не могу више — рекох Збигњеву.

— Чувај се, дечко, и припази на... — даље нисам чуо од галаме у дворани.

Ушли смо у окршај. Мекгрир је настављао у истом бриљантном стилу.

У делићу секунде понесен силином десног крошеа остао сам откривен. Истог тренутка страховити ударац погоди ме у браду. Затетурао сам се покушавајући да нађем излаз у клинчу. Мекгрир је устукнуо корак, два уназад у намери да зада завршни, смртоносни нокаут-ударац.

Ошамућен, неспособан да довољно брзо коракнем лево или десно и избегнем напад, учинио сам једино што је било могуће — опружио сам се по поду. Збигњев ме зачуђено погледао а онда схватио шта смерам.

Први пут свет је видео мене — „Маскираног анђела" — пред ногама противника. Судија је одбројао до осам. Устао сам и заузео став за борбу. Мекгрир је прилазио.

— Сада, дечко, сад! — викао је Збигњев.

Да, сада је тренутак — помислих. Спасење или крај.

Лагано и немоћно, док је мој противник још био на два корака од мене, спустио сам руке потпуно се откривајући. Он је збуњено застао. Судија, мислећи да сам неспособан за даљу борбу, већ је дизао руку и припремао се да изговори: аут!

То ми је било довољно. Кренуо сам у серију.

— Боксуј, мали — зачуо сам кроз буку Збигњева — Ради, ради!

Кратки леви директ сменио је десни кроше, па леви кроше десни аперкат.

— Имаш га! — викао је Збигњев. — У плексус па преко чељусти...

Брзина и силина удараца одигли су мог противника од пода. Укочио се на месту и као посечен пао на под. Кад је његово тело додирнуло под по металном треску који се чуо схватио сам: Брајен Мекгрир је био робот. Поново сам откривен. Ван себе од беса потрчао сам у његов угао. У општем метежу и граји његови пратиоци су нестали. Његов крај био је њихово ослобођење.

Збигњев и судија меча запрепашћено су гледали танки млаз

уља који је излазио из распуклине на кожи мог противника.

Да ли је то био последњи од прогонитеља никада нисам сазнао. Тек, нас двојицу више нико није узнемиравао. Збигњеву сам испричао све о мојој планети, о мојим лутањима свемиром, о побуни мога народа против робота које смо довели до савршенства, научили их да нас у свему одмењују. Они су то у почетку и радили, али су касније отказали послушност и држали нас као заробљенике.

Седели смо у пространој дворани ресторана „Будапест" у Варшави.

— Пази овамо, бунџијо — филозофирао је Збигњев задовољан нашом посетом Пољској отварајући другу флашу вотке. Разлика између вотке виборове и специјалне житне са једне стране и столичнаје, жуброве и московскаје вотке са друге стране је у томе...

Питао сам се, гледајући га са осмехом, какво би лице направио мој одани Збигњев Левицки када бих одбацио ову маску која ме стеже и гуши и показао му оно што у ствари и јесам — неправилна гомила живе мишићаве плазме...

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Наука о лековима, 10) покрет ногом, 11) познати амерички певач (Кинг Кол), 13) историјско место у Америци, 14) шумска креда, 16) град у Француској, 18) речно острво, 19) мамин брат, 20) главна артерија, 22) позната четврт у А[redacted], 23) река у Војводини, 25) вештачки проклијао јечам, служи за производњу пива, 26) отац (слов.), 28) врпца, 29) аждаја, 31) врач, чаробњак, 32) показна заменица, 33) шаховски израз, 35) врући, 36) скраћеница за: ауто-мото савез, 38) муслиманско мушко име, 40) летопис, 42) Европско првенство у стоном тенису, одржано у Новом Саду, 45) марка часовника, 47) поремећај у механизму, 48) овамо, 50) снежни нанос, 51) индустријска биљка, 52) горко пиће, 54) мера за површину (мн.), 55) покретни део мотора, 56) поступак којим се загревањем у течности уништавају клице које изазивају врење.

УСПРАВНО:

1) водоскок, 2) стаклени суд, служи за опите, 3) лука у Израелу, 4) превозно средство, 5) морска риба, 6) јужноамеричка животиња, 7) чуло вида, 8) познати спев најстаријег хеленског песника Хомера, 9) пустиња у Чилеу, 12) Ужичанин, 15) средство за лакирање, 17) коњи (турц.), 19) име шведске филмске глумице (Јакобсон), 21) хемијски елемент, 22) гора, 24) светлећи гас, 25) речно превозно средство, 27) америчка ваздухопловна компанија (скраћ.), 30) наша река, 33) место на коме се нешто преклапа, 34) заразна болест, 36) припадници једног старогерманског племена, 37) наука о равнотежи тела, 39) енглески филозоф (Томас), 41) уметност, 43) целокупна, 44) позната породица градитеља виолина из Кремоне, 46) катран, 48) бог љубави код Римљана, 49) окидач на пушци, 52) врста папагаја (мн.), 53) прави час (лат.).

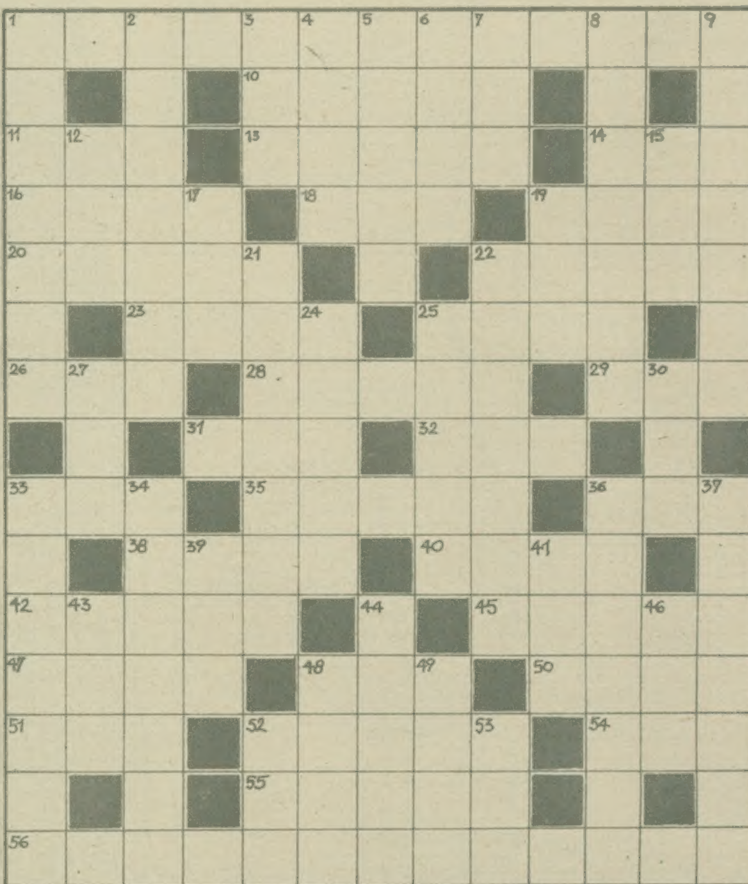

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) орт, 4) Синај, 7) скп, 10) карст, е, 11) авион, 12) Оди, 13) робот, 16) дно, н, 17) аутомат, д, 18) сир, 20) горак, 21) зоб, 23) Ткон, 25) нар, 26) игра, а, 27) пат, ц, 29) ада, р, 30) тетреб, 31) онизак, н, 32) Авр, н, 34) Али, а, 35) кота, 37) жар, 39) Атос, 41) Ади, 42) висак, 44) Иса, м, 45) завртањ, т, 46) бек, 48) шатор, 49) сам, 51) анода, а, 52) трава, 53) рад, 54) Рајна, 55) гат.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Миродуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44 дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечна 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ОБУЦИТЕ РИПА КИРБИЈА

РИПА ЗАЛЕПИТЕ НА ЧВРСТ КАРТОН И ИСЕЦИТЕ ГА

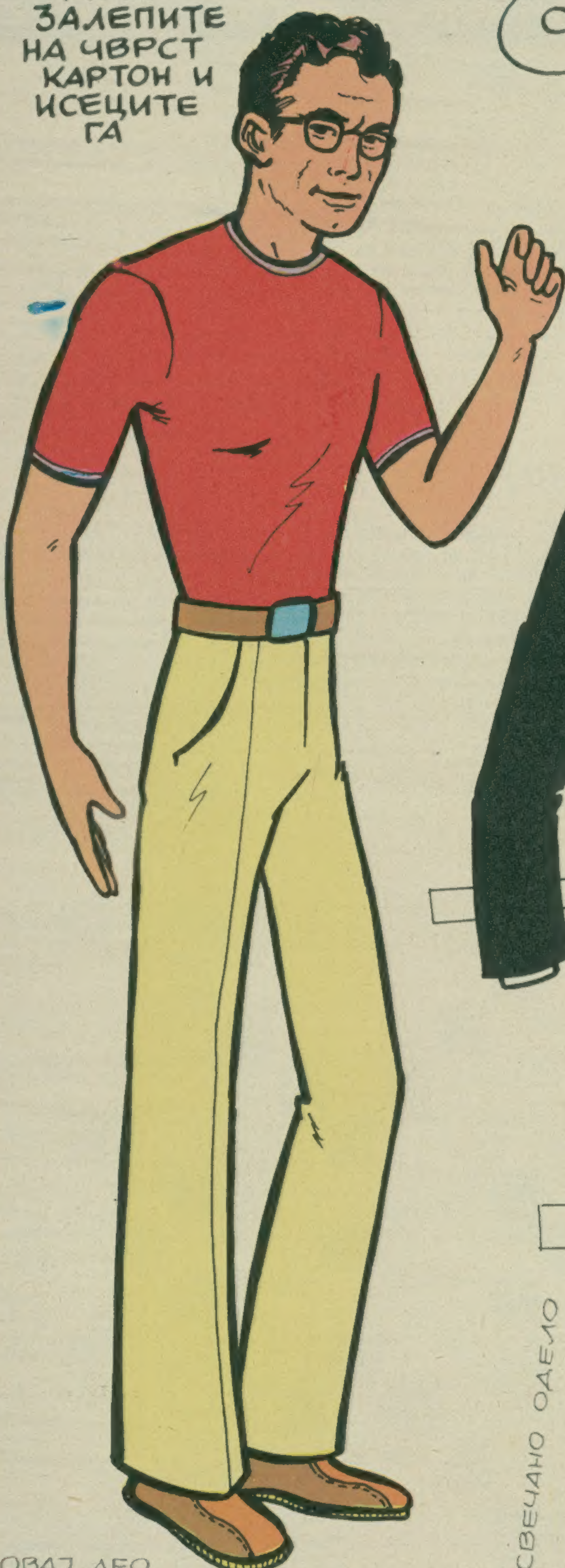

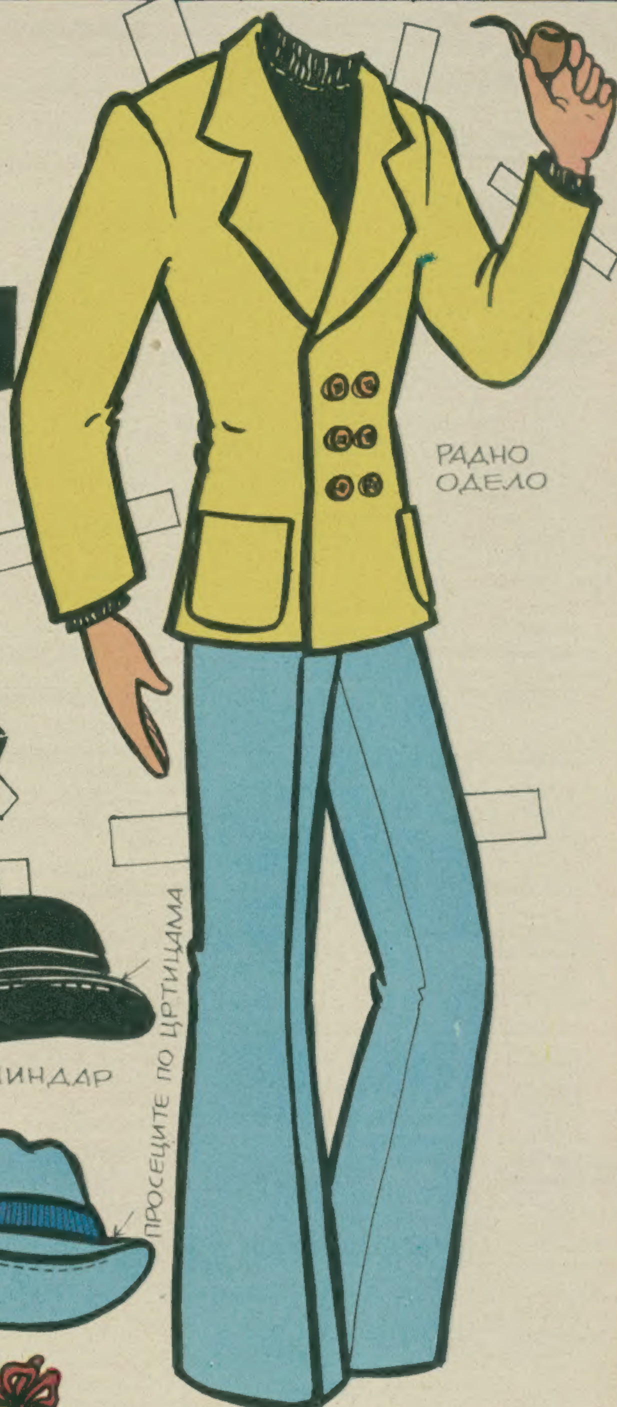

РАДНО ОДЕЛО

СВЕЧАНО ОДЕЛО

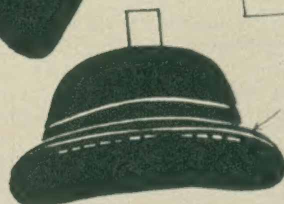

ПОЛУЦИЛИНДАР

ШЕШИР

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА

КАЧКЕТ

ШТАП

КАБАНИЦА А ЛА „ШЕРЛОК ХОЛМС“

ОВАЈ ДЕО ПРОДУЖИТЕ →

КУЋНИ КАПУТ

ТАШНА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

»НЕМОГУЋЕ« АДРЕСЕ

Желио бих да имам адресе свих наших фудбалских клубова, чланова Прве савезне лиге. Како мислим да је немогућно, због разних жеља многих других читалаца, да ове адресе објавите у Малој пошти, молим вас да ми их пошаљете на моју адресу.

Зоран Маслаћ,
Каштел Гомилица

Драги Зоране,
иако Забавник прима заиста много писама с најразноврснијим жељама и питањима, као што видиш, твоја жеља је испуњена, мада не онако како си ти тражио и

мислио. Једноставно, замолио си Забавник да ти учини оно што, вероватно, желе и многи други читаоци. Зато и објављујемо адресе тимова Прве савезне фудбалске лиге, и то оним редом како је изгледала табела на крају прошлог првенства. Дакле, ево тих осамнаест адреса: НК „Хајдук", Зрињско-Франкопанска 17, Сплит, 2) ФК „Вележ", Браће Фејића 1, Мостар, 3) ФК „Црвена звезда", Љутице Богдана 1, Београд, 4) ФК „Партизан", Стадион ЈНА, Београд, 5) ОФК „Београд" Маршала Тита 27, Београд, 6) ФК „Челик", Веселина Маслеше 14, Зеница, 7) НК „Динамо", Максимирска 128, Загреб, 8) ФК „Жељезничар", Славише Вајнера — Чиче 2, Сарајево, 9) ФК „Слобода", Тузла, 10) НК „Олимпија", Цанкарјева 10, Љубљана, 11) ФК „Вардар", Кеј 13. Ноември б. б., Скопје, 12) ФК „Војводина", Зрењанинова 8, Нови Сад, 13) ФК „Пролетер", Карађорђев трг 100, Зрењанин, 14) ФК „Сарајево", Маршала Тита 40, Сарајево, 15) ФК „Раднички" (Н), Пријездина 4, Ниш, 16) ФК „Бор", Бор, 17) НК „Ријека", Корзо народне револуције 38, Ријека, 18) ФК „Раднички" (К), 27. марта 21, Крагујевац.

КОЛИКО ЈЕ ПИЗАРО ИМАО ВОЈНИКА?

Интересује ме са колико је војника Франциско Пизаро освојио царство Инка.

Светлана Милић,
Оџаци

Године 1533. завршио је некадашњи чувар свиња Франциско Пизаро свој војни поход против царства Инка, које је бранило 30 хиљада војника луковима и стрелама. Ово царство обухватало је површину од 1,3 милиона квадратних километара, што значи да је било велико као Енглеска, Швед-

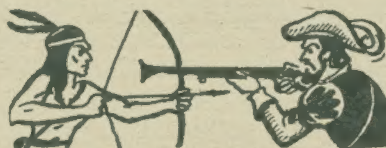

ска, Норвешка и Италија заједно. Војна снага помоћу које је Пизаро освојио ову огромну област састојала се од свега 177 војника: 67 коњаника и 110 пешака. Али, његова „војска" била је наоружана ватреним оружјем, а поред тога није презала ни од каквих превара и злочина.

ЗАБАВНИЦИ ОД ПРВОГ БРОЈА

Продајем комплете „Политикиног забавника" од првог броја до броја 1179. Заинтересовани могу да се јаве на адресу:

Милорад Бијанић,
Врањска 27,
11050 Београд

ШКОЛА ЗА ГИТАРУ

Желела бих да научим свирати гитару па те молим да у Малој пошти наведеш назив књига по којој могу научити да свирам овај инструмент. Како могу да набавим ту књигу?

Александра Ковач,
Смед. Паланка

Новинско издавачко предузеће „Спортска књига" из Београда издало је књиге „Школа за гитару" Жарка Вукосављевића и „Акорди

и хватови за гитару" од истог аутора. Цена сваке од ових књига је 15 динара, а могу се набавити поузећем на адресу НИП „Спортска књига", Македонска 19, 11 000 Београд.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: **ТАЈНА КОЦКЕ ШЕЋЕРА**

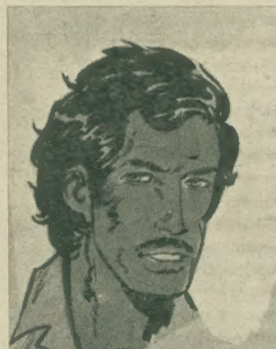

Испектор Жеди се сетио да је на хиподрому чуо да је Дерен шећераш и да узима инсулин. Познато је да дијабетичари увек са собом носе шећер у коцкама за случајеве када у њиховом организму дође до наглог пада шећера. Пошто је саслушао и другу двојицу Жеди је био убеђен да је кривац Дерен и да му је у гушању са Џемсом, који је чуо рзање Лотосовог Цвета, у сламу испала коцка шећера. А други доказ да је он убица је и овај што је Дерен тврдио да је Џемса видео само једном, и то на хиподрому. Међутим, за време испитивања у полицији, док су сви помињали само Џемсово име, он је једном рекао Браун. А ако се сећате Жеди и сер Јустас су на тераси чули узбуђен батлеров глас кад је неком рекао: „Не зваo се ја Џемс Браун"...

од 14. октобра
сваког понедељка!

НА СВИМ КИОСЦИМА ШИРОМ ЗЕМЉЕ

☆ ЈЕДИНИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ЛИСТ СА СТРИПОМ У ПУНОМ КОЛОРУ – 48 СТРАНИЦА У 4 БОЈЕ

☆ НОВО ЗА МЛАДЕ И СТАРЕ ЉУБИТЕЉЕ СТРИПА!

● **„Политикин забавник“ покреће нови лист у коме ће објављивати искључиво пустоловине омиљених Дизнијевих јунака: Микија, Шиље, Паје, Хромог Дабе, Белке, Хорација, деда Баје и осталих.**

● Име новог листа је **„Микијев забавник“**. Излазиће сваког понедељка на српскохрватском језику, ћирилицом. Имаће 48 страница у боји и стајаће 4 динара.

● **„Микијев забавник“ је посебно добио право штампања старих Дизнијевих материјала које ће, поред изабраних нових стрипова, такође објављивати у сваком броју. То су најбоље пустоловине Дизнијевих јунака настале до 1950. године. Само мали део ових материјала објављен је у Југославији између два рата и после ослобођења.**

● Старији читаоци, који се живо сећају „Плутонове велике трке“ и других чувених авантура Микија, Шиље и Хромог Дабе, наћи ће у **„Микијевом забавнику“** стрипове које су у младости највише волели.

● **Уверите се у понедељак да је „Микијев забавник“ заиста лист за вас — као што је то већ годинама „Политикин забавник“.**